

372.83544

ค 16 ก.

3 5

การเปรียบเทียบผลการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย
"การทํามาหากิน" กับการสอนแบบใช้
และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมบูรณ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

- 8 เม.ย. 2535

เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1259

176805

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

502 ๐๖๑๙๗ ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

อภิรักษ์ ประสงค์ผล กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์ผล)

คณะกรรมการสอบ

502 ๐๖๑๙๗ ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

อภิรักษ์ ประสงค์ผล กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์ผล)
นวลเพ็ญ วิเชียรโชค กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชค)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาของท่านรองศาสตราจารย์
ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรินทร์ ประสงค์สมบัติกรุณาให้คำแนะนำ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องทาง ๆ ของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้
 ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และคณะครูอาจารย์ โรงเรียน
วัดใหม่ทองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการ
ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ รวมรุ่น และผู้ช่วยเหลือในงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี.

สมบูรณ์ เสนิงวงศ์ ณ อยู่ชยา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนสังคมศึกษาในกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิต	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติค่านิยมของชุมชน	23
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลองประกอบการ	
	สอนทั่วไปและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ในการศึกษา	27
	งานวิจัยที่ใช้สถานการณ์จำลองในการสอนวิชาสังคมศึกษา	29
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	30

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	31
	การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา	33
	การดำเนินการวิจัย	38
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	
	ภายหลังการทดลอง	41
	เปรียบเทียบทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	
	ภายหลังการทดลอง	47
5	สรุป การอภิปรายผล ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	54
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	54
	สมมติฐานของการศึกษา	54
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	56
	การอภิปรายผล	56
	การสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า	58
	ข้อเสนอแนะ	60
	ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้	61
	บรรณานุกรม	62
	ภาคผนวก	68

บัญชีตาราง

1

การวิจัย

หน้า

1	การจัดเนื้อหาเป็นหน่วยของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์	11
2	จำนวนนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ	32
3	แผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest Posttest Design	38
4	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองของโรงเรียนวัดใหม่ทอง	42
5	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	43
6	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมของโรงเรียนวัดใหม่ทอง	44
7	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	45
8	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนน ก่อนการเรียน เป็นตัวแปรรวม ของนักเรียนโรงเรียน วัดใหม่ทอง และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	47
9	คะแนนทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองของโรงเรียนวัดใหม่ทอง	48
10	คะแนนทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	49
11	คะแนนทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมของโรงเรียนวัดใหม่ทอง	50

- 12 คะแนนทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของ
นักเรียนกลุ่มควบคุมของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ 51
- 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนทัศนคติ
ความนิยมสัมพันธ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้
คะแนนก่อนการเรียนเป็นค่าแปรรวม ของนักเรียนโรงเรียน
วัดใหม่ของลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ 53

บทนำ

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่าเรื่องใด ๆ ในบรรดางานที่ครูจะต้องพัฒนาเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ทักษะและทัศนคติของเด็กโดยตรง และเป็นเรื่องยากกว่าเรื่องอื่น ๆ เป็นเรื่องที่จะต้องทำโดยอาศัยหลักวิชา กระบวนการเรียนการสอนมีขอบเขตกว้างขวางนับแต่หลักสูตร แผนการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ วิธีสอน สื่อการเรียน เวลาเรียน ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการ (เกรียง กิริติกกร 2515 : 33)

วิธีสอนเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เป็นกระบวนการในการให้การศึกษาซึ่งครูเป็นผู้จัดให้แก่นักเรียน เพื่อจะให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้โดยสะดวก ถ้าครูใช้วิธีการสอนที่ดีที่เหมาะสมแล้ว ย่อมจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียน มีทักษะ ทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ และยังสามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้ (สุมานัน รุ่งเรืองธรรม 2521 : 2 - 3)

บรูเนอร์ (Bruner) ได้คิดค้นกระบวนการเรียนรู้โดยตั้งสมมุติฐานขึ้นเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ว่า การที่เราจะสอนเด็กให้รู้เนื้อหาของวิชาใด ๆ ก็ตาม ปัญหาสำคัญไม่ได้อยู่ที่ความยากหรือง่าย แต่อยู่ที่วิธีการจัดเนื้อหา และวิธีสอน โดยไม่จำกัดว่าเด็กจะอยู่ชั้นใดหรือมีอายุเท่าไรก็สามารถสอนให้เด็กเรียนรู้ได้เข้าใจได้ โดยใช้วิธีสอนที่เหมาะสม เป็นต้นว่าสอนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม สอนโครงสร้างฝึกความคิดรวบยอด เป็นต้น (Bruner. 1963 : 33) ดังนั้นจึงถือได้ว่า วิธีการสอน หรือเทคนิคในการสอนมีความหมายและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องและดำเนินการในการสอนโดยเฉพาะครูนั้น จึงเป็นมโนทัศน์สำคัญอย่างมากต่อผู้เรียน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่นี้ มุ่งฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด (กรมวิชาการ 2521 : 5) เนื้อหาหลักสูตรมีความมุ่งหมายเช่นนี้ ครูผู้สอนก็จำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนไว้มากมาย ๗ แบบ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดของตนเพื่อแก้ปัญหาที่เขาเผชิญอยู่ ฉะนั้นหน้าที่ของครูก็คือ จะต้องศึกษาวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนรู้ และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อหลักสูตรใหม่ คือวิธีสอนแบบต่าง ๆ เช่นวิธีสอนโดยการแก้ปัญหา แบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แบบอภิปราย แบบสืบสวนสอบสวน แบบแสดงบทบาทสมมติ แบบการสร้างสถานการณ์จำลอง ฯลฯ วิธีสอนดังกล่าวนี้ช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะได้รับจากครูคนเดียว (ชูศรี สนิทประชากร 2522 : 231)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมในปัจจุบันนี้ทำให้นักการศึกษาศึกษาแนวทางใหม่ในการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ในวิชาสังคมศึกษาหรือกลุ่มสาระสังคมศึกษาชีวิตเป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ที่แสดงออกในทางความคิด การพูดและการกระทำช่วยทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทำให้เด็กเป็นพลเมืองดี มีความฉลาดรอบรู้ในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายในการเรียนการสอน วิจิตร สนิท (วิจิตร สนิท 2517 : 95 - 96) ได้เสนอแนวคิดในการสอนสังคมศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดและอภิปราย โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้
3. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือกันเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน
4. ฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหา โดยเริ่มจากสภาพปัญหาที่ผู้เรียนมองเห็นได้จากสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวก่อน เช่นปัญหาห้องเรียนสกปรก

5. ครูยอมให้เด็กได้มีโอกาสซักถาม และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

6. ครูควรสร้างสถานการณ์สมมติ เลียนแบบสถานการณ์ที่เป็นจริงให้เด็กได้ปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะและจำสิ่งที่เรียนได้อย่างแม่นยำ

จากแนวคิดข้างต้นเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษาด้วยการสร้างสถานการณ์จำลอง เลียนแบบสภาพที่เป็นจริงให้เด็กได้ปฏิบัตินั้น สุกา กิจจาทร (สุกา กิจจาทร 2521 : 83 - 87) กล่าวว่า การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นำมาใช้ในวงการศึกษาขณะนี้ วิธีการนี้ช่วยเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากผู้ออกแบบแสดง ไปเสียทุกอย่างมาเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดและมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด โดยผู้สอนจะสร้างสถานการณ์อันจะนำมาซึ่งปัญหาให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง (decision maker) แม้ว่าสถานการณ์จำลอง (Simulation) จะหมายถึง เทียม ไม่จริง Artificial แต่ก็นับว่าสถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่จะช่วยฝึกผู้เรียน ให้รู้จักใช้ความคิด มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในสถานการณ์นั้น ๆ รวมทั้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขาเองโดยเฉพาะ ฯลฯ จึงนับได้ว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีที่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คอบิน (Corbin. 1972 : 1258A) ได้ทำการวิจัยผลของการจัดสถานการณ์จำลองพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการสอนสังคมศึกษาได้ ตรงกับผลการวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1977 : 181) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองในการสอน เรื่อง "การปกครองบ้าน" พบว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลดีต่อเด็กที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดว่า วิธีสอนดังกล่าวเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมที่จะใช้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพราะวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนี้จะสนองต่อหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กที่ว่า เด็กอยากรู้ อยากรูเห็น อยากรูทดลอง จับโน้นจับนี้ และมีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ การใช้สถานการณ์จำลองจะช่วยฝึกผู้เรียนให้รู้จักใช้ความคิดอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในสถานการณ์นั้นรวมทั้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวของเขาเอง จึงนับว่าการใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีที่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิจัยในการสอนกลุ่มสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิตหน่วย "การทำมาหากิน" ด้วยวิธีใช้สถานการณ์จำลอง จะช่วยให้เด็กได้มีความรู้ทางคันเนื้อหา และเสริมสร้างทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังสามารถนำทักษะทางสังคมด้านต่าง ๆ เช่นการพูดการอภิปราย การวิพากษ์วิจารณ์ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง สำนึกในสิทธิของตนและผู้อื่น ซึ่งเป็นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ได้เป็นอย่างดีคือก็ช่วยผู้วิจัยหวังว่าการศึกษารังนี้จะมีส่วนช่วยให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้มีความมั่นใจในการใช้วิธีสถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" ระหว่างการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมของสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" โดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษารังนี้ จะทำให้ทราบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันหรือไม่ และเพื่อเป็นการเสนอเกี่ยวกับวิธีการสอนแนวใหม่แก่ครูและผู้บริหารการศึกษาที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
การศึกษารังนี้กระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนวัดโคกใหม่ของฉม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร ตามรายละเอียดดังนี้

1.1 โรงเรียนวัดใหม่ทองลม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 34 คน

1.2 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 34 คน

กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งพบ 136 คน

2. ระยะเวลาในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 45 คาบ คาบละ 20 นาที ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยที่ 6 "การทำมาหากิน" ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งประกอบด้วยหน่วยย่อย 3 หน่วยคือ

- หน่วยย่อยที่ 1 การค้าขายแลกเปลี่ยน
- หน่วยย่อยที่ 2 การบริการ
- หน่วยย่อยที่ 3 การรวมกลุ่มและสหกรณ์

4. ตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษามีดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 4.1.1 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
- 4.1.2 การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.2.2 ทักษะจิตด้านมนุษยสัมพันธ์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เลียนแบบสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับของจริง เช่น นำเกมมาประกอบในสถานการณ์จำลอง

2. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วย การทำพหุภาคี โดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับบทเรียน เป็นกิจกรรมประกอบการสอน ซึ่งแบ่งการสอนออกเป็น 2 ตอนคือ

2.1 สร้างสถานการณ์จำลองขึ้น (สถานการณ์สมมุติ) แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น หรือจัดสถานที่ที่ตกแต่งให้เหมือนสถานที่จริงและมีผู้แสดงบทบาทด้วย และรวมทั้งการเสนอบทเรียนโดยให้นักเรียนดูภาพซึ่งสำคัญเหตุการณ์ที่เป็นจริง เป็นกิจกรรมประกอบการสอน ใช้เวลาในการแสดงหรือศึกษาสถานการณ์ครั้งละประมาณ 15 - 20 นาที และถือเอาการแสดงออกทั้งคำพูดกิจกรรมและความรู้สึกของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้

2.2 ฝึกการแก้ปัญหาโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 5 - 6 คน เพื่ออภิปรายบทบาทที่ได้แสดงนั้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งประเด็นที่จะศึกษาเรื่องนั้น ๆ ให้นักเรียนได้อภิปรายกัน

3. การสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วย การทำพหุภาคี โดยใช้กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การสร้างสถานการณ์จำลอง ซึ่งการสอนส่วนใหญ่จะใช้กิจกรรมการสอนแบบบรรยาย อธิบาย การซักถาม การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การเล่าเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแนวทางในการสอน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการทำพหุภาคี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

5. ทัศนคติทางมนุษยสัมพันธ์ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับการช่วยเหลือการให้และการเสียสละ การทักสินใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การรับฟังความ

คึกเห็นของผู้อื่น การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ความสามัคคี การวางแผนการทำงานร่วมกัน ความ
 ชัยนอคน ความกล้าในการแสดงออก การสื่อสารควาจา การวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อสังเกต
 แก่กัน ความรับผิดชอบหน้าที่ และความมีเหตุผล ซึ่งวิถีโดยใช้แบบทดสอบวัดทัศนคติค่าน
 มนุษย์สัมพันธ์ของ สุนัย ภูมิจิต เป็นผู้สร้างขึ้น (สุนัย ภูมิจิต 2523 : 165)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง
- 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลองประกอบการสอนทั่วไปและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การศึกษาที่พึงประสงค์ของ เป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมอันตนมีส่วนร่วมอยู่ด้วย นำความรู้ความเข้าใจมาแก้ไข และเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น โดยกลมกลืนกับธรรมชาติ (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการศึกษา 2517 : 1) ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง และการศึกษา บุคคลไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลง เหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น จากการประมวลผลการวิจัยเกี่ยวกับอนันต์ส่วนบุคคล และชุมชน ปัญหาทางการเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และประชากร เป็นต้น

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 หมวดวิชาคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และศิลปศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 1) ซึ่งการแบ่งแบบนี้ไม่สามารถจะแก้ปัญหาทั้งกล่าวได้หมด แต่ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีวิชาที่เด็กต้องเรียนรู้คุณค่าของความเป็นคนมากขึ้น เพราะจะศึกษาเฉพาะ วิชาที่มีอยู่เดิม คงจะเป็นข้อเสียเปรียบประเทศอื่น ๆ มาก (เอกวิทย์ ณ ถลาง 2519 : 7)

ฉะนั้น หลักสูตรใหม่จึงได้นำเอาวิชาที่กำหนดไว้เดิมมารวมกันเป็นกลุ่มวิชา โดยจัดเป็น หน่วย ๆ เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต มุ่งแก้ปัญหา ชีวิตและสังคม ทั้งนี้เพราะ (สุมน อมรวิวัฒน์ 2520 : 100) ชีวิตของเด็กได้เติบโตขึ้นมาท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางเทคโนโลยี ชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และในความเปลี่ยนแปลงนี้ก็ได้เกิดปัญหาขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนี้ ท้องการการแก้ไขอย่างฉับพลันทันที และค่อยเป็น ค่อยไป เด็กในฐานะผู้รับการศึกษาก็ต้องเรียนรู้คือปัญหาและความต้องการของชีวิต ปกติปรับตัว และแก้ไขปัญหาคาววชิการต่าง ๆ อย่างฉลาดและมีเหตุผล เมื่อการศึกษาเป็นการเรียนรู้เพื่อให้ คำรงชีวิตอย่าง เป็นสุขเช่นนี้ เนื้อหาสาระของหลักสูตรจึงต้องพัฒนามาจากปัญหาและความต้องการ ของชีวิตในสังคมที่ผู้เรียนนั้นอาศัยอยู่ในประเทศไทยเรา แต่ละสังคมมีสภาพสิ่งแวดล้อมต่างกัน ทั้งสภาพแวดล้อมในสังคมเมือง และสังคมชนบท การจัดหลักสูตรกลางจึงต้องคำนึงถึงปัญหาและ ความต้องการของชีวิตคนส่วนใหญ่ของประเทศ และนำเอาปัญหาและความต้องการของชีวิตนี้มา เป็นพื้นฐานในการทั้งความมุ่งหมาย สร้างความคิดรวบยอดและจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร เป็น กลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยหวังว่าจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและมีชีวิตวาสุทท่าม กลางสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เสมอนี้

ในการวางแผนโครงสร้างของหัวข้อที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนี้ ได้แบ่งลักษณะของชีวิตที่ควร สร้างไว้ 4 ด้าน คือ (กรมสามัญศึกษา 2519 : 1 - 2)

1. เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด มุ่งสอนให้เด็กรู้จักรักษาสภาพพลานามัยส่วนตน เข้าใจถึง วิธีการปฏิบัติให้มีพลานามัยสมบูรณ์

2. เพื่อให้ชีวิตอยู่ดีมีสุข มุ่งสอนให้รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. เพื่อให้ชีวิตอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อม รักท้องถิ่น ธรรมชาติและรู้จักเทคโนโลยีใหม่ ๆ
4. เพื่อให้สามารถมีชีวิตในสังคมได้ดี สอนให้ปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่สิทธิ และรู้จักเคารพกฎหมาย

ก. วัตถุประสงค์ทั่วไปของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (กรมสามัญศึกษา

2519 : 72)

1. ให้ความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติให้ถูกต้อง เกี่ยวกับสุขภาพพลานามัยทั้งทางกาย และทางจิตส่วนบุคคลและชุมชน
2. ให้ความรู้พื้นฐานและความสามารถที่จะดำรงชีวิตได้
3. ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. ให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เทคโนโลยีทางสังคม
5. ให้เห็นความสำคัญของแต่ละบุคคล บุคคลในฐานะเป็นพลเมืองที่มีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตนเองและส่วนรวม
6. ให้เข้าใจในหลักการของการอยู่ร่วมกันในสังคม และสามารถปฏิบัติตนตามหลักการที่ตนเชื่อมั่นนั้นได้
7. ให้รู้จักหลีกเลี่ยงภัยจากสิ่งเสพติด
8. ให้ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และหวงแหนอธิปไตยของชาติ

ข. โครงสร้างของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การจัดเนื้อหาของกลุ่มเป็นการรวมเอาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 เข้าด้วยกัน และได้นำเอาวิชาที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น

การเมือง การปกครอง ประชากรศึกษา อนามัย ฯลฯ มารวมด้วย โดยจัดเป็นการเรียน การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Approach) ในรูปหน่วยบูรณาการ (Integrated Unit) เน้นให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ให้สามารถรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับสภาพความเป็นจริงที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน

ค. วิธีรวมเนื้อหาให้กลมกลืนกันทำได้โดย

1. ลักษณะของเนื้อหาในชั้นต้น จะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด จะเป็นลักษณะของเนื้อหาวิชากว้าง ๆ ส่วนในชั้นสูงขึ้นไป มวลประสบการณ์จะขยายออกไปไกล ตัวเด็ก เนื้อหาจะมีลักษณะที่ต้องเรียนละเอียดและเฉพาะเรื่องมากขึ้น

2. การจัดเนื้อหาเป็นหน่วย เป็น 3 ช่วง ดังนี้

ตาราง 1 การจัดเนื้อหาเป็นหน่วยของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ลำดับ	ชื่อหน่วย	ช่วง		
		ป. 1-2	ป. 3-4	ป. 5-6
1.	สิ่งที่มีชีวิต	✓	✓	✓
2.	ชีวิตในบ้าน	✓	✓	✓
3.	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา	✓	✓	✓
4.	ชาติไทย	✓	✓	✓
5.	ชาวเหตุการณ์และวันสำคัญ	✓	✓	✓
6.	การทำมาหากิน	✓	✓	✓
7.	พลังงานและสารเคมี		✓	✓
8.	จักรวาลและอวกาศ		✓	✓
9.	ประเทศเพื่อนบ้าน			✓
10.	การสื่อสารและคมนาคม			✓
11.	ประชากรศึกษา			✓
12.	การเมืองและการปกครอง			✓

ง. ลักษณะการเรียนรู้การสอน

กระบวนการเรียนการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอด ใฝ่หาค้นคว้าหาความรู้ ในการดำรงชีวิตในสังคม พร้อมทั้งรู้จักคิดหาวิธีที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ตรงตามหลักสูตร กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นในด้านการปฏิบัติ และในเรื่องอนาคตมุ่งสอนให้เกิดค่านิยมและทัศนคติที่ดี ส่วนในเรื่องของการเรียนขั้นสูงต่อไปก็ เน้นให้มีความรู้ ความเข้าใจและรู้จักคิด ดังนี้

1) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากที่สุดตามวัย และความสามารถ ที่จะกระทำกิจกรรมนั้นได้ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นกิจกรรมของนักเรียนประมาณ 40 % และกิจกรรมที่ครูเป็นผู้แนะนำ 60 % แต่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กิจกรรมของนักเรียนจะมากขึ้น และกิจกรรมที่ครูเป็นผู้แนะนำจะลดลงตามลำดับ

2) ผู้เรียนได้ปฏิบัติควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาอื่น ๆ

3) เป้าหมายให้ผู้เรียนมีกิจนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพพลานามัย โดยจัดให้มีการ ตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 คาบ

4) เป้าหมายให้ผู้เรียนมีความสนใจ รู้จักวิเคราะห์หาและเหตุการณ์ประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง เห็นสิ่งที่ผิดและถูก สิ่งที่ต้องเชื่อและไม่ควรเชื่อ เพื่อจะได้นำ สิ่งที่ดีไปปฏิบัติตาม โดยจัดให้มีการเล่าข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน รวมทั้งการอภิปรายร่วมกัน ระหว่างครูและนักเรียนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 คาบ

5) ยึดหยุ่นเวลาเรียนไปตามความสนใจของผู้เรียนและความเหมาะสมกับ ลักษณะของ เนื้อหาวิชาแต่ละเรื่องแต่ละตอน

จ. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตว่าด้วยกระบวนการ แก้ปัญหาชีวิตและสังคม ฉะนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยเน้นกิจกรรม การทำงานกลุ่ม การอภิปราย การจัดประสบการณ์สมมุติ การเล่น และการ

สาธิต นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ควรสนับสนุนให้ยูเรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การจัดชุมนุม การจันทรรศการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ยูเรียนได้แสดงความรู้ความสามารถ

ฉ. การประเมินผล

จะเน้นในทางปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ทั้งเป็นรายบุคคลและส่วนรวม ทั้งนี้ เพื่อจะได้ตรวจสอบว่ายูเรียนสามารถนำความรู้พื้นฐานที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ในกลุ่มไปใช้แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้จริงเพียงไร อาจประเมินผลได้หลายวิธี เช่น

1) การสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของยูเรียนเป็นรายบุคคลและส่วนรวมว่าได้ผลตามจุดประสงค์หรือไม่ เช่น สภาพก่อนเรียนและหลังเรียน ยูเรียนมีความสามารถในการแก้ไข้ปัญหาได้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

2) การสัมภาษณ์จะใช้กับยูเรียนในช่วง 1-2 มาก เพื่อที่จะใช้ให้การประเมินผลวิธีนี้ดียิ่งขึ้น จะมีการเตรียมคำถามที่รัดกุมไวล่วงหน้า และอาจใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยก็ได้

3) ตรวจงานภาคปฏิบัติและการนำไปใช้มุ่งตรวจสอบลำดับขั้นของการปฏิบัติงาน และกระบวนการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาของยูเรียนด้วย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นและช่วยให้การประเมินผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น เมื่อเรียนเรื่องการแปรงฟันแล้วก็ให้ยูเรียนแสดงวิธีแปรงฟันที่ถูกของ

4) การทดสอบท้ายข้อเขียน เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่า ยูเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนไปแล้วเพียงใด และอาจใช้ในตอนทบทวนหรือเริ่มบทเรียนใหม่ให้สัมพันธ์กับบทเรียนเก่าก็ได้

จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้นนี้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ให้นักการศึกษาของไทยเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีดำรงชีวิตของยูเรียนให้มากขึ้น การสอนกลุ่มวิชานี้จึงมีขอบข่ายเนื้อหาแค่น้อยอย่างเดียว จะต้องเพ่งเล็งถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับบุคคลอื่น และความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม การสอนและการสร้างความสัมพันธ์นี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติ ได้กระทำ ผิดแผน เผลอและแก้ปัญหารวมกัน (สุมน อมรวิวัฒน์ 2519 : 1) นอกจากนี้ในการเรียนการสอนกลุ่มวิชานี้ให้บรรลุ

จุดมุ่งหมาย จำเป็นจะต้องฝึกทักษะที่สำคัญบางประการให้แก่นักเรียน คือ

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกัน และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างราบรื่น เช่น ทักษะในการเป็นผู้ให้และผู้รับ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การควบคุมตนเอง การรับผิดชอบหน้าที่ การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
2. ทักษะในการศึกษาคนกว่า (Social Studies Skill) เป็นทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ เช่น ทักษะในการรวบรวมข้อมูล การอ่านแผนที่ และการรายงาน เป็นต้น
3. ทักษะในการทำงานกลุ่ม (Group Work Skill) เป็นทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น ทักษะในการวางแผน การเป็นผู้นำ เป็นต้น
4. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การคิดวิพากษ์วิจารณ์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น (สุนทร สุนันท์ชัย 2514 : 14)

ดังนั้นแนวโน้มของการสอนวิชาสังคมศึกษาตามแนวทางใหม่จะเน้นที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ ให้เป็นผู้เรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งสามารถจะเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้หลายแหล่ง ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนอยู่แต่เฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง

ในการจัดสถานการณ์จำลองเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานั้น อีซาเบล เอช เบก และบรูซ มอนโร (Isabel H. Beck and Bruce. Monroe. 1969 : 45 - 49) ได้กล่าวถึงสถานการณ์จำลองว่า "สภาพการณ์จำลอง" เป็นคำเก่าที่มีมานานแล้ว แต่เพิ่งจะได้มีการประยุกต์นำมาใช้เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้เอง ความหมายหนึ่งของสถานการณ์จำลองคือ "ความหลอกลวง" (Deception) หรือ "การแสดงผิด" (Misrepresentation) ทั้งสองความหมายนี้เป็นความหมายของสถานการณ์จำลองในสมัยก่อน ในปัจจุบันนี้คำว่าสถานการณ์จำลอง หมายถึง ขบวนการในรูปแบบ (a procedure in which a model) หรือความคล้ายคลึงสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นเพื่อ

จุดมุ่งหมายที่จะทดสอบสมมติฐานหรือเพื่อการสอน (analog to a real situation is created for the purpose of testing or teaching)

โดยปกติแล้วสถานการณ์จำลอง จะถูกสร้างขึ้นเพื่อทดลองลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 3 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินผลหรือวิเคราะห์ระบบการปฏิบัติงาน
2. เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบ หรือใช้ในการวางแผนสำหรับระบบใหม่ในการ

ทดลองหรือทำนาย

3. เพื่อจัดสภาวะแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ในสภาพความเป็นจริงของชีวิต โดยวิธีการฝึกฝนหรือการถ่ายทอดวิชาการ

ทั้ง 3 กรณีนี้จะคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของข้อกำหนด (Assumptions) และสมมติฐาน (Hypothesis) หรือเนื้อหาของหลักสูตรที่ใส่เข้าไปในระบบในขบวนการทั้งหมดนี้ของสังคมได้ ในการพิจารณาสร้างสถานการณ์จำลองจะต้องเปิดใจกว้าง เพื่อแนวความคิดจากความเป็นนามธรรมเข้าสู่รูปธรรม ตัวอย่างข้างล่างนี้เป็นแบบหนึ่งของการออกแบบที่แสดงให้เห็นถึงการก้าวจากความเป็นนามธรรมเข้าสู่รูปธรรม

1. จะต้องทดสอบรูปแบบในการวิเคราะห์
2. ส่วนประกอบของสภาพการณ์ที่สร้างขึ้นจะต้อง เป็นสภาพการณ์จริง
3. รูปแบบจำลองสามารถที่จะนำไปใช้เพื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลได้
4. ในขั้นทดลองนั้นจะต้องสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เราจะนำมาวิเคราะห์

ได้

5. ในขบวนการจริง กิจกรรม สถานการณ์ จะต้องสังเกตได้ วัดผลได้ในขณะดำเนินการ

ลักษณะของสถานการณ์จำลองทางการศึกษา

สถานการณ์จำลองทางการศึกษาเรานำมาใช้เพื่อการแก้ปัญหา เพื่อการถามอย่างมีเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์และเพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

เครื่องมือที่อยู่ในรูปสถานการณ์จำลอง เหล่านี้มีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. เริ่มต้นด้วยการเลียนสภาพความเป็นจริง
2. จัดเพื่อให้มีสภาพการสูญเสียที่น้อยที่สุด
3. ปฏิกริยาตอบสนองจะทอง เป็นเครื่องหมายของผลลัพธ์
4. จะทองเป็นแบบจำลอง

ประโยชน์ของสถานการณ์จำลองที่จะนำไปใช้ในการสอน

สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการสอนที่สามารถจะประเมินคุณค่าของมันได้ถึง 2 แนว
ถ้าจะเปรียบเทียบกับวิธีการสอนอื่น ๆ และกับประสบการณ์ตรงทั้งเหตุผลต่อไปนี้

1. สถานการณ์จำลองมีประโยชน์มากกว่าการสอนด้วยวิธีบรรยายและการอ่าน
รวมกัน

1.1 สถานการณ์จำลองสามารถจัดประสบการณ์ที่จะสนองวัตถุประสงค์
ทางการเรียนได้กว้างกว่า ทั้งประสิทธิภาพของความจำและขบวนการ ยังทำหน้าที่ปฐมนิเทศก์
เนื้อหาให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สามารถประเมินผลได้ด้วยตนเองและจากมาตรฐานที่พึงไว้
ในระบบที่เท่ากับผู้สอนประเมินผลได้ผู้เรียน ๆ ความคิดรวบยอดได้อย่างละเอียดและอย่างมี
ประสิทธิภาพ

1.2 สถานการณ์จำลองสามารถที่จะถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาวะ
ความเป็นจริงในชีวิตได้มากกว่า

1.3 สถานการณ์จำลองสามารถที่จะจัดสภาพการตอบสนองต่อสิ่งแวดลอม
ให้กับผู้เรียนอย่างรวดเร็วและตั้งใจ

2. สถานการณ์จำลองมีประโยชน์มากกว่าประสบการณ์ตรง 3 ประการดังนี้

2.1 การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีสถานการณ์จำลองนั้น
ใช้งบประมาณน้อยมากแต่ให้คุณค่าทางสภาวะแวดล้อมทางการเรียนสูง

2.2 สามารถควบคุมเวลาได้ สถานการณ์จำลองสามารถจัดประสบการณ์ให้
กับผู้เรียนได้ในเวลาอันสั้น แต่จะมีปฏิกริยาตอบสนองจากผู้เรียนอยู่เป็นเวลานาน

2.3 ด้านการทดลอง สถานการณ์จำลองสามารถจัดทดลองจริงได้ ตาม สมมุติฐานและทฤษฎี รวมทั้งการทดสอบและการประยุกต์ ช่วยให้ทดลองประสบผลสำเร็จใน วิธีการแก้ปัญหา

หลักการในการพิจารณาออกแบบสถานการณ์จำลอง

พอล เอ ทเวลเกอร์ (Paul A. Twelker. 1969 : 64 - 70) ได้กล่าวถึง หลักการที่จะนำมาใช้พิจารณาออกแบบสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาการสอนในขบวนการวิจัยถึง การสอนไว้ถึง 13 ขั้นตอน อย่างไรก็ตาม 13 ขั้นตอนกล่าวไว้นี้ ย่อเอามาเฉพาะส่วนที่เห็นว่าสำคัญ มาเพื่อที่จะให้นักสร้างสถานการณ์จำลองได้นำมาเป็นพื้นฐานและถือว่าเป็นประสบการณ์เบื้องต้นที่จะ พัฒนาสถานการณ์จำลองในโลกต่อไป

เหตุผลในการออกแบบระบบของสถานการณ์จำลอง เพื่อการสอน

ในการออกแบบระบบของสถานการณ์จำลอง เพื่อการสอนอีกระบบหนึ่งนั้น เราควรจะต้องพิจารณาถึงเนื้อหาและจะต้องคำนึงว่า ผู้เรียนคือใครและอยู่ที่ไหนก่อนที่จะมาเป็นนักเรียนและ ปัญหาต่าง ๆ ของเรานั้นได้มีวัตถุประสงค์เฉพาะที่หาหน้าที่เชื่อมของว่างต่าง ๆ ทั้งของ เนื้อหาตลอด จนตัวผู้เรียนและนำไปสู่จุดหมายปลายทาง หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเหตุผลมี 3 ประการ

1. เราสอนเนื้อหาอะไร
2. จะสอนอย่างไรจึงจะได้ผลดีที่สุด
3. ทำอย่างไรระบบที่ออกแบบจึง จะสมบูรณ์

ลำดับขั้นที่เราจะนำมาพิจารณาในการออกแบบระบบสถานการณ์จำลอง

1. ขั้ววงขอบเขตปัญหาการสอน ในการวางขอบเขตหรือกำหนดขอบเขต ปัญหาการสอนนั้น เราจะต้องรู้ว่า เมื่อเรากำหนดปัญหาลงไปแล้ว จะใช้อะไรเป็นส่วนช่วยพัฒนา แนวการสอนหรือแก้ปัญหาเหล่านั้น จะใช้สถานการณ์อะไรเป็นแรงจูงใจ และทำไมจึงเชื่อว่า สถานการณ์นั้น ๆ จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับปัญหาได้ และผู้กำหนดปัญหาจะต้องรู้ให้ลึกซึ้งว่าปัญหา คืออะไร ปัญหาที่กำหนดขึ้นมานั้นมีความมุ่งหมายอย่างไร เราจะอาศัยอะไรเป็นสภาวะแวดล้อมที่จะช่วยให้เขาไปปัญหา

2. ชั้นพิจารณาสภาพการระบบที่จะนำมาใช้ในสถานการณ์ ผู้ออกแบบจะต้องพิจารณาว่าจะใช้กับนักเรียนกี่คนและใช้กำลังคนเท่าไร ใช้เครื่องมืออะไรช่วย ใช้วิธีการอย่างไร วัสดุอุปกรณ์อะไร หลักการดำเนินการจะเป็นไปในรูปใด มีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง ใช้ทุนมากน้อยเพียงใด และจะสร้างปฏิญาการสอนในแนวใด หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ จะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยในการวางแผนเขตของปัญหาได้เหมาะสมและถูกต้องตามวัตถุประสงค์

3. ชั้นปฏิบัติการเข้าสู่ปัญหา เพื่อให้ช่วยให้ปัญหานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เราจะต้องอาศัยสภาพการที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการที่จะช่วยนำปัญหาไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้

4. ชั้นกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ วัตถุประสงค์เฉพาะนี้จะต้องกำหนดออกมาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้

5. ชั้นกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล การกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลนี้เนื่องจากเป็นเกณฑ์การวัดผลที่จะต้องใช้อัตลักษณ์พฤติกรรมของผู้เรียน จึงต้องสร้างเกณฑ์ออกมาเป็น 2 แบบ

1. วัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียน
2. วัดชี้กระกับความสามารถที่เปลี่ยนแปลงไป

6. เสนอผลของสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จำลองมีข้อได้เปรียบวิธีการสอนอย่างอื่นอีกหลายอย่างคือ

1. สามารถสร้างอารมณ์และสร้างทัศนคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
 2. สถานการณ์จำลองยังสามารถรวมเอาพฤติกรรมที่จะชี้ความสามารถของผู้เรียนและความจำไว้ด้วยกันได้ คือผู้เรียนจะมีพัฒนาการทั้งความจำและชี้ความสามารถ
 3. สถานการณ์จำลอง จะจูงใจให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นาน
 4. ผู้เรียนจะสามารถเลือกสนองต่อสภาวะการทางสังคม ฯลฯ
- จากสถานการณ์จำลองได้

5. สถานการณ์จำลอง จะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนให้เข้ากันได้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามต้องการ

6. สถานการณ์จำลองจะถึงความสนใจของผู้เรียนไว้ทั้งในการทำแบบฝึกหัดและแผนการเรียนเนื้อหาหลายอย่าง

7. สถานการณ์จำลองสามารถที่จะชักจูงผู้เรียนให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้

7. ขั้นชนิดของเครื่องมือที่จะนำมาสร้าง เป็นส่วนของสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องช่วยสอน หนังสืออย่างอื่น เช่น เกมสถานการณ์จำลอง ฯลฯ

8. ขั้นพัฒนาสถานการณ์โดยวิธีการเลือกสื่อหลาย ๆ อย่าง เข้ามาใช้แล้วเลือกเอาสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นเครื่องมือ

9. ขั้นพัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง เพื่อพิจารณาในแต่ละขั้นและพบข้อบกพร่อง ผู้สร้างจะต้องแก้ไขเพื่อให้สถานการณ์จำลองสมบูรณ์ที่สุด

10. ขั้นทดลองใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดลองกับคนกลุ่มเล็กหรือแบบหนึ่งต่อหนึ่งก็ได้ การทดลองอาจทำได้ทั้งแบบเปิดและแบบปิด คือให้ผู้ทดสอบทำเครื่องหมายในที่ ๆ เป็นปัญหาและอาจใช้วิธีเปิดอภิปรายกับผู้สร้างโดยตรง

11. ขั้นเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์จำลอง หลังจากขั้นการทดลอง ถ้าหากพบข้อบกพร่อง เราจะต้องนำกลับมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้เหมาะสมและเป็นไปตามที่ต้องการ

12. ขั้นใช้สถานการณ์จำลอง เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์การสอนจริง เพื่อดูประสิทธิภาพของสถานการณ์จำลอง

13. ขั้นปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้สถานการณ์จำลองเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในอนาคตในการนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์การสอนนั้น เรามักจะพบความเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในการสอนจริงอยู่เสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้เราจึงต้องเตรียมปรับปรุงสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อความนี้ เกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลอง

1. ถ้าหากสามารถหาความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใดมากเพียงใด จะช่วยให้เราสร้างสถานการณ์จำลองเหมาะสมได้มากขึ้นเพียงนั้น
2. ผู้สร้างสถานการณ์จำลองจะต้องศึกษาสถานการณ์จำลองที่คนอื่นสร้างให้เข้าใจ อย่างถ่องแท้ก่อนจะสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นเอง ถ้าสามารถศึกษาได้มากเพียงใด ก็จะสามารถสร้างสถานการณ์จำลองได้ก็เพียงนั้น
3. สถานการณ์จำลองที่เป็นไปได้หรือคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จะเป็นสภาพการณ์จำลองที่ดีที่สุดที่เราต้องการเห็นเดียวกัน
4. ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องมือในสถานการณ์จำลองไม่ใช่จุดหมายปลายทาง แต่เป็นเพียงสื่อที่จะนำสถานการณ์จำลองไปสู่จุดหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์โครงสร้างเบื้องต้นของสถานการณ์จำลองจะต้องดูว่า

1. สิ่งที่จะนำมาสร้างคืออะไร
2. ลักษณะที่จะสร้างเป็นเช่นไร
3. ความสัมพันธ์ของสิ่งที่จะนำมาสร้างคืออะไรหรือไม่

สำหรับนักการศึกษาไทย สุภา กิจจาทร (สุภา กิจจาทร 2521 : 83 - 87)

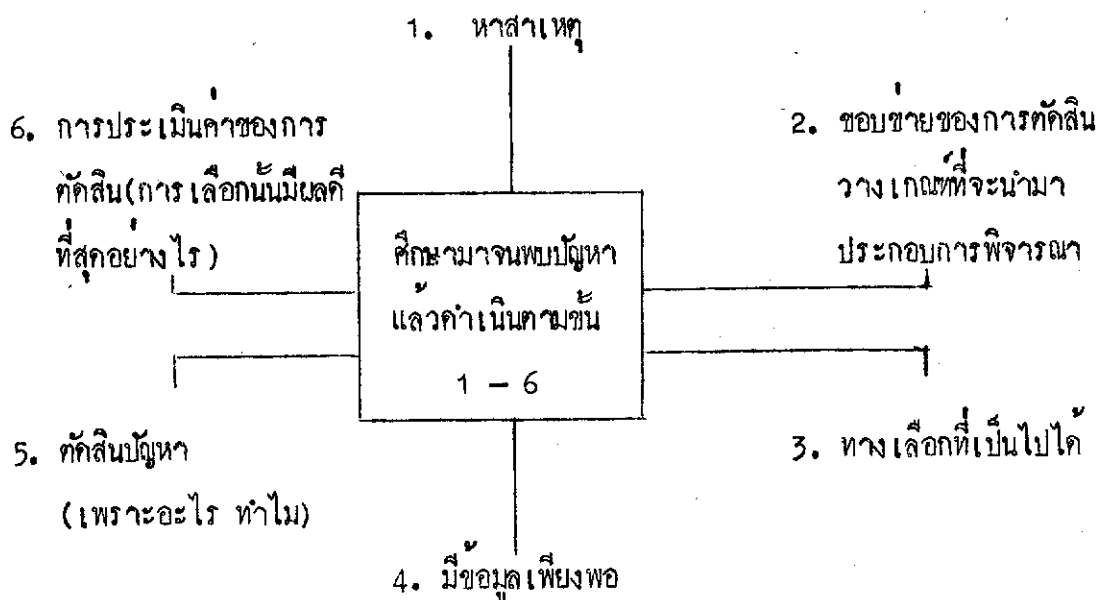
ได้เสนอแนะวิธีการเสนอสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้คือ

1. การเสนอสถานการณ์จำลองต่อผู้เรียนนั้นอาจทำได้ดังต่อไปนี้
 1. เล่าให้ฟังถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 2. ให้อุปกรณ์แล้วเล่าประกอบ
 3. ให้อุปกรณ์ซึ่งคล้ายกับเหตุการณ์
 4. ให้อุปกรณ์แสดงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 5. ให้อุปกรณ์แสดงเหตุการณ์ที่แตกต่างให้เหมือนสถานที่จริงและมีผู้แสดงบทบาทด้วย
 6. ให้อุปกรณ์แสดงบทบาท

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. กระบวนการคิดแก้ปัญหา

เมื่อผู้เรียนได้ฟังหรือดูสถานการณ์จำลองมาแล้ว จะต้องนำมาคิดแก้ปัญหา การคิดนั้นมีไว้เพื่อพบปัญหาแล้วแก้ที่โดย จะต้องค้นหาหาเหตุผลของความคิดนั้น ๆ แนวทางที่จะช่วยให้ ความคิดมีขั้นตอนดังนี้

3. ขั้นตอนของการดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง

1. ผู้สอนเสนอสถานการณ์ที่จะนำมาซึ่งปัญหา
2. นักศึกษาศึกษาปัญหาและแนวทางที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาตามขั้นตอนจนได้ข้อสรุปของการแก้ การแก้ปัญหานี้ควรแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยให้ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น หรืออาจให้แต่ละบุคคลคิด แล้วแลกเปลี่ยนข้อดีข้อเสียของการ
3. นักศึกษาทั้งหมดร่วมกันเสนอแนวทางแก้ปัญหาซึ่งอาจเป็นตัวแทนของกลุ่มหรือทั้งหมด
4. นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันสรุปแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย กันดังนี้คือ

อัลพอร์ต (Allport. 1935 : 418) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สวอน อิงลิชและอิงลิช (English and English. 1958 : 594)

กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่เป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และเป็นผู้ที่มีความรู้สึกที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่คงเส้นคงวา

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 128) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเรารับ อาจมากหรือน้อยก็ได้ ทัศนคติแสดงออกได้ทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่คือการแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบหรืออยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิมิต (Positive, Attitude) อีกลักษณะหนึ่งคือการแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบียดเบียน ดึงรั้ง อยากหนีให้ห่างสิ่งนั้น เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) ซึ่งสอดคล้องกับคานแกน (Kagan. 1968 : 613) ซึ่งกล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเอนเอียงที่ฝังแน่นในความคิด และความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ ทัศนคติประกอบด้วยสิ่งสำคัญสองอย่างคือ ความรู้ความเข้าใจ กับอารมณ์ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ค่อนข้างทนทานและฝังแน่น

นอกจากนี้แล้ว คานแกนยังได้ให้พหุวิธีเกี่ยวกับทัศนคติดังนี้

1. พหุวิธีแห่งการสมมูลย์ คือบุคคลใดเมื่อประสบกับทัศนคติที่ขัดแย้งกันสองทัศนคติในเวลาเดียวกัน บุคคลนั้นจะมีอาการดังต่อไปนี้
 - ก. หยุคคิดเกี่ยวกับปัญหาทันที
 - ข. เปลี่ยนทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ
 - ค. ความหมายของทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องถูกนิยามใหม่

2. ทฤษฎีของการไม่สมผสาน ได้กล่าวกระทำหรือการพูดซึ่งสิ่งใดก็ตามที่ไม่มั่นคงในทัศนคติ จะก่อให้เกิดสภาพของการไม่สมผสานขึ้นในการฝังแน่น ซึ่งจะทำให้บุคคลผู้นั้นเกิดความวุ่นวาย และพยายามเลิกลงมือ ง่าย ๆ และบางทีก็เปลี่ยนทัศนคติใหม่

ส่วนครูช (Cruze. 1974 : 187) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้ว่า ทัศนคติหมายถึง ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเรารับ และทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงาน (เกื้อ สุขานนท์ 2512 : 28)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทัศนคติ จึงพอสรุปคำจำกัดความของทัศนคติได้ดังนี้คือ ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็น ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะชอบพอใจ เห็นด้วย สนับสนุนหรือในลักษณะตรงกันข้าม และทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นสามารถสร้างขึ้นได้ และเปลี่ยนแปลงได้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์

โดยที่กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นเรื่องใหม่ในวงการศึกษ และเป็นกลุ่มที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งรวมเอาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษา ฯ เข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้นงานวิจัยต่าง ๆ จึงอยู่ในรูปของวิชาสังคมศึกษา ในการศึกษารังนี้มุ่งศึกษาหาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนที่เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนั้นจึงต้องอ้างอิงถึงผลการวิจัยในวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งมีผู้วิจัยไว้ดังนี้

มอริแลนด์ (Moreland, 1965 : 7118 - 7119-A) ได้ศึกษาสภาพการสอน วิชาภูมิศาสตร์ของครูในมลรัฐแคนซัส โดยการสัมภาษณ์ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ จำนวน 265 คน ใช้แบบสอบถามกับครูที่ไม่สัมภาษณ์ไม่ได้ จำนวน 38 คน สัมภาษณ์ครูใหญ่จำนวน 93 คน และ สัมภาษณ์นักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอีกจำนวนหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า ในการสอน ภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่คือ มุ่ง เน้นความจำมากกว่าความเข้าใจ ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาไม่ได้นาน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อย

เบมิส (Bemis, 1966 : 989) ได้ศึกษาการจัดวิชาภูมิศาสตร์ไว้ในหมวด สังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมเพียงใด โดยการสอบถามความคิดเห็นจาก คณะกรรมการจากการศึกษาของรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน
2. ครูที่สอนสังคมศึกษามีส่วนมากได้รับการฝึกอบรมไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้การสอน สังคมศึกษาไม่ได้ผลเท่าที่ควร

วัตต์ (Watt, 1965 : 1519-A) ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการสอนวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง คำศัพท์ทางภูมิศาสตร์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสอนโดยครูคนเดียวกันแต่ใช้วิธีการสอนแตกต่างกันดังนี้

- กลุ่มที่ 1 สอนโดยวิธีการบรรยายให้นักเรียนฟังตามหนังสือและไม่ใช้อุปกรณ์การสอน
- กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้รูปภาพเป็นอุปกรณ์
- กลุ่มที่ 3 สอนโดยใช้ฟิล์มสตริปเป็นอุปกรณ์
- กลุ่มที่ 4 สอนโดยใช้แผนภาพเค้าโครง เป็นอุปกรณ์
- กลุ่มที่ 5 สอนโดยใช้หุ่นจำลองสามมิติเป็นอุปกรณ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้แผนภาพโครงร่างต่าง ๆ และการใช้หุ่นจำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการใช้การบรรยาย และการใช้รูปภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการใช้ฟิล์มสตริปช่วยในการสอนก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย

คาร์ไมเคิล (Camicheal. 1966 : 7176-A) ได้ศึกษาผลการสอนวิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดกับการสอนโดยให้นักเรียนศึกษาจากตำราที่กำหนดให้ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 352 คน ก่อนการทดลองมีการทดสอบ I.Q. เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด กลุ่มควบคุมสอนโดยให้นักเรียนศึกษาจากตำราที่กำหนดให้ เมื่อสอนจบแล้วทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานเกี่ยวกับการอ่านแผนที่ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดมีความสามารถทางด้านการอ่านแผนที่ และมีความเข้าใจทางภูมิศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากตำราที่กำหนดให้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แมคโคลแมน (Maccolman. 1975 : 109-A) ได้ทดลองสอนสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนอย่างเดี่ยว การใช้ชุดการสอน การจัดกิจกรรมกลุ่ม และการสอนแบบปกติกับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ใช้ครูสอน 8 คน ส่วนผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนและการอภิปรายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนอย่างเดี่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิไลวรรณ ทวีศรี (วิไลวรรณ ทวีศรี 2518 : 239) ได้ทดลองสอนสังคมศึกษาโดยใช้วิธีการสร้างสถานการณ์จำลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา ได้ทดลองกับชาวเขาจำนวน 80 คน พบว่า ผู้รับการอบรมมีผลสัมฤทธิ์ในด้านวิชาการสูงขึ้น และมีความสามารถในการสอนวิชาสังคมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ แบบการสอนและแบบจำลองการสอนเป็นที่น่าพอใจ ส่วนทางด้านทักษะ ทักษะ และค่านิยมที่พัฒนาในระหว่างการอบรมดีขึ้น

ศิริพงษ์ พยอมแย้ม (ศิริพงษ์ พยอมแย้ม 2519 : 31 - 37) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำ โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองในวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 70 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนด้วยตนเองกับนักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติไม่แตกต่างกัน แต่ นักเรียนที่เรียน

จากผลการสอนมีความคงทนในการจำสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และในปีเดียวกันนี้ ลินจง อินทรมัพรย์ (ลินจง อินทรมัพรย์ 2519 : 266) ได้ศึกษาการสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา เรื่องประเทศเพื่อนบ้าน ชั้นประถมศึกษา 6 โดยเน้นทักษะการใช้แผนที่และไม่นำแผนที่ จำนวน 70 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่เรียนวิชาสังคมศึกษา จากการที่ครูใช้แบบจำลองการสอนโดยเน้นทักษะการใช้แผนที่และไม่นำแผนที่ ต่างมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หรือ สังคมศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการใช้สื่อการเรียน การสร้างสถานการณ์จำลอง และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากครูที่สอน โดยการบรรยายเพียงอย่างเดียว

ในด้านการสอนสังคมศึกษาหรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติค่านิยมและสัมพันธ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

ฉันทนา ภาคบังกช (ฉันทนา ภาคบังกช 2518 : 164) ได้ศึกษาการสอนสังคมศึกษา หน่วย "วันสำคัญของชาติ" ชั้นประถมศึกษา 3 ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จำนวน 70 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมและสัมพันธดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาพรรณ พวงจันทร์เพชร (สุภาพรรณ พวงจันทร์เพชร 2519 : 145) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรม หน่วย "คุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย" โดยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมคา ชั้นประถมศึกษา 6 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนทั้งสองวิธีนี้มีพัฒนาทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ขึ้น แต่นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาค่านิยมและสัมพันธ

การเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบธรรมดา และทางทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบธรรมดา

2.2 การวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

2.2.1 การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ในการศึกษา

พี เจ เทนซี และ เดอริค อลวิน (P.J. Tenney and Derick Unwin. 1969) ได้ทำการศึกษา "การนำเอาสถานการณ์จำลองและการเล่นเกมมาใช้ในการศึกษา" โดยนำเอาปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในโรงเรียนมาสร้างเป็นสถานการณ์จำลองแล้วนำไปใช้ในการอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา เจฟเฟอร์สัน จำนวน 232 คน โดยพิจารณาการรับรู้ของครูว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์ประจำวันที่ครูใหญ่จะต้องมาพบเห็น และให้ครูใหญ่เหล่านั้นฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง จากผลการวิจัยเทนซีและอลวินได้กล่าวสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. สถานการณ์จำลองช่วยย่นอายุให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจ
2. เป็นกลวิธีให้บุคคลได้ร่วมมือกัน
3. ช่วยให้ครูสอนได้ในช่วงเวลาอันมีค่าแก่ใจเท่าที่ควร
4. ช่วยสร้างความรู้สึกให้เป็นจริง เกิดสัมพันธภาพในห้องเรียนดีขึ้น
5. สามารถรวบรวมปัญหาได้และทำให้ปัญหานั้นเข้าใจยิ่งขึ้น
6. ช่วยเปลี่ยนสภาพการเรียนการสอนของครู
7. เป็นโครงการสร้างที่เสนอรายละเอียดได้ชัดเจน
8. สามารถเลือกวิธีปฏิบัติที่ต้องการได้
9. สถานการณ์จำลองเป็นสถานการณ์ที่ครูจัดขึ้น ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมการดำเนินงาน
10. ให้ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นตัดสินใจโดยบังเอิญ

โจเซฟ มาเซียส ลีโอพอลโด (Joseph Marcias Leopoldo. 1972:1567-68-A) ได้ทำการศึกษเกี่ยวกับ "การใช้สถานการณ์จำลองของครูที่สอนภาษาต่างประเทศ" เพื่อใช้ฝึกกิจกรรมเฉพาะอย่างและการแก้ปัญหา โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ จำนวน 15 คน ของมหาวิทยาลัยไอไอโอ ในปีการศึกษา 2514 ผลของการวิจัยพบว่า สถานการณ์จำลอง เป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ ช่วยให้ครูสามารถแยกแยะและแก้ปัญหาในการสอนได้ และสามารถนำเอาสถานการณ์จำลองไปใช้ในโปรแกรมการสอนภาษาต่างประเทศได้ มีคุณค่าต่อการนำไปใช้สอนเป็นคณะ

เกรียทักเกอร์ เดวิด (Greer Tucker David. 1972 : 637-A)

ไดศึกษาวิจัย "ผลของทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนเด็กหัดครูที่ใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง" โดยผู้วิจัยได้ใช้สถานการณ์จำลองฝึกนักเรียนเด็กหัดครูที่เป็นกลุ่มทดลอง 2 สัปดาห์ ก่อนที่จะออกฝึกสอนอีก 8 สัปดาห์ เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งออกไปฝึกสอนโดยตรง 10 สัปดาห์ จากผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนเด็กหัดครูกลุ่มทดลองที่ฝึกจากสถานการณ์จำลองก่อนออกฝึกสอนมีความเชื่อมั่นการสอนในห้องเรียนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีความเชื่อมั่นในการสอนที่ ลักษณะที่แสดงออกทางสังคมในห้องเรียนดีกว่า และมีความกระตือรือร้นในการสอนมากกว่าและประสบผลสำเร็จในการสอนมากกว่า

เคนดริก ฮุก เชอร์รี่ (Kendrick Houck Cherry. 1972 : 5087-A) ได้ทำการศึกษา "การจัดรูปแบบพฤติกรรมสำหรับสถานการณ์จำลองเพื่อการอบรมครูใหม่" โดยผู้วิจัยใช้กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ฝึกกับสถานการณ์จำลองของปัญหา 20 ปัญหา พร้อมทั้งวิธีแก้ปัญหา เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม ที่ไม่ใช้ฝึกกับสถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองในการฝึกอบรมครูใหม่มีประสิทธิภาพดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญ สถานการณ์จำลองช่วยให้ครูใหม่เข้าใจเหตุการณ์ในโรงเรียนดีขึ้น ครูใหม่สามารถทราบปัญหาในห้องเรียนและหาวิธีแก้ปัญหาล่วงหน้าได้ เมื่อออกไปเป็นครู

โรเบอตา ทอร์สัน แอน เคอร์สัน (Roberta Thorson Anderson. 1972 : 2220-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ "วิเคราะห์พัฒนาการใช้สถานการณ์จำลองสอนกลุ่มครูก่อนประจำการ"

โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์การพัฒนาการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เปรียบเทียบกับการสอนแบบบรรยาย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถม และมัธยม ของสถาบันการศึกษาแห่งชาติ อีแวนตัน มลรัฐอิลลินอย ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง 54 คน สอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับเกม เปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 18 คน โดยใช้การสอนแบบบรรยาย และใช้เวลาในการทดสอบ 1 เดือน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยอาศัยสถานการณ์จำลองได้ผลดีกว่าการสอนโดยวิธีบรรยาย และยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงหน้าที่ของการอยู่ร่วมกัน

2.2.2 งานวิจัยที่ใช้สถานการณ์จำลองในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ในปี พ.ศ. 2509 การ์เวย์ (Garvey. 1966 : 18)

ได้รายงานผลการใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอน ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่สอนโดยใช้วิธีสถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอนร้อยละ 93 เห็นว่าวิธีสอนแบบนี้ช่วยให้ให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานและไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

คอร์บิน (Corbin. 1972 : 1258-A) ได้ทำการวิจัยผลของการจัดสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับเอเชียอาคเนย์ ทางด้านทัศนคติ การเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของนักเรียนระดับเก่า ผลของการศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการสอนสังคมศึกษาได้ แม้ว่าการวัดทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปจะไม่สมบูรณ์ที่สุดก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนักเรียนเปลี่ยนไป

เคนดริก (Kendrick. 1974 : 4712 - 4713-A) ได้วิจัยการสอนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียน 294 คน เป็นชาย 250 คน และหญิง 144 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 152 คน และกลุ่มควบคุม 142 คน ใช้ครูเข้าร่วมสังเกต 6 คน ใช้เวลา 5 สัปดาห์ หลังจากทดลองแล้วได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสอบโดยเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หลังจากนั้นทั้งสองกลุ่มเรียนวิชาสังคมศึกษาตามปกติ ในสัปดาห์ที่ 10 ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบชุดเดิม ผลปรากฏว่าผลสอบโดยเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 219-235) แห่งมหาวิทยาลัยยอร์คทาวน์ ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองมาแสดงบทบาทสมมติเพื่อปลูกฝังการเชื่อฟัง ได้ทดลองกับนักเรียนจำนวน

91 คน โดยใช้วิธีโอเพนเ้าช่วย ในการแสดงบทบาทสมมุติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติจากสถานการณ์จำลองนั้นมีความเชื่อฟัง เพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาหรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และการส่งเสริมคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การให้เด็กได้เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน ทำให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น และช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กไปในทางที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสนุกสนานในการเรียน ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน และยังช่วยในการฝึกการอธิบายเพื่อคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการตั้งสมมุติฐานดังต่อไปนี้

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนมีทัศนคติค่านิยมยอมรับสัมพันธสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในบทนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการดำเนินการค้นคว้าโดยกำหนดเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา
3. การดำเนินการวิจัย

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนวัดใหม่คลองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนวัดใหม่คลองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. โรงเรียนทั้งสองแห่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนพอเหมาะที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างได้

2. โรงเรียนทั้งสองแห่งเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นโรงเรียนสหศึกษา

3. โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

4. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูอาจารย์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการใช้โรงเรียนทั้งสองนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี Simple Random Sampling โดยจับสลากมาโรงเรียนละ 2 ห้องเรียน จากห้องเรียนทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนนักเรียนดังนี้

โรงเรียนวัดใหม่ของลม จัณดลามา 2 ห้องเรียน โคนักเรียนจำนวน 68 คน และ
 จัณดลารายชื่อนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ จัณดลามา 2 ห้องเรียน โคนักเรียนจำนวน 68 คน และ
 จัณดลารายชื่อนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง 136 คน

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียนวัดใหม่ ของลม		โรงเรียนพิบูล- อุปถัมภ์		รวม	
	เพศ	กลุ่มทดลอง ที่ 1	กลุ่มควบคุม ที่ 1	กลุ่มทดลอง ที่ 2		กลุ่มควบคุม ที่ 2
ชาย		18	18	17	17	70
หญิง		16	16	17	17	66
รวม		34	34	34	34	136

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 136 คน เป็นนักเรียนชาย
 70 คน และนักเรียนหญิง 66 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง 68 คน และกลุ่มควบคุม
 68 คน และแบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มย่อยคือ กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
 กลุ่มควบคุมที่ 1 และกลุ่มควบคุมที่ 2 ในโรงเรียนหนึ่ง ๆ จะมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและ
 กลุ่มควบคุม โดยโรงเรียนวัดใหม่ของลม มีนักเรียนกลุ่มละ 34 คน และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
 มีกลุ่มละ 34 คน กำหนดว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ดังนี้

2.1 ชุดการสอนหน่วย "การทำมาหากิน" ที่สอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย "การทำมาหากิน"

2.3 แบบสอบถามทัศนคติความเหมาะสมสัมพันธ์

2.1 การสร้างชุดการสอนหน่วย "การทำมาหากิน"

2.1.1 การเลือกเนื้อหา ในการเลือกเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เนื้อหาที่ใช้คือหน่วย "การทำมาหากิน" เหตุที่เลือกเนื้อหานี้เพราะเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบ ๆ ตัวของนักเรียน รายละเอียดของหน่วย "การทำมาหากิน" ประกอบด้วยหน่วยย่อย

3 หน่วยย่อย คือ

หน่วยย่อยที่ 1 การค้าขายแลกเปลี่ยน ใช้เวลาสอน 15 คาบ ประกอบด้วยเนื้อหา คือ การซื้อขายแลกเปลี่ยนสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ตลาด พ่อค้า และพ่อค้าคนกลาง สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน (การคมนาคม-การขนส่ง การสื่อสารและการธนาคาร)

หน่วยย่อยที่ 2 บริการ ใช้เวลาสอน 15 คาบ ประกอบด้วยเนื้อหา คือ อาชีพบริการต่าง ๆ ที่ควรทราบ เช่น การโรง พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ช่างตัดผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คนขับรถประจำทาง ยาม ตำรวจ บุหรี่ไปรษณีย์ ข้าราชการ ความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชน มารยาทกับการบริการ (มารยาทของผู้ให้และผู้รับบริการ)

หน่วยย่อยที่ 3 การรวมกลุ่มและสหกรณ์ ใช้เวลาสอน 15 คาบ ประกอบด้วย เนื้อหา คือ การรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาพหุภาคีคนกลาง ลักษณะของการรวมกลุ่ม ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม ความหมายและประโยชน์ของการสหกรณ์

นอกจากนี้ เนื้อหาหน่วย "การทำมาหากิน" ยังได้ผนวกเนื้อหาสาระของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเข้าไว้ด้วย คือ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความมีเหตุผล ความเอาใจใส่ การประหยัด และความคิดสร้างสรรค์

2.1.2 ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนหน่วย "การทำมาหากิน" โดยการศึกษาลักษณะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 ก.419) แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (กรมวิชาการ 2524 : 159-193) เนื้อหาหน่วย "การทำมาหากิน" อย่างละเอียด เมื่อศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดแล้ว ได้นำเนื้อหาหน่วย "การทำมาหากิน" มาสร้างชุดการสอน 2 อย่างคือ

การสร้างชุดการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง สร้างตามแนววิธีสอนและกิจกรรมในแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (กรมวิชาการ 2524 : 159 - 193)

การสร้างชุดการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน ใ้เด็กศึกษาถึงการสร้างบทเรียนให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและระดับชั้นเรียน โดยสร้างจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยศึกษาเรื่องเหล่านี้จาก เอกสารการสัมมนาอาจารย์นิเทศ เรื่อง "การใช้สถานการณ์จำลอง" ของ สุภา กิจจาทร (สุภา กิจจาทร 2519 : 83 - 87) ศึกษาหนังสือจิตวิทยาการเรียนรู้ พัฒนาการเด็ก และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้สร้างไว้เป็นแผนการสอนรวม 15 ครั้ง (ทั้งแสดงไว้ในภาคผนวก ก หน้า 77 - 112)

2.1.3 การทดลองใช้ชุดการสอนหน่วย "การทำมาหากิน" แบบใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยทดลองใช้บทเรียนหน่วย การทำมาหากิน แบบใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดใหม่จอมม ปีการศึกษา 2523 ได้ทำการทดลอง 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียน เช่นการใช้ภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน ได้นำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไข

ครั้งที่ 2 ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน โดยนำชุดการสอนที่ปรับปรุงจากครั้งแรกไปทดลองสอนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งก่อนจะนำไปใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้อีก

2.2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผล (ชาวาล แพทย์กุล 2508 : 135 - 247) และเทคนิคการเขียนข้อสอบ (ชาวาล แพทย์กุล 2520 : 1 - 402) แล้วทำการวิเคราะห์หลักสูตรในเนื้อหาหน่วย "การทํามาหากิน" โดยผู้วิจัยร่วมกับครูฝ่ายวิชาการและครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวม 7 คน ทำการวิเคราะห์หลักสูตรในเนื้อหา หน่วย "การทํามาหากิน" แล้วสรุปตามขั้นตอนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของบลูม (Bloom. 1971 : 271 - 273)

- สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทํามาหากิน" แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 56 ข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่จอมม เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน จากนั้นนำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ศูนย์คะแนน เมื่อตรวจและรวมคะแนนแบบทดสอบแต่ละฉบับแล้ว นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มสูง - ค่า 27 เปอร์เซนต์ โดยเรียงคะแนนจากคะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด นับคะแนนสูงสุดลงมา 27 คน เป็นกลุ่มสูง และนับคะแนนต่ำสุดขึ้นมา 27 คน เป็นกลุ่มต่ำ คำนวณร้อยละของผู้ตอบแต่ละข้อถูกในกลุ่มสูง แทนด้วย P_H ส่วนร้อยละของ

ผู้ตอบแต่ละข้อถูกในกลุ่มค่า แทนด้วย P_{Lo} เทียบค่า P_H และ P_L ของแต่ละข้อกับ
การวางสำเนาของ จุง เท ฟาน (Fan, 1952 : 3 - 32) เพื่อหาความยากง่าย
และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ เลือกข้อทดสอบที่มีความยากง่าย (P) ระหว่าง
.20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ก็งรายละเอียดในภาคผนวก
ก. หน้า 69-71) ได้ข้อทดสอบตามเกณฑ์ดังกล่าวจำนวน 50 ข้อ (รายละเอียดแสดงไว้ใน
ภาคผนวก ง. หน้า 113 - 119) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่คลองลม เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน
เพื่อนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร คูเคอร์ - ริชาร์ดสัน 20
(Kuder - Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7681 (ก็งรายละเอียด
ในภาคผนวก ก หน้า 72)

2.3 การสร้างแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมและสัมพันธ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมและสัมพันธซึ่งสร้างโดย สุนีย์ ชุมจิต
(สุนีย์ ชุมจิต 2523 : 164 - 176) ซึ่งสร้างครอบคลุมจุดมุ่งหมายค่านิยมและสัมพันธ โดย
สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนเทียบกับความรู้สึกของตนเอง ฉะนั้นนักเรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นหรือ
อยู่ในสถานการณ์คล้ายคลึงกัน จะเห็นความหมายน้อยเพียงใด ประกอบด้วยทัศนคติในการ
ช่วยเหลือ การให้และการเสียสละ การตัดสินใจ การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความพากเพียร
อดทน ความกล้าในการแสดงออก ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การสื่อสารความเข้าใจ ความสามัคคี
การให้ข้อสังเกตแก่กัน ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น การวางแผนในการทำงานร่วมกัน และการมี
เหตุผล โดยคุณธรรมแต่ละด้านได้สร้างแบบสอบวัดขึ้นประมาณด้านละ 3 - 4 ข้อ รวมแบบสอบ
วัดทัศนคติค่านิยมและสัมพันธ จำนวน 43 ข้อ

ผู้วิจัยนำแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมและสัมพันธไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5
โรงเรียนวัดใหม่คลองลม เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร แล้วนำแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยม
และสัมพันธที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

แบบสอบที่ขอความเป็นเชิงนิมิต (Positive)

เกือบตลอดเวลาให้	5	คะแนน
บ่อย ๆ ให้	4	คะแนน
บางครั้งบางครั้งให้	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง ให้	2	คะแนน
เกือบไม่เคยเลยให้	1	คะแนน

แบบสอบที่ข้อความเป็นเชิงนิเสธ (Negative) การให้คะแนนจะเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับข้อความที่เป็นเชิงนิเสธ คือ

เกือบตลอดเวลาให้	1	คะแนน
บ่อย ๆ ให้	2	คะแนน
บางครั้งบางครั้งให้	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง ให้	4	คะแนน
เกือบไม่เคยเลยให้	5	คะแนน

ผู้วิจัยหาค่าอ่านจําแนกของแบบสอบวัดทัศนคติโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของนักเรียนที่ได้คะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยเรียงคะแนนจากคะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด นับคะแนนจากสูงสุดลงมา 25 คน เป็นกลุ่มสูง และนับคะแนนจากต่ำสุดขึ้นมา 25 คน เป็นกลุ่มต่ำ หาค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของแบบสอบวัดทัศนคติแต่ละข้อ ในกลุ่มสูง แทนด้วย $\bar{X}_H$ และ S_H^2 หาค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของแบบสอบวัดทัศนคติแต่ละข้อในกลุ่มต่ำ แทนด้วย $\bar{X}_L$ และ S_L^2 ใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบวัดทัศนคติแต่ละข้อในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ถ้าข้อความใดมีค่า t ตั้งแต่ 1.7986322 ขึ้นไป (รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ก หน้า 73) แสดงว่าข้อความนั้นมีค่าอ่านจําแนกสูง เชื่อถือได้ (Edward. 1960 : 104) ได้แบบสอบวัดทัศนคติตามเกณฑ์ 43 ข้อ (รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก หน้า 120) จากนั้นผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบวัดทัศนคติ โดยใช้ Coefficient Alpha (α) (Mehrens and Lehmann. 1978 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบวัดทัศนคติเท่ากับ 0.7474 (แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก ก. หน้า 74)

3. การดำเนินการวิจัย

3.1 แผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design

(พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ 2519 : 202 - 203) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
R E	T_{E_1}	X	T_{E_2}
R C	T_{C_1}	~X	T_{C_2}

ความหมายของสัญลักษณ์

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assigned)
- E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
- T_1 แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest)
- T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
- X แทน การจัดการกระทำ
- ~X แทน ไม่มีการจัดการกระทำ

3.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เมื่อได้กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว ได้ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กระทำเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2524 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย "การห่ามาหาหิน" จำนวน 50 ข้อ และแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ จำนวน 43 ข้อ ไปทดสอบเพื่อนำผลการทดสอบเป็นตัวแปรรวมในการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2.2 การดำเนินการทดลอง กระทำเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2524 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2524 แต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองวันละ 3 - 6 คาบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน แต่ใช้วิธีสอนต่างกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยสอนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยวิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมที่ 1 และกลุ่มควบคุมที่ 2 โดยวิธีสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ในการจัดชั่วโมงสอนนั้น ผู้วิจัยได้จัดเวลาสลับกันทั้ง 2 โรงเรียน กล่าวคือ ได้จัดเวลาสลับเปลี่ยนกันในช่วงเวลาเช้าและบ่าย และจัดเวลาสลับกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อให้เวลาที่ใช้ในการทดลองใกล้เคียงกัน

3.2.3 การทดสอบหลังการเรียน (Posttest) กระทำเมื่อวันที่ 1 - 2 ตุลาคม พ.ศ. 2524 ผู้วิจัยทดสอบหลังการเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การห่ามาหาหิน" และแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการเรียน

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การห่ามาหาหิน" จากการวัดทั้ง 2 ครั้งมาทำการทรวจีให้คะแนนดังนี้ นักเรียนตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน รวมคะแนนการสอบแต่ละครั้งของนักเรียนแต่ละคนได้คะแนนก่อนการเรียนและหลังการเรียน ส่วนแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ ถ้าข้อความในแบบทดสอบวัดทัศนคติเป็นพฤติกรรมทางบวกให้คะแนน 5 4 3 2 1 สำหรับคำตอบที่ว่า เกือบตลอด เวลา บ่อย ๆ บางครั้งบางครั้งว นาน ๆ ครั้ง เกือบไม่เคยเลย ในแต่ละข้อความตามลำดับ

ถ้าข้อความในแบบสอบถามทัศนคติเป็นพฤติกรรมทางลบให้คะแนน 1 2 3 4 5 สำหรับ
คำตอบที่ว่า เกือบตลอดเวลา บ่อย ๆ บางครั้งบางครั้ง นาน ๆ ครั้ง เกือบไม่เคยเลย
ในแต่ละข้อตามลำดับ รวมคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทัศนคติของนักเรียนแต่ละคน

เมื่อตรวจให้คะแนนแบบทดสอบแต่ละครั้งเรียบร้อยแล้ว ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยนำคะแนนการทดสอบก่อนการเรียนและหลังการ
เรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis
of Covariance) โดยใช้คะแนนทดสอบก่อนการเรียนเป็นตัวแปรรวม.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการทดลองในการสอนเรื่อง การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนแบบไขว้และไม่ใช่สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง
ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการดำเนินการทดลองสอน และเมื่อทดลองสอนเสร็จแล้วได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งจะแนบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง โรงเรียนวัดใหม่หนองลมและโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ได้แสดงไว้แล้วในตาราง 4 และ 5 ส่วนจะแนบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมได้แก่ โรงเรียนวัดใหม่หนองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ แสดงไว้ในตาราง 6 และ 7

ตาราง 4 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลองของโรงเรียนวัดไผ่หนองลม

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2
1	26	33	2	22	27
3	12	19	4	32	39
5	28	31	6	27	35
7	27	37	8	22	31
9	19	26	10	27	37
11	26	29	12	18	29
13	27	33	14	34	39
15	24	31	16	23	34
17	27	35	18	21	25
19	18	30	20	28	37
21	28	34	22	21	30
23	20	31	24	14	25
25	9	23	26	37	41
27	24	31	28	20	28
29	30	35	30	19	27
31	17	29	32	16	22
33	22	29	34	26	28

$$\Sigma X_1 = 791 \quad \Sigma X_2 = 1050 \quad \bar{X}_1 = 23.26 \quad \bar{X}_2 = 30.88$$

ตาราง 5 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลองของโรงเรียนพินิจอุปถัมภ์

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		นักเรียน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนการเรียน	หลังการเรียน		ก่อนการเรียน	หลังการเรียน
	เต็ม 50 X_1	เต็ม 50 X_2		เต็ม 50 X_1	เต็ม 50 X_2
1	17	36	2	13	27
3	15	27	4	20	25
5	23	33	6	16	29
7	17	27	8	33	37
9	21	21	10	19	30
11	18	22	12	11	30
13	20	44	14	23	31
15	29	35	16	25	31
17	19	23	18	30	35
19	10	23	20	34	34
21	26	34	22	9	19
23	33	36	24	27	35
25	25	32	26	23	29
27	20	27	28	12	24
29	15	32	30	30	35
31	22	37	32	18	27
33	22	31	34	16	30

$$\Sigma X_1 = 711 \quad \Sigma X_2 = 1028 \quad \bar{X}_1 = 20.91 \quad \bar{X}_2 = 30.23$$

ตาราง 6 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มควบคุมของโรงเรียนวัดไผ่หอมของลม

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2
1	28	27	2	23	24
3	26	29	4	30	32
5	27	32	6	23	25
7	30	30	8	28	30
9	24	28	10	37	39
11	22	23	12	19	20
13	24	21	14	28	30
15	24	32	16	20	24
17	23	25	18	25	30
19	31	27	20	21	26
21	30	35	22	39	43
23	15	17	24	15	20
25	27	31	26	33	38
27	21	24	28	12	15
29	27	32	30	20	19
31	28	29	32	22	22
33	27	28	34	19	20

$$\sum X_1 = 672 \quad \sum X_2 = 738 \quad \bar{X}_1 = 19.76 \quad \bar{X}_2 = 21.71$$

ตาราง 7 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มควบคุมโรงเรียนพิษณุโลกอุปถัมภ์

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 50 X_1	หลังการเรียน เต็ม 50 X_2
1	19	25	2	25	24
3	18	24	4	13	17
5	23	27	6	23	26
7	23	25	8	31	34
9	22	23	10	27	28
11	29	26	12	32	33
13	17	22	14	26	27
15	23	26	16	26	34
17	31	34	18	28	31
19	34	36	20	20	24
21	24	31	22	33	34
23	17	26	24	28	27
25	27	24	26	29	34
27	19	20	28	22	27
29	23	27	30	23	25
31	21	24	32	18	26
33	23	27	34	34	42

$$\sum X_1 = 831 \quad \sum X_2 = 940 \quad \bar{X}_1 = 24.44 \quad \bar{X}_2 = 27.65$$

จากตาราง 4 และ 5 แสดงถึงคะแนนดิบของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการดำเนินการทดลองของกลุ่มทดลองของโรงเรียนวัดใหม่หนองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ จึงเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนน (ΣX) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

จากตาราง 6 และ 7 แสดงถึงคะแนนดิบของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมของโรงเรียนวัดใหม่หนองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ จะเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนน (ΣX) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหน่วย "การอ่านหาถิ่น" ด้วยการสอนแบบใบ้และไม่ใช่สอนการจำลอง จึงได้นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองของทั้งสองโรงเรียนมาเปรียบเทียบกันด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมใช้สูตร (Lindquist, 1956 : 319 - 326)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่หนองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ทั้งแสดงไว้ในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรรวม ของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลมและโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์

SOURCE	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1182.12	1	1182.12	84.56
ภายในกลุ่ม	1859.98	133	13.98	
รวม	3042.10	134		

$$F_{.01} = 6.64$$

$$df \ 1, 133$$

จากตาราง 8 แสดงว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ภายหลังจากการเรียนหน่วย "การทอผ้าทากิน" โดยใช้การสอนแบบใบ้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือวิธีสอนแบบใบ้ สถานการณ์จำลองทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

2. การเปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมของสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการวัดทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ซึ่งคะแนนทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ได้แสดงไว้ดังนี้คือ คะแนนทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ ของกลุ่มทดลองนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลมและโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ ได้แสดงไว้ในตาราง 9

และ 10 ส่วนคะแนนทัศนคติความเหมาะสมสัมพัทธ์ของกลุ่มควบคุม นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลม และโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ได้แสดงไว้ในตาราง 11 และ 12

ตาราง 9 คะแนนทัศนคติความเหมาะสมสัมพัทธ์ก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ของโรงเรียนวัดใหม่ของลม

นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความเหมาะสมสัมพัทธ์		นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความเหมาะสมสัมพัทธ์	
	ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2
1	181	188	2	123	155
3	114	134	4	166	172
5	130	141	6	161	161
7	170	178	8	131	137
9	114	132	10	152	156
11	143	141	12	184	189
13	146	161	14	143	155
15	169	173	16	162	164
17	136	152	18	137	137
19	138	133	20	143	146
21	124	152	22	149	158
23	155	163	24	127	135
25	130	142	26	139	151
27	129	139	28	144	165
29	150	147	30	167	172
31	127	136	32	115	147
33	141	146	34	140	151

$$\Sigma X_1 = 4880 \quad \Sigma X_2 = 5209 \quad \bar{X}_1 = 143.53 \quad \bar{X}_2 = 153.206$$

ตาราง 10 คะแนนทัศนคติความพึงพอใจก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลอง ของ โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์

นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ		นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ	
	ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2
1	135	147	2	139	172
3	136	139	4	135	135
5	123	129	6	130	143
7	134	140	8	119	149
9	136	141	10	142	158
11	140	149	12	146	178
13	132	140	14	122	137
15	162	164	16	153	190
17	147	141	18	136	145
19	126	127	20	129	137
21	124	140	22	139	129
23	122	138	24	150	160
25	135	138	26	114	125
27	127	134	28	139	142
29	144	183	30	154	154
31	121	138	32	165	174
33	132	148	34	129	138

$$\Sigma X_1 = 4617, \quad \Sigma X_2 = 5002, \quad \bar{X}_1 = 135.794 \quad \bar{X}_2 = 147.118$$

ตาราง 11 คะแนนทัศนคติความพึงพอใจก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มควบคุมของโรงเรียนวัดไหมของลม

นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ		นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ	
	ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2		ก่อนการเรียน เต็ม 215 X_1	หลังการเรียน เต็ม 215 X_2
1	141	132	2	127	132
3	146	154	4	144	152
5	169	176	6	157	152
7	141	149	8	134	153
9	146	149	10	136	138
11	144	152	12	168	172
13	133	127	14	137	141
15	138	158	16	140	156
17	134	131	18	156	166
19	120	126	20	126	128
21	135	155	22	155	140
23	149	117	24	142	142
25	165	154	26	138	144
27	124	139	28	132	133
29	132	143	30	139	139
31	129	136	32	120	124
33	152	158	34	112	129

$$\Sigma X_1 = 3727 \quad \Sigma X_2 = 3796 \quad \bar{X}_1 = 109.618 \quad \bar{X}_2 = 111.647$$

ตาราง 12 คะแนนทัศนคติความพึงพอใจก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มควบคุม ของโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ		นักเรียน คนที่	คะแนนทัศนคติความพึงพอใจ	
	ก่อนการ เรียน เต็ม 215 X_1	หลังการ เรียน เต็ม 215 X_2		ก่อนการ เรียน เต็ม 215 X_1	หลังการ เรียน เต็ม 215 X_2
1	124	132	2	134	125
3	182	188	4	120	121
5	132	122	6	122	128
7	187	189	8	132	136
9	118	120	10	128	129
11	130	135	12	125	134
13	151	166	14	131	131
15	127	137	16	125	123
17	142	152	18	125	130
19	134	124	20	131	132
21	119	121	22	125	124
23	126	139	24	129	134
25	131	133	26	140	135
27	123	133	28	133	121
29	123	123	30	124	128
31	125	140	32	132	130
33	121	128	34	132	128

$$\Sigma X_1 = 4483 \quad \Sigma X_2 = 4571 \quad \bar{X}_1 = 131.853 \quad \bar{X}_2 = 134.441$$

จากการาง 9 10 และ 11 12 แสดงถึงคะแนนดิบของการวัดทัศนคติค่ามโนะยัมพันธ์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ จะเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนน (ΣX) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลมและโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติค่ามโนะยัมพันธ์ของนักเรียนที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง จึงได้นำคะแนนทัศนคติค่ามโนะยัมพันธ์ภายหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกันด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) โดยมีคะแนนทัศนคติค่ามโนะยัมพันธ์ก่อนการดำเนินการทดลอง เป็นตัวแปรรวม การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_A}{MS_W} \quad (\text{Lindquist, 1956 : 319 - 326})$$

การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนทัศนคติค่ามโนะยัมพันธ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ของลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ก็แสดงไว้ในตาราง

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนทัศนคติค่านิยมและสัมพันธ
ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม ของนักเรียน
วัดใหม่ของเดิมและโรงเรียนพิเศษอุปถัมภ์

SOURCE	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2459.82	1	2459.82	12.47
ภายในกลุ่ม	26240.56	133	197.30	
รวม	28700.38	134		

$$F_{.01} = 6.64 \quad df \ 1, 133$$

จากตาราง 13 แสดงว่าทัศนคติค่านิยมและสัมพันธภายหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
และกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าภายหลังการ
เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" โดยใช้การสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง มีทัศนคติ
ค่านิยมและสัมพันธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ วิธีสอนแบบใช้สถานการณ์
จำลองทำให้นักเรียนมีทัศนคติค่านิยมและสัมพันธสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์
จำลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 .

สรุป การอภิปรายผล ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทำมาหากิน" และทัศนคติค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง สรุปค่าดัชนีและผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" ระหว่างการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมของนักเรียนที่เรียนหน่วย "การทำมาหากิน" กับการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วย "การทำมาหากิน" แบบใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน
2. นักเรียนที่เรียนแบบใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองประกอบการเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนวัดใหม่คลองลม เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ เขตห้วยขวาง

กรุงเทพมหานคร จำนวน 136 คน เป็นชาย 70 คน และหญิง 66 คน เป็นนักเรียนโรงเรียน
วัดใหม่ทองลม 68 คน และโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ 68 คน

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง

2.1 การสร้างชุดการสอนที่สอนแบบใช้สถานการณ์จำลองและแบบไม่ใช้สถานการณ์
จำลอง ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วเลือกเนื้อหาหน่วย "การทำมาหากิน" มาสร้าง
ชุดการสอน ซึ่งได้ชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วคือ

หน่วยย่อยที่ 1 การค้าขาย แลกเปลี่ยน

หน่วยย่อยที่ 2 การบริการ

หน่วยย่อยที่ 3 การรวมกลุ่มและสหกรณ์

2.2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทำมาหากิน"
ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 56 ข้อ หาค่าความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง แล้วนำไปทดสอบใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 จำนวน 100 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความหนักการตัดกลุ่ม 27 เปอร์เซนต์ เป็นกลุ่มสูง
และกลุ่มต่ำ แล้วเลือกข้อที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก
(r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ 50 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบ
ทดสอบโดยใช้สูตร กูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) ได้เท่ากับ 0.7681

2.3 การสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติค่านิยมและสัมพันธภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัด
ทัศนคติค่านิยมและสัมพันธภาพของ สุนีย์ ชุมจิต ซึ่งได้สร้างขึ้นใช้กับการสอนแบบบทบาทสมมุติ ในปี
พ.ศ. 2523 ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน นำผลที่ได้มา
วิเคราะห์หาความหนักการตัดกลุ่ม 25 เปอร์เซนต์ เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเลือกข้อที่มีค่าอำนาจ
จำแนกหรือค่า t วิฤติตั้งแต่ 1.750000 ขึ้นไป ได้แบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ทั้ง 43 ข้อ
หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Coefficient Alpha (α) ได้เท่ากับ 0.7474

3. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีชั้นลากรายชื่อ
โรงเรียนวัดใหม่ทองลม มี 2 กลุ่ม กลุ่มละ 34 คน และโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ มี 2 กลุ่ม

กลุ่มละ 34 คน โดยโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การสอนผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองทุกกลุ่ม ก่อนทำการทดลองให้ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทํามาหากิน" และแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ แล้วจึงดำเนินการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ในการทดลองใช้เวลากลุ่มละ 45 คาบ เมื่อสอนเนื้อหาจบแล้วให้ทำการทดสอบหลังการเรียน (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทํามาหากิน" และแบบสอบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับการสอบครั้งแรก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ภายหลังการเรียนโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ของคะแนนก่อนการเรียนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรรวม

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ของคะแนนก่อนการเรียนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรรวม

การอภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย "การทํามาหากิน" โดยการสอนแบบมีใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง 2 โรงเรียน ผลการศึกษาทดลองจึงมีขอบเขตเฉพาะในการทดลองครั้งนี้ ซึ่งจะอภิปรายถึงผลที่ปรากฏดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ 2 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนหน่วย "การหามาหากิน" โดยใช้การสอนแบบไข่และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อแรก ทั้งนี้ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้เมื่อนักเรียนได้แสดงออก ได้ทำงานร่วมกัน ได้ร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกับรายงานการใช้สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนของ การ์เวย์ (Garvey. 1966 : 18) ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองสอนโดยวิธีสถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนร้อยละ 93 เห็นว่าวิธีสอนแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานและไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และ เคนดริก (Kendrick. 1974 : 4712 - 4713 - A) ได้วิจัยการสอนสังคมศึกษาโดยใช้สถานการณ์จำลอง ทดลองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 294 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเดิม ผลสอบโดยเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้การแสดงบทบาทในรูปของสถานการณ์จำลองช่วยในการเรียนการสอนจะสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนแบบอื่น เพราะการที่เด็กได้เห็นและได้แสดงบทบาทในสถานการณ์จำลองที่ได้ยกขึ้นมาด้วยตนเอง ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดีขึ้น และเด็กยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในเรื่องที่เรียน ได้แสดงความคิดเห็นของตนเองต่อกลุ่ม ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ดังนั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการที่หลักสูตรใหม่เสนอให้ใช้ การสอนแบบสถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมการสอนวิธีหนึ่ง ในแผนการสอนระดับชั้นต่าง ๆ จึงเป็นการเหมาะสมและน่าสนใจ

2. เปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและสัมพันธระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง

ในการเปรียบเทียบทัศนคติค่านิยมและสัมพันธระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนแบบไข่และไม่ใช้สถานการณ์จำลองมีทัศนคติค่านิยมและสัมพันธแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 จากผลการวิจัยครั้งนี้

แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนแบบใช้สถานการณ์จำลองมีทัศนคติค่านิยมสูงชันสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่เรียนแบบใช้สถานการณ์จำลองมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวางแผนในการทำงานและได้ร่วมกันอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้น นักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทกัน ก่อให้เกิดความสามัคคีในการทำงานมากกว่านักเรียนที่เรียนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ นักเรียนต่างคนต่างปฏิบัติไม่ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ต่างคนต่างคิดแก้ปัญหาของตนเพียงคนเดียว

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 219 - 236) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองมาแสดงบทบาทสมมติเพื่อปลูกฝังความเชื่อฟัง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้การแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟังเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนเรียนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ประกอบการเรียนรู้ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลสอดคล้องกับการวิจัยของ ชวาร์ตซ์ (Schwartz. 1974 : 176) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วยการสอนแบบใช้การแสดงบทบาทสมมติ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวก โดยมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น และยังประสบผลสำเร็จในการทำงานมากกว่านักเรียนที่เรียนแบบไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ดังนั้นในการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้แก่แก่นักเรียนนั้น การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีสอนอย่างหนึ่งที่ดีควรจะได้นำมาพิจารณาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนตนเองว่าควรมีพฤติกรรมแบบใดจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ดี นอกจากนั้นครูยังได้ทราบถึง แรงจูงใจ ความต้องการ ซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในตัวผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อการทำงานและการตัดสินใจของกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองดีขึ้น และก่อให้เกิดความสามัคคีในกลุ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาค้างนี้

จากการทดลองสอนหน่วย "การหว่านหาคิน" ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยได้พบข้อที่สังเกตพอสรุปได้ดังนี้

1. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองในครั้งแรก ๆ นักเรียนไม่ค่อยกล้าแสดงออก มีความกังวลกลัวจะแสดงไม่ถูก ครูต้องช่วยและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
2. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง โดยการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบและมีการอภิปรายกลุ่มย่อย ในครั้งแรก ๆ นักเรียนมักจะเหนียมอายไม่ยอมแสดงความคิดเห็น จะเห็นค้อยตามคนแรก ๆ ที่อภิปราย ต่อมาเมื่อคุ้นเคยกันจึงกระทำได้ดีขึ้น
3. สภาพห้องเรียนในการเรียนแบบใช้สถานการณ์จำลอง ควรจัดสภาพห้องเรียนโดยจัดโต๊ะเป็นกลุ่ม ๆ และมีที่วางหนังสือ หลังห้อง หรือกลางห้องสำหรับให้นักเรียนแสดงบทบาทและเสนอผลงานต่อกลุ่ม
4. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ซึ่งสังเกตได้จากความสนใจในการร่วมกิจกรรม เช่น เตรียมสถานที่ การแสดงบทบาท การอภิปรายกลุ่มย่อย การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาท
5. ในการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง จะต้องมอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบเป็นกลุ่ม ๆ ไป ในการเตรียมบท อ่านเรื่องก่อนที่จะมีการแสดงทุกครั้ง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนทำได้ดีไม่ซุกซน
6. ในการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองนี้ทำให้ครูเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนมากขึ้น ครูจะมองเห็นถึงความสามารถของนักเรียนได้เป็นอย่างดีว่าใครมีลักษณะเป็นผู้นำในกลุ่ม เป็นผู้ตาม เป็นผู้ประสานภายในกลุ่ม
7. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากการแสดงบทบาท การแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และยังเป็นการฝึกทักษะในการพูด การโต้ตอบ
8. กิจกรรมที่จะนำมาจัดสถานการณ์จำลองให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์นั้นของอาศัยเวลาจึงจะได้อีกกิจกรรมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าแบบที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ดังนั้นในการเรียนการสอนครูควรใช้สถานการณ์จำลองเป็นส่วนประกอบในกิจกรรมการเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทัศนคติค่านิยมของนักเรียนที่ดียิ่งขึ้น และช่วยให้นักเรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนด้วย

2. การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2521 ครูควรยึดแนวการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสนอแนะไว้ในแผนการสอน โดยครูพยายามนำกิจกรรมมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

3. การสอนที่ดีควรให้เด็กได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เด็กระดับประถมศึกษาควรใช้กิจกรรมที่ใช้เวลาในช่วงสั้น ๆ ราว 15 - 20 นาที และเรื่องที่นำมาสร้างเป็นสถานการณ์เพื่อแสดงบทบาทไม่ควรซับซ้อนจนเกินไป

4. ในการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทัศนคติค่านิยมของนักเรียน มีวิธีสอนที่จะช่วยการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลหลายวิธี เช่น การสร้างสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ข. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทดลองใช้การสร้างสถานการณ์จำลองกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ในวิชาอื่น ๆ ในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อศึกษาลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมของนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบว่าวิธีสอนแบบนี้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นใด เนื้อหาวิชาใด และในท้องถิ่นไหนที่สอนได้ผลดี

2. ทดลองใช้กับนักเรียนหลาย ๆ กลุ่ม เช่น การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง แบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง และแบบใช้และไม่ใช้ผสมกัน นำไปทดลองกับนักเรียน 3 กลุ่ม เพื่อศึกษาว่าวิธีใดเหมาะสมกับการเรียนการสอนมากที่สุด

3. ศึกษาถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองได้ผลดี เช่น ระยะเวลาของผู้เรียน ลักษณะของเนื้อหาวิชา ลักษณะของบทบาทระยะเวลาที่ใช้แต่ละครั้ง
4. ทดลองการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน โดยผู้วิจัยสังเกตและจับบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกตลอดระยะเวลาที่มีการทดลอง ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลานานพอสมควร

ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอในระหว่างทำการทดลอง ทำให้ผลการเรียนโดยเฉลี่ยไม่ได้ออกดีเท่าที่ควร
2. ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนในบางวิชา เมื่อเวลาหมดชั่วโมงแล้วแต่เด็กยังทำงานไม่เสร็จ จึงทำให้เด็กนักเรียนมีเวลาเรียนวิชาที่ทำการทดลองไม่เพียงพอตามแผนการสอนที่กำหนดไว้
3. กิจกรรมพิเศษของทางโรงเรียน ทำให้การทดลองต้องเปลี่ยนเวลาไป ไม่ได้ทดลองตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอน.

અનુભવ

บรรณานุกรม

- เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง กรมส่งเสริมสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และการส่งเสริมสหกรณ์ใน
ประเทศไทย โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2522, 94 หน้า
- เกรียง กิริโกกร โรงเรียนประถมศึกษาภาคปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์โรงเรียนการช่างศึกษา
2515, 303 หน้า
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการศึกษา ปฏิรูปการศึกษา โรงพิมพ์วัฒนาพานิช 2518,
200 หน้า
- ฉันทนา ภาคบงกช การสอนสังคมศึกษา หน่วย "วันสำคัญของชาติ" ชั้นประถมศึกษาที่ 3 โดยวิธีการ
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2517, 164 หน้า อักษรสาเนา
- ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 407 หน้า
_____ เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2508, 452 หน้า
- ชูศรี สนิทประชากร การประถมศึกษา หน้า 231 - 249 ภาควิชาพื้นฐานการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยครูจันทระเกษม 2522, 330 หน้า
- เชิดศักดิ์ โสวาลินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520 132 หน้า
- บันลือ พงกษะวัน การประถมศึกษา โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2519 225 หน้า
- พจน์ สะเพียรชัย และคณะ การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 210 หน้า
- สินจง อินทรทรัพย์ การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา เรื่องประเทศเพื่อนบ้าน ชั้นประถมศึกษาที่ 6
โดยเน้นทักษะการใช้แผนที่ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2519, 320 หน้า อักษรสาเนา
- วิจิตร สันศิริ "ตัวอย่างนวัตกรรมการสอน การวัดผลและอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา" นวัตกรรมการ
เทคโนโลยีในการศึกษา ศูนย์กิจการพิมพ์ 2517, 116 หน้า

วิชาการ, กรม คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จงเจริญการพิมพ์ 2520,
144 หน้า

_____ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ธรรมิการพิมพ์
2524, 263 หน้า

_____ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษาเกี่ยวกับ "การสหกรณ์" โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2517
30 หน้า

_____ หนังสือส่งเสริมการอ่าน "เที่ยวตลาดนัด และวันปีใหม่" โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2522,
38 หน้า

วิไลวรรณ ทวีศรี การสร้างสถานการณ์จำลอง การสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับครู
ช่วยสอนเด็กชาวเขา วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2518, 239 หน้า อักษรสาเนา

ศิริพงษ์ พยอแย้ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองใน
วิชาสังคมศึกษา วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 151 หน้า อักษรสาเนา

ศึกษานิกร, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2521 ก. 426 หน้า

สาวิตรีศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
2516, 53 หน้า

สุนทร สุนันท์ชัย เทคนิคและวิธีสอนสังคมศึกษา สำนักพิมพ์สหบัณฑิต 2514, 348 หน้า

สุนีย์ ชุมจิต การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมของสัมพันธ
ปีที่ 5 ที่เรียนหน่วย "ชีวิตในบ้าน" กับการสอนแบบใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 182 หน้า
อักษรสาเนา

สุนิกร คุณานุการ บรรณาธิการ หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2520, 294 หน้า

สุนน อมรวิวัฒน์ "หลักสูตรประถมศึกษาฉบับใหม่" เอกสารการประชุมทางวิชาการของโรงเรียน
สาธิตจุฬาลงกรณ์ (ฝ่ายประถม) 17 - 18 มกราคม 2519, 7 หน้า อักษรสาเนา

สุภา กิจจาท "การใ้สอนการจำลอง" เอกสารการสัมมนาอาจารย์นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
2519, กรุงเทพฯ

สุภาพร พวงจันทร์เพชร เปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรม หน่วย "คุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย"
โดยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมคา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุมานัน รุ่งเรืองธรรม กลวิธีการสอน โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2521, 144 หน้า

อนันต์ ศรีโสภะ หลักการวิจัยเบื้องต้น เล่ม 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
215 หน้า

เอกวิทย์ ฅกลาง การปฏิรูปหลักสูตรกับการปฏิรูปการศึกษา สัมภาษณ์ 13(10) : 4 - 11
กุมภาพันธ์ 2519

Allport, Gardon W., "Attitude" in C Murchison ed., Handbook of Social Psychology, Clark University Press, Mass, 1935.

Anderson, Roberta. CHARGE ...A Simulation Game Designed to teach Group
Member Roles to Prospective Teacher --- FOUND TO BE EFFECTIVE" resources
in education (ERIC) 12 : 181, July, 1977.

Bemis, James Richard, Geography in the Elementary School Social Studies
Program", Dissertation Abstracts, 27(4) : 989 - 990-A October, 1966.

Bloom, Benjamin S., Editor Taxonomy of Education Objectives. New York
Longmans, Green and Co., 1971. 292 p.

Bruner Jerome S. The Process of Education Sixth Printing London Oxford
University Press, 1960, 97 p.

Carmicheal, Dennis R., "Developing Map reading Skill and Geographic Under-
standing by Means of Conceptual Teaching Methods" Dissertation Abstracts,
26 (12) : 7176 - A, June, 1966.

- Cruze, Wendel W., Educational Psychology, the Ronal Press Company, New York, 1942, 572 p.
- Corbin, Warren Spencer. "The Effects of a Simulation Game about Southeast Asia on Political, Economic, and Social Attitudes of Ninth Grade Students" Dissertation Abstracts International 32 : 1258-A; September, 1971.
- Edwards, Allen Louis, Techniques of Attitude Scale Construction New York, Appliton - Century - Crofts, 1957, 256 p.
- English Horace B. and Ava Chamney English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms; a guide to usage. 1 st ed, New York, 1950, 223 p.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis table Educational Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952. 32 p.
- Ferguson, George. A Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971, 492 p.
- Garvey, Dale M. A Preliminary Evolution of Simulation A paper presented at 46th Annual meeting of the National Council for the Social Studies Cleveland, Ohio, November, 1966 18 p.
- Geller, Danial M. Involvement in Role - Playing Simulation : "A Demonstration with Studies on Obedience" Journal of Personality and Social Psychology. 36 : 193, November, 1978.
- Greer Tucker David "The Effect of A Simulation Treatment on Their Inner City Classroom Pupils", Dissertation Abstracts 33 : 637-A; August, 1972.
- Isabel H. Beck and Bruce Monroc; "Some Dimension of Simulation" Educational Technology, October, 1969 p. 45 - 49.

- Joseph Macias Leopoldo, "The Use of Simulation in Foreign Language - Teacher Education in Activity Specific Teaching Simulation" Dissertation Abstracts, 33 : 1567 - 1568-A; October, 1972.
- Kendrick, Cherry. "Simulation in High School Social Studies : Student - Cognitive Retention and Pupil Teaching Affective Perceptions," Dissertation Abstract International 34 : 4712 - 4713-A, February, 1974.
- Lindquist, E.F. Design and analysis of Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956, 393 p.
- Maccoleman, James Wesley, Relationship Between the Use of Learning Activity Packages, Group Activities and the Preferences of Student toward the Social Studies Course, Dissertation Abstracts, 34(11) : 7087 - 7088-A, May, 1974.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 5th ed. New York, Holt Rinehart and Winston 1978, 743 p.
- Moreland Edwin Charles, "Geography Education in the Junior High School of Kansas," Dissertation Abstracts. 26(12) : 7118 - 7119A, June 1966.
- Newcomb, Theodore M., Social Psychology, the Dryden Press, Inc., New York, 1950, 223 p.
- Pual A. Twelker, Designing Simulation System Educational Technology, October, 1969 P. 64 - 70.
- P.T. Tensey and Derick Unwin, Simulation and Gaming in Education, London Methuen Educational Ltd., 1969 P. 9 - 12.
- Watts Ann Rerem, "Conceptual Clarification of Certain Geographic Terms Through the Use of Five Presentation Models," Dissertation Abstracts., 26(3) : 1519-A, September, 1965.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วย "การทํามหาหิน" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	.89	.52	.72	.44
2	.89	.67	.79	.31
3	.49	.22	.35	.30
4	.63	.37	.50	.26
5	.60	.19	.39	.43
6	.30	.11	.20	.28
7	.89	.56	.74	.41
8	.52	.26	.39	.28
9	.93	.63	.80	.43
10	.89	.26	.59	.64
11	.93	.37	.68	.62
12	.30	.11	.20	.28
13	.60	.19	.39	.43
14	.89	.67	.79	.31
15	.67	.33	.50	.34
16	.63	.26	.44	.38
17	.63	.30	.46	.34
18	.93	.70	.83	.37
19	.70	.49	.60	.22

ข้อที่	P_H	P_L	p	r
20	.89	.63	.77	.35
21	.30	.11	.20	.28
22	.52	.30	.41	.23
23	.63	.37	.50	.26
24	.80	.49	.65	.34
25	.97	.26	.67	.76
26	.87	.67	.78	.24
27	.97	.52	.79	.62
28	.93	.33	.66	.65
29	.97	.44	.75	.67
30	.97	.49	.78	.64
31	.97	.41	.74	.69
32	.93	.60	.79	.46
33	.93	.52	.75	.52
34	.89	.63	.77	.35
35	.56	.26	.41	.31
36	.97	.44	.75	.67
37	.81	.15	.47	.65
38	.89	.33	.63	.59

ν 70	P_H	P_L	p	r
39	.89	.44	.68	.51
40	.49	.22	.35	.30
41	.81	.15	.47	.65
42	.60	.49	.60	.22
43	.63	.30	.46	.34
44	.78	.33	.56	.46
45	.78	.37	.58	.42
46	.49	.15	.31	.39
47	.74	.44	.59	.31
48	.49	.19	.33	.33
49	.85	.41	.64	.47
50	.85	.52	.70	.38

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย "การทำมาหากิน"
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จากสูตร $K - R_{20}$

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{\sigma_x^2} \right]$$

แทนค่า r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$$n = 50$$

$$\sum pq = 10.233$$

$$\sigma_x^2 = 40.54$$

$$r_{tt} = \frac{50}{50-1} \left[1 - \frac{10.233}{40.54} \right]$$

$$= \frac{50}{49} (1 - 0.2472446)$$

$$= 1.020408 \times 0.7527554$$

$$= 0.7681176$$

$$= 0.7681$$

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย "การทำมาหากิน" มีความเชื่อมั่น 0.7681

ค่าอ่านจากร้านของแบบสอบถามวัดทัศนคติความนิยมสัมพันธ์ โดยใช้ค่า t วิฤติ
เป็นเกณฑ์ในการเลือกแบบสอบถามแต่ละข้อ จำนวน 43 ข้อ

ข้อที่	ค่า t วิฤติรายข้อ
1	2.8571428
2	2.5641026
3	2.2641509
4	2.4460432
5	1.8333333
6	2.1126761
7	2.4242424
8	4.35616790
9	4.1558442
10	4.3564356
11	2.7777777
12	1.8784530
13	2.9007633
14	1.8644067
15	3.1304347
16	2.2956817
17	1.8181818
18	1.8421052
19	2.2556390
20	2.6540284
21	2.8915662
22	3.7988826

ข้อที่	ค่า t วิฤติรายข้อ
23	4.8739495
24	3.2394366
25	1.8644067
26	2.8571428
27	2.0000000
28	3.6633366
29	2.3913043
30	2.8358208
31	2.1126761
32	3.0434782
33	2.4390243
34	2.6753846
35	3.7647058
36	2.4836601
37	2.3157894
38	3.1304347
39	2.5000000
40	1.8803418
41	4.3564356
42	3.1304347
43	2.8571428

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติการเมืองของบัณฑิต

จากสูตร
$$L = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ L = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$n = 43$$

$$\sum S_i^2 = 53.69$$

$$S_x^2 = 198.92$$

$$L = \frac{43}{42} \left[1 - \frac{53.69}{198.92} \right]$$

$$= 1.0238095 \left[1 - .27 \right]$$

$$= 1.0238095 \times 0.73$$

$$= 0.7473809$$

$$= 0.7474$$

แบบสอบถามวัดทัศนคติการเมืองของบัณฑิตมีความเชื่อมั่น = 0.7474

ภาคผนวก ข. ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การวิเคราะห์หลักสูตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วย "การทำมาหากิน"

เนื้อหา \ กิจกรรม	กิจกรรม							อันดับความสำคัญ
	ความรู้-ความเข้าใจ	ทักษะและกระบวนการ	ทักษะและกระบวนการ	ทักษะและกระบวนการ	ทักษะและกระบวนการ	ทักษะและกระบวนการ	รวมย่อย	
	10	10	10	10	10	10	60	
<u>การคำนวณแลกเปลี่ยน</u>								
1. การซื้อขายแลกเปลี่ยน	8	8	8	2	1	2	29	4
2. กลาคพอคาและพอคาคนกลาง	8	9	8	2	2	2	31	2
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน	8	8	8	2	1	1	28	5
<u>บริการ</u>								
1. อาชีพบริการต่าง ๆ	8	8	8	2	2	1	29	4
2. ความสำคัญและมารยาท	8	8	9	2	2	1	30	3
<u>การรวมกลุ่มและสหกรณ์</u>								
1. การรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาพอคาคนกลาง	8	9	8	2	2	1	30	3
2. ลักษณะประโยชน์ของการรวมกลุ่ม	8	9	9	2	2	2	32	1
3. ความหมายและประโยชน์ของสหกรณ์	8	9	8	2	1	2	30	3

ภาคผนวก ค. ชุดการเรียน "หน่วยการท่อมหาทิน"

ชุดการสอน

หน่วยที่ 5 "การทำมาหากิน" กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 45 คาบ คาบละ 20 นาที

คู่มือครู

1. เนื้อหา หน่วย "การทำมาหากิน" ประกอบด้วยหน่วยที่จะนำมาสอน 3 หน่วย
 - 1) การค้าขายแลกเปลี่ยน
 - 2) บริการ
 - 3) การรวมกลุ่มและสหกรณ์
2. ความคิดรวบยอด/หลักการ
 - 1) ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของพลเมือง
 - 2) การบริการอย่างเต็มที่และถูกหลักการ ช่วยให้พลเมืองมีอาชีพ มีความมั่งคั่ง
 - 3) ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละสามัคคี ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีคุณธรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้การประกอบอาชีพของคนไทยเจริญมั่นคง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) อธิบายถึงความสำคัญ วิธีการและการแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพได้
 - 2) อธิบายความหมาย ความสำคัญ หลักการวิธีการของการรวมกลุ่มและสหกรณ์ได้
4. สื่อการเรียนรู้
 - 1) เรื่องต่าง ๆ ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง
 - 2) ภาพอาชีพต่าง ๆ
 - 3) สมุดบันทึก

- 4) ภาพธนาคาร
- 5) อุปกรณ์การแสดงบทบาทสมมติ
- 6) ภาพเกี่ยวกับเรื่องการรวมกลุ่มและสหกรณ์

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ให้ครูสอนตามแผนการสอน กลุ่มหนึ่งสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง และอีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการทำงานของนักเรียน
- 2) สังเกตจากความสนใจความร่วมมือ ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม
- 3) สังเกตจากความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายให้แสดงบทบาท
- 4) ตรวจผลงานภาคปฏิบัติ การจดบันทึก
- 5) จากการทดสอบควยวจา, ข้อเขียนและการแก้ปัญหาในระหว่างเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ

1. เรื่อง การซื้อขายแลกเปลี่ยนสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

บุคคลไม่สามารถผลิตสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตได้ทุกอย่าง จึงต้องมีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต
- 2) อธิบายวิธีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพพocaแมคคา
- 2) รูปภาพการซื้อขาย
- 3) รูปภาพประกอบคำบรรยาย
- 4) สิ่งของที่นำมาซื้อขายแลกเปลี่ยน
- 5) ธนบัตรเลียนแบบ

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูให้นักเรียนสนทนาถึงสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตว่า คนเราทุกคนอยู่ไ้ต้องอาศัยอะไรบ้าง และสิ่งเหล่านั้นไ้มาด้วยวิธีใด
- 2) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงเรื่องการซื้อขายแลกเปลี่ยนตามชุมชนและตลอดที่นักเรียนได้พบเห็นมาว่าเป็นอย่างไร ประกอบด้วยไ้ไรบ้าง
- 3) ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปไ้ไ้ว่าสิ่งจำเป็นต่างๆในการดำรงชีวิตนั้นส่วนใหญ่ไ้มาไ้โดยการซื้อขายและแลกเปลี่ยน และในการซื้อขายแลกเปลี่ยนนั้นประกอบด้วย ผู้ผลิต พoca(ผู้ขาย) ผู้บริโภค(ผู้ซื้อ)

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มพ่อค้า (ผู้ชาย) กลุ่มหนึ่งกับกลุ่มผู้บริโภค (ผู้หญิง) อีกกลุ่มหนึ่ง แล้วดำเนินกิจกรรมค้าขายแลกเปลี่ยน โดยให้กลุ่มพ่อค้าจัดเป็นร้านค้าหลายร้าน จัดขายของที่จำเป็น เช่น สินค้าประเภทอาหาร เครื่องใช้ เสื้อผ้า ยารักษาโรค ฯเท่าที่จะจัดหาได้มาทำการซื้อขายกันโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมในการดำรงชีวิตเสร็จแล้ว ให้กลุ่มผู้บริโภคกลับเป็นกลุ่มผู้ขายบ้าง กลุ่มผู้ขายกลับไปกลุ่มผู้บริโภค แล้วดำเนินกิจกรรมซื้อขายใหม่อีกครั้ง เสร็จกิจกรรมแล้วแบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน ใ้ร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตประกอบด้วยอะไรบ้าง
- 2) สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตนั้นสามารถหามาได้ด้วยวิธีใดบ้าง
- 3) คนเราทุกคนสามารถผลิตหรือสร้างสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตได้เองทุกอย่างหรือไม่เพราะเหตุใด

- 4) การซื้อขายแลกเปลี่ยนที่ดีควรดำเนินการอย่างไร
แล้วให้ตัวแทนย่อยเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าตัวกลุ่มใหญ่แล้วช่วยกันสรุปอีกครั้ง

สรุปอีกครั้ง

6. การประเมินผล

1. สังเกตจากการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการแสดงและการอภิปรายในสถานการณ์จำลอง

แผนการสอนครั้งที่ 2

1. เรื่องตลาด พืชและพืชคนกลาง เวลา 3 คาบ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

การแลกเปลี่ยนสินค้าทำให้เกิดพืชตลาดและพืชคนกลาง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายถึงความสำคัญและบทบาทของตลาดพืชและพืชคนกลาง
- 2) อธิบายปัญหาและวิธีแก้ปัญหาค้นหาการซื้อขายแลกเปลี่ยน

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปพืชแมคา
- 2) ภาพการซื้อขาย
- 3) ภาพประกอบสถานการณ์จำลอง
- 4) หนังสือประกอบการเรียนรู้

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

1) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงการซื้อขายแลกเปลี่ยน บทบาทของตลาดที่มีต่อพืชและพืชคนกลาง

2) ครูให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับหน้าที่ของตลาด พืชคนกลาง พืชขายปลีก

3) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปหลังจากการค้นคว้า เรื่อง ตลาด พืช ๗

4) ให้นักเรียนวาดรูปเกี่ยวกับตลาด พืช สินค้าที่จะนำมาขายกัน

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์จำลองจากรูปภาพเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนที่ตลาด ประกอบคำบรรยาย บทบาทของพืช พืชคนกลาง

และบทบาทของตลาด เมื่อนักเรียนได้ศึกษาสถานการณ์เสร็จแล้วแบ่งกลุ่มย่อยเป็นกลุ่มละ 5-6 คน แล้วศึกษาปัญหาและอภิปรายกันในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ตลาดเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ขายและผู้ซื้ออย่างไร
 - 2) พหุศาสตร์ปฏิบัติคนอย่างไร
 - 3) พหุศาสตร์คนกลางทางกับพหุศาสตร์ขายปลีกอย่างไร
 - 4) พหุศาสตร์คนกลางและพหุศาสตร์ขายปลีกควรปฏิบัติต่อกันอย่างไร
- ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยเสนอรายงานกลุ่มใหญ่และช่วยกันสรุป

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการปฏิบัติงานและการตอบคำถามของนักเรียน
- 2) สังเกตจากการอภิปรายสรุปหลังจากที่ได้ศึกษาจากสถานการณ์จำลอง

แผนการสอนครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ

1. เรื่อง สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน (การคมนาคม-ขนส่ง)

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

การคมนาคม ขนส่ง เป็นสิ่งที่ย่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1) บอกลักษณะของการคมนาคมและการขนส่งได้

2) บอกถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการคมนาคมและการขนส่งต่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้

4. สื่อการเรียนรู้

1) รูปภาพการคมนาคมขนส่ง

2) หนังสือประกอบการเรียนรู้

3) รูปภาพรถไฟ-รถยนต์

4) รูปภาพเรือยนต์-เรือเดินสมุทร

5) รูปเครื่องบิน

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

1) ครูให้นักเรียนดูภาพการคมนาคมทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ

2) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงเรื่องการขนส่งทางต่าง ๆ

3) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันคิดว่าเกี่ยวกับการขนส่งที่อำนวยความสะดวกการซื้อขายแลกเปลี่ยนในร้านค้าต่าง ๆ

4) ให้นักเรียนซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มรายงานผลการค้นคว้าที่ได้ศึกษามา

5) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงการขนส่งอำนวยความสะดวกการซื้อขายแลกเปลี่ยนในร้านค้าต่าง ๆ

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง (พิมพ์แจกทุกคน)

ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ดังต่อไปนี้ คือ

ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ก่อนที่จะมีถนนตัดหมู่บ้าน ทุกครอบครัวในหมู่บ้านนี้การไปมาหาสู่กันใช้การเดินเท้า การทำมาหากินประกอบอาชีพทางการเพาะปลูกเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่เหลือใช้จะนำมาแลกเปลี่ยนกันไม่ค่อยมีการซื้อขาย การเดินทางไปในเมืองไม่ค่อยมี เพราะต้องเดินเท้าไปต่อรถยนต์ที่หมู่บ้านอื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในหมู่บ้านนี้มีการกินอยู่การแต่งกายอย่างง่าย ๆ ไม่พิถีพิถัน ต่อมาเมื่อถนนตัดเข้าสู่หมู่บ้านนี้ ทำให้หมู่บ้านแห่งนี้มีผู้คนสัญจรไปมามากขึ้น มีพ่อค้านำสินค้ามาขายทั้งเครื่องอุปโภค บริโภคและรับซื้อสินค้าที่ปลูกในหมู่บ้านแห่งนี้ มีรายได้ในการขายผลผลิตที่ปลูกได้ มีการเดินทางไปในเมืองเพื่อซื้อหาสิ่งต่าง ๆ มาใช้สอยมากขึ้น นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของหมู่บ้านแห่งนี้ จงอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การคมนาคมมีที่ทางอะไรบ้าง
- 2) การคมนาคมมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
- 3) การคมนาคมมีโทษหรือไม่เพราะเหตุใด
- 4) การคมนาคมมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยนหรือไม่

อย่างไรบ้าง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยศึกษาสถานการณ์กลุ่มละ 5-6 คน แล้วอภิปรายในหัวข้อข้างต้น แล้วให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานผลการศึกษาสถานการณ์ต่อกลุ่มใหญ่แล้วช่วยกันสรุป

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ทัศนคติของนักเรียนในการเรียนเรื่องนี้
- 3) สังเกตจากการอภิปรายหลังจากการศึกษาสถานการณ์

แผนการสอนครั้งที่ 4

1. เรื่อง สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน การสื่อสาร เวลา 3 คาบ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

การสื่อสารอำนวยความสะดวกแก่การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกถึงประโยชน์ของการสื่อสารที่มีต่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้
- 2) บอกถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพเครื่องมือสื่อสาร
- 2) โทรศัพท์จำลอง
- 3) วิทยู
- 4) ในกรอกโทร เลข
- 5) แบบฟอร์มการส่งของ การส่งของ รับของ

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูเล่าถึงประวัติของการสื่อสารกันต่าง ๆ เช่น โทรเลข วิทยู โทรศัพท์ การไปรษณีย์
- 2) ครูให้นักเรียนดูภาพการสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรเลข โทรศัพท์ และซักถามเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสาร
- 3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันค้นคว้าเกี่ยวกับประโยชน์ของการสื่อสาร
- 4) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงการสื่อสารอำนวยความสะดวกแก่การซื้อขายแลกเปลี่ยน
- 5) ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มรายงานผลการศึกษาค้นคว้า
- 6) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ต่อไปนี้ คือผู้จัดการสิทธิกรณโรงเรียนแห่งหนึ่งต้องการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาขายในสหกรณ์ โดยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งไม่ต้องไปซื้อด้วยตนเอง ซึ่งสินค้าบางอย่างจะสั่งซื้อทางโทรศัพท์จากพ่อค้าขายส่ง บางอย่างก็สั่งซื้อโดยใช้จดหมายสั่ง บางอย่างก็จะสั่งจากพนักงานขายที่มาเสนอขายสินค้าถึงที่ สินค้าบางอย่างต้องสั่งทางโทรเลข หรือสินค้าบางอย่างสั่งซื้อโดยใช้จากการโฆษณาทางโทรทัศน์ วิพยู หรือหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โดยขอ **อาสาสมัคร** เพื่อแสดงบทบาท เป็นผู้จัดการพ่อค้าขายส่ง พนักงานไปรษณีย์ ฯ ให้เวลาเตรียมบทแล้วแสดงตามบทบาทที่ได้เตรียมไว้ เมื่อนักเรียนได้ชมการแสดงตามบทบาทของเพื่อนจนแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน อภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การสื่อสารที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง
- 2) ประโยชน์ของการสื่อสารมีอะไรบ้าง
- 3) การสื่อสารอำนวยความสะดวกในการซื้อขายอย่างไร
- 4) ให้เปรียบเทียบว่าการสั่งซื้อสินค้าแบบใดสะดวก รวดเร็ว และประหยัด

มากกว่ากัน

ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานผลการอภิปรายทั่วกลุ่มใหญ่ แล้วครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการแสดงบทบาท
- 2) จากการอภิปรายกลุ่มย่อย
- 3) สังเกตความร่วมมือในการเรียนร่วมกัน

แผนการสอนครั้งที่ 5

1. เรื่อง สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน (ธนาคาร) เวลา 3 คาบ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

ธนาคารอำนวยความสะดวกแก่การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกประโยชน์ของการธนาคารที่มีต่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้
- 2) บอกสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพธนาคาร
- 2) รูปภาพการบริการของธนาคาร
- 3) หนังสือประกอบบทเรียน
- 4) รูปภาพการซื้อขายแลกเปลี่ยน
- 5) รูปราคา บริษัทการค้า
- 6) รูปภาพเช็ค

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. กิจกรรมที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

1) ให้นักเรียนดูรูปภาพธนาคารต่าง ๆ แล้วสนทนากันถึงเรื่องธนาคารในร้านค้าต่าง ๆ

2) ให้นักเรียนนักคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่ธนาคารจัดขึ้นเพื่อประชาชน

3) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงประโยชน์ของธนาคารที่ให้บริการแก่ประชาชนหรือชุมชนว่ามีอะไรบ้าง

4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับธนาคารในร้านค้าบริการต่าง ๆ และประโยชน์ของธนาคารที่มีต่อชุมชนและกิจการต่าง ๆ ของชุมชน

ข. กิจกรรมการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ให้นักเรียนศึกษาจากสถานการณ์จำลองการแสดงบทบาทสมมติระหว่าง
นายธนาคารกับผู้สัมภาษณ์ ดังนี้

นายสัมภาษณ์ สวัสดิ์ศรีรับทราบผู้จัดการธนาคารผมขอรับกวนเวลาท่านสักเล็กน้อย

นายธนาคาร สวัสดิ์ศรีครับคุณสัมภาษณ์ ผมมีความยินดีที่ได้มีโอกาสชี้แจงกิจการของธนาคาร
ให้ประชาชนได้ทราบ

นายสัมภาษณ์ ผมมีปัญหาว่จะเรียนถามเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของธนาคารว่าเป็นอย่างไร

นายธนาคาร ธนาคารเป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง มีกฎหมายควบคุมกวดขันธนาคารเป็นบริษัท
จำกัด มีผู้ถือหุ้น มีผู้จัดการ ในประเทศเรามีธนาคาร 4 ประเภท

นายสัมภาษณ์ อยากเรียนถามว่าธนาคารทั้ง 4 ประเภทมีอะไรบ้าง

นายธนาคาร ครับผมกำลังจะบอกคุณอยู่เหมือนกัน ธนาคารทั้ง 4 ประเภทนั้นได้แก่

1) ธนาคารกลาง คือธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งขึ้นตาม

พ.ร.บ.ธนาคาร พ.ศ.2485 เป็นของรัฐบาล

2) ธนาคารพาณิชย์ เป็นธนาคารประกอบธุรกิจเป็นของเอกชน
ให้บริการด้านต่าง ๆ

3) ธนาคารออมสิน มีกฎหมายจัดตั้งมาตั้งแต่รัชกาลที่ 6 (พระมงกุฎเกล้าฯ)
เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่ประชาชน

4) ธนาคารเฉพาะ ตั้งขึ้นเพื่อกิจการใดกิจการหนึ่ง เช่น ธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

นายสัมภาษณ์ อยากทราบว่าธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปให้บริการในด้านใดบ้าง

นายธนาคาร ธนาคารพาณิชย์ให้บริการแก่ลูกค้าดังนี้คือ

1) รับฝากเงิน

2) ปล่อยยืมเงิน

3) การโอนเงินสั่งจ่ายระหว่างธนาคาร

4) การรับซื้อลด และรับเก็บเงินตามตั๋วเก็บเงิน

5) ออกเลตเตอร์ออฟเครดิต—เพื่อการค้า—การเดินทาง (ต่างประเทศ)

6) ช่วยเหลือจัดการการเงินให้กับผู้ร้องขอ (ทำหน้าที่ทรัสต์)

7. ให้เขาคูณิรภัยเก็บของมีค่าและเอกสาร

8. รับซื้อและขายเงินตราต่างประเทศ

นายสัมภาษณ์ ขอเรียนถามนายธนาคารมีรายได้ทางใดบ้าง

นายธนาคาร รายได้ส่วนใหญ่ของธนาคารก็คือได้มาจากดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารให้กู้ยืมไป การเช่าฝากของมีค่าไว้กับธนาคาร และเก็บจากค่าธรรมเนียมที่ธนาคารให้บริการแก่ธุรกิจและเอกชน

นายสัมภาษณ์ การบริการหรืออำนวยความสะดวกแก่การค้าขายแลกเปลี่ยนมีวิธีการอย่างไรบ้าง

นายธนาคาร มีครับ เช่นให้กู้ไปลงทุนค้าขาย ออกเลตเตอร์เครดิตในการซื้อขายสินค้ากับต่างประเทศ รับซื้อและขายเงินตราต่างประเทศ

นายสัมภาษณ์ ผมได้รบกวนท่านมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ผมขอยุติเพียงแค่นี้ขอบคุณครับ

นายธนาคาร ครับ ขอบคุณ

จากการแสดงบทบาทสมมุติของ นายธนาคารกับนายสัมภาษณ์ครั้งนี้ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน อภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้คือ

- 1) ธนาคารให้บริการอะไรแก่ชุมชน เอกชนและธุรกิจอย่างไรบ้าง
- 2) ธนาคารให้บริการในร้านค้าแก่ลูกค้าบ้าง
- 3) ธนาคารมีรายได้จากการบริการอย่างไรบ้าง
- 4) ธนาคารมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกแก่การค้าขายแลกเปลี่ยนอย่างไร

และในร้านค้าบ้าง

5) ถ้านักเรียนจะใช้บริการของธนาคาร จะเลือกธนาคารแบบใดซึ่งจะให้ประโยชน์แก่เรามากที่สุด

แล้วให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานผลการอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดต่อกลุ่มใหญ่ แล้วช่วยสรุปอีกครั้ง

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากกิจกรรมการเรียน

- 2) จากการปฏิบัติในการแสดงบทบาท
- 3) จากการอภิปรายกลุ่ม

แผนการสอนครั้งที่ 6

1. เรื่อง การบริการ

อาชีพบริการต่าง ๆ ที่ควรทราบ เช่น การโรง พนักงานเก็บขยะ ช่างตัดผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คนรับจ้างขนของ คนขับรถเมล์โดยสาร ยาม ตำรวจ บุรุษไปรษณีย์ ข้าราชการ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

อาชีพบริการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลและชุมชน ผู้ประกอบอาชีพนี้จึงควรมีมารยาทที่ดีต่อผู้รับบริการ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกลักษณะอาชีพบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของตนได้
- 2) อธิบายความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชนได้
- 3) บอกมารยาทที่ดีในการบริการและปฏิบัติตามได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพบุรุษไปรษณีย์ ช่างทำผม หมอ คนขับรถ ฯ
- 2) รูปภาพชุมชน
- 3) ฉลากที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง
- 4) รูปภาพที่ทำการไปรษณีย์

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. กิจกรรมที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนหรือในจังหวัดของตนที่ได้เคยพบเห็น เช่น บุรุษไปรษณีย์ ช่างเสริมสวย ข้าราชการ ตำรวจ ฯลฯ
- 2) ครูให้นักเรียนดูภาพของอาชีพบริการต่าง ๆ เช่น ตำรวจ

บุรุษไปรษณีย์ ช่างเสริมสวย ฯ

- 3) เชิญวิทยากรหรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพบริการต่าง ๆ มาสนทนาให้ความรู้แก่นักเรียน
- 4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับอาชีพบริการที่บริการในชุมชนหรือในจังหวัดที่นักเรียนอยู่
- 5) ให้นักเรียนวาดรูปภาพบุคคลที่มีอาชีพบริการซึ่งกำลังทำหน้าที่ของเขา อย่างน้อยคนละภาพ

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ในชุมชนแห่งหนึ่งเป็นอำเภอเล็ก ๆ อำเภอหนึ่งมีตลาดมีร้านค้า ที่ว่าการอำเภอ สถานีอนามัย สถานีตำรวจ ที่ทำการไปรษณีย์ ผู้บริการหรืออาชีพบริการจึงประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อำเภอ(ข้าราชการ) พ่อค้า หมอ บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างตัดผม ช่างทำผม คนชนของ ยาม คนขับรถโดยสาร //

โดยครูเตรียมฉากหรืออาชีพบริการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วให้นักเรียนที่อาสาสมัครในการแสดงบทบาทสมมุติ เมื่อจับฉลากได้เตรียมแสดงบทบาท แต่งตัวให้เหมาะสมกับอาชีพหรือเตรียมอุปกรณ์การแสดงตามอาชีพที่จับฉลากได้ แล้วให้ผู้จับฉลากได้ออกมาแสดงตามที่กำหนดในฉากที่จับได้ตามลำดับ แล้วให้เพื่อนนักเรียนที่เป็นผู้ชม(ดู)ทายว่าเพื่อนแสดงเป็นอะไร จนหมดแล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) อาชีพบริการ เป็นอาชีพที่แตกต่างกับอาชีพอื่นอย่างไร
- 2) อาชีพบริการจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง
- 3) อาชีพบริการใดบ้างที่มีความสำคัญต่อชุมชนที่นักเรียนอยู่
- 4) อาชีพบริการอาชีพใดที่นักเรียนอยากเป็นบ้าง

แล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มย่อยออกมารายงานผลต่อกลุ่มใหญ่ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอีกครั้ง

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2) สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 7-8 เวลา 6 คาบ

1. เรื่อง ความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชน

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

อาชีพบริการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลและชุมชน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ได้
- 2) อธิบายถึงความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชนได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพช่างทำผม หมอ คนขับรถ
- 2) รูปภาพชุมชน
- 3) ภาพบุคคลที่ทำหน้าที่บริการ (ใช้ในสถานการณ์จำลอง)
- 4) รูปภาพโรงพยาบาล

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. กิจกรรมที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชนของตน
- 2) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงอาชีพบริการต่าง ๆ ที่นักเรียนคิดว่าเป็นความสำคัญต่อชุมชนที่นักเรียนอยู่
- 3) ให้นักเรียนดูภาพการปฏิบัติหน้าที่ของอาชีพบริการต่าง ๆ ต่อชุมชน
- 4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญของอาชีพบริการ
- 5) ให้นักเรียนวาดรูปผู้ที่มีอาชีพบริการที่ปฏิบัติหน้าที่ตามนักเรียนสนใจคนละภาพ

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

ให้นักเรียนดูรูปภาพประกอบคำบรรยายถึงหน้าที่ของอาชีพบริการ ที่มีในชุมชนนั้น

หลาย ๆ อาชีพแล้ว แบ่งเป็นกลุ่มย่อยอภิปรายเป็นกลุ่มละ 5-6 คน ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) อาชีพบริการแต่ละอย่างมีหน้าที่อะไรบางอย่างที่กองบริการชุมชนนั้น ๆ
- 2) หน้าที่ของอาชีพบริการมีความสำคัญต่อชุมชนของนักเรียนอย่างไรบ้าง
- 3) อาชีพบริการทุกอย่างมีลักษณะเหมือนกันอย่างไรบ้าง
- 4) อาชีพบริการที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ถ้าหากเขาไม่ปฏิบัติหน้าที่จะเกิดผลเสียอะไรบางอย่างแก่ชุมชนนั้น

เมื่อกลุ่มย่อยอภิปรายเสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มย่อยออกมารายงานผลต่อกลุ่มใหญ่ แล้วช่วยกันสรุปอีกครั้ง

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการคิดแก้ปัญหาจากการอภิปรายปัญหาหลังจากศึกษาสถานการณ์จำลอง
- 2) สังเกตจากการตอบปัญหาและการสรุป
- 3) ตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ การวาดรูปผู้มีอาชีพบริการ

แผนการสอนครั้งที่ 9-10 เวลา 6 คาบ

1. เรื่อง มารยาทกับการบริการ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

อาชีพบริการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลและชุมชน ผู้ประกอบอาชีพนี้จึงควรมี
มารยาทที่ดีต่อผู้รับบริการ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกมารยาทที่ดีของอาชีพบริการได้
- 2) ปฏิบัติตนเป็นผู้บริการที่ดีได้

4) สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพตัวรววทำหน้าที่จราจร
- 2) " หมอกำลังรักษาคนไข้
- 3) " บุรุษไปรษณีย์ส่งจดหมาย
- 4) " ช่างตัดผมกำลังตัดผม
- 5) บทเรียนสถานการณ์จำลอง

5) วิธีสอนและกิจกรรม

ก. กิจกรรมที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนช่วยกันคิดเกี่ยวกับมารยาทของผู้บริการที่ดี
- 2) ให้นักเรียนคิดว่าผู้บริการและผู้รับบริการควรปฏิบัติอย่างไร
- 3) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงมารยาทของผู้บริการและผู้รับบริการที่ดี
- 4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงมารยาทที่ดีของผู้บริการและผู้รับบริการ

ข. กิจกรรมที่ใช้สถานการณ์จำลอง

(1) นายแดงไปติดต่อกองราชการ ณ ที่ว่าการเขตแห่งหนึ่งเกี่ยวกับการข้ายภูมิ
ลำเนาของญาติเขาอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ขออาสาสมัครในการแสดงบทบาท แล้วแจกบท
ให้เตรียม กังค่อไปนี้

- นายแดง : สวัสดีครับ ผมมาติดต่อเกี่ยวกับการแจ้งย้ายเข้า
- ประชาสัมพันธ์ : สวัสดีค่ะ เชิญนั่ง คุณทราบเกี่ยวกับการย้ายเข้าหรือยัง
- นายแดง : ยังไม่ทราบครับ
- ประชาสัมพันธ์ : คุณต้องเขียนคำร้องพร้อมกับถ่ายเอกสารบัตรประจำตัวผู้ย้ายเข้าด้วย
- นายแดง : ขอประทานโทษที่ถ่ายเอกสารแถวนี้มีที่ไหนบ้างครับ
- ประชาสัมพันธ์ : ที่ห้อง 101 ค่ะ
- นายแดง : ขอบขอบคุณครับ เมื่อเขียนเสร็จแล้วจะไปยื่นที่ไหนบ้างครับ
- ประชาสัมพันธ์ : ที่ห้อง 102 โต๊ะหมายเลข 1 ค่ะ
- นายแดง : สวัสดีครับ ผมมายื่นคำร้องแจ้งย้ายเข้า
- นายทะเบียน : สวัสดีครับ เชิญนั่งคอยก่อนนะ
- นายแดง : ผมต้องเสียค่าธรรมเนียมอะไรอีกครับ
- นายทะเบียน : ไม่แล้วครับ เสียอากรติดคำร้อง 20 สตางค์แค่นั้นแหละ บุคคลที่ย้ายเข้าเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับหัวหน้าครอบครัว
- นายแดง : เป็นญาติครับ
- นายทะเบียน : เป็นพี่น้องหรือญาติผู้ใหญ่
- นายแดง : เป็นน้องชายครับ
- นายทะเบียน : เสร็จเรียบร้อยแล้วครับ นี่ทะเบียนบ้านของคุณ
- นายแดง : ขอบขอบคุณครับ

แบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายกลุ่มละ 5-6 คน เกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

- 1) มารยาทที่ดีของผู้ให้บริการควรปฏิบัติอย่างไร
- 2) มารยาทที่ดีของผู้รับบริการควรปฏิบัติอย่างไร
- 3) ผู้ให้บริการและผู้รับบริการควรคำนึงถึงอะไรบ้าง
- 4) ผู้ให้บริการควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อผู้รับบริการ

ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานสรุปหน้าชั้นเรียนแต่ละกลุ่มจนหมดแล้ว ช่วยกันสรุปอีกครั้งหนึ่ง

- (2) ให้นักเรียนศึกษาจากสถานการณ์จำลองทั้งนี้คือป้อมหน่วยเป็นไขหวัดไคโป

หาหมอที่สถานีอนามัยแห่งหนึ่ง โดยร้ออาสาสมัครในการแสดงบทบาทจากบทที่ครูเตรียมไว้ให้ดังนี้

ป้อม : สวัสดีครับ... คุณหมอ

- หมอ : สวัสดิ์ หนูไม่สบายหรือ
 ป้อม : ครับ ผมรู้สึกปวดหัวตัวร้อนมาก และมีน้ำมูกไหลด้วยครับ
 หมอ : ไหนขอให้หมอตรวจดูหน่อยสิ หนูอย่าปากกว้าง ๆ และแฉะลิ้นออกมา
 ป้อม : ผมเป็นไข้มากไหมครับหมอ
 หมอ : ไม่หรอก แค่อนุมีไข้ เป็นไข้หวัด เอาละ หมอจะให้ยาไปกิน กินครั้งละ 3 เม็ด 4 เวลา และหนูต้องพักผ่อนให้มาก ๆ ลัก 3 วัน แล้วจะหายไข้
 ป้อม : ขอขอบคุณครับคุณหมอ
 หมอ : ไม่เป็นไร ถ้ายังไม่หายหนูมาหาหมอใหม่นะ
 ป้อม : ครับ
 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน ทำเนิการเช่นเดียวกับข้อ 1

6. การวัดผลประเมินผล

- 1) สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2) สังเกตความสนใจในการแสดงบทบาทของนักเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 11 เวลา 3 คาบ

1. เรื่อง การรวมกลุ่มและสหกรณ์
-การรวมกลุ่ม

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

การรวมกลุ่มทำให้เกิดพลังที่จะประกอบกิจการให้สำเร็จรวดเร็วและเพื่อรักษาผลประโยชน์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกวิธีรวมกลุ่ม
- 2) บอกลักษณะของการรวมกลุ่มได้
- 3) อธิบายถึงประโยชน์การรวมกลุ่มได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพประกอบการบรรยาย
- 2) รูปภาพเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจแบบต่าง ๆ เช่น ห้างร้าน

บริษัท สหกรณ์

- 3) เชื้อถ่าน
- 4) ชนม
- 5) ภาพที่ใช้เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความร่วมมือกันในงานต่าง ๆ เช่น การลงแขกค่านาเกี่ยวข้าวและการทำงานอื่น ๆ
- 2) ให้นักเรียนเล่นเกมแบบชักกะเย่อ โดยให้เด็กเอาเชือกผูกเอาติดกัน แล้วให้ต่างคนต่างวิ่งไปทางก่อนชนมของตน

3) ครูให้นักเรียนบอกวิธีว่าทำอะไร เด็กสองคนไม่ต้องออกแรงถึง แต่ได้รับประทานขนมอย่างสบาย ๆ

4) ให้นักเรียนแบ่งออกเป็นสองกลุ่มเท่า ๆ กันแล้วเล่นชักกะเย่อ

5) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความร่วมมือแบบต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนพบเห็นทั่ว ๆ ไป

6) ให้นักเรียนอ่านและคัดข้อความต่อไปนี้

อันความร่วมมือไม่ถ้อย

ยอมจะมีผลเลิศประเสริฐสม

ถึงมีทุกข์มิใช่ไม่ระทม

เราระดมแรงช่วยไม่วายเอย

ข. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง

1) ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์จำลองจากรูปภาพประกอบคำบรรยายซึ่งครูแจกให้

2) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คนอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1. ครั้งแรกโคทั้งสองจึงกินหญ้าไม่ได้

2. ทำไมโคเผือกไม่ยอมให้โคดำกินเสียก่อนแล้วตัวเองกินทีหลัง

3. ทำไมโคดำจึงไม่ยอมให้โคเผือกกินให้อิ่มเสียก่อนแล้วตัวเองก็กินทีหลังก็ได้

4. ทีหลังทำไมโคเผือกจึงไปกินหญ้ากองเดียวพร้อมกันได้

5. ที่โคเผือกและโคดำตกลงไปกินหญ้าพร้อมกันทีละกองได้นี้

เพราะโคทั้งสองมีความคิดไปในทางอะไร

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มแล้วครูและนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้ง

4) ให้นักเรียนอ่านและคัดข้อความต่อไปนี้

อันความร่วมมือไม่ถ้อย
 ย่อมจะมีผลเลิศประเสริฐ
 ถึงมีทุกข์มิใช่ไม่ระทม
 เรายะคมแรงช่วยไม่นายเอย

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากการทำงานของนักเรียน
- 2) สังเกตจากความร่วมมือและความรับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่ม
- 3) ตรวจสอบงานภาคปฏิบัติ จากเล่นเกมและการสรุปในสมุดบันทึก

แผนการสอนครั้งที่ 12 เวลา 3 คาบ

1. เรื่อง การรวมกลุ่มและสหกรณ์

— ลักษณะของการรวมกลุ่ม

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

การรวมกลุ่มทำให้เกิดพลังที่จะประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จรวดเร็ว

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกลักษณะของการรวมกลุ่มได้
- 2) อธิบายประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปภาพบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ
- 2) หนังสือคนควา
- 3) บทเรียนสถานการณ์จำลอง
- 4) เอกสารทางวิชาการ
- 5) ป้ายนิเทศ

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนเตรียมงานคนควาเกี่ยวกับเรื่องการรวมกลุ่มแบบต่าง ๆ
- 2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำการศึกษาคนควาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มแบบต่าง ๆ

แบ่งเป็นกลุ่มละ 1 หัวข้อ

- 3) ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการศึกษาค้นคว้าแต่ละหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องลักษณะการรวมกลุ่มแบบต่าง ๆ
- 5) ให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงสมุด

ข. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง

1) แบ่งกลุ่มให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากสถานการณ์จำลอง เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มธุรกิจแบบต่าง ๆ เช่น

- แบบเอกชนคนเดียว
- แบบหุ้นส่วน
- แบบบริษัทจำกัด
- แบบสหกรณ์
- แบบรัฐวิสาหกิจ

2) เมื่อศึกษาจากสถานการณ์จำลองแล้วแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะการรวมกลุ่มแบบต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. การรวมกลุ่มหรือลักษณะการดำเนินการแบบใดมีมากที่สุด ในชุมชนของเรา
2. การรวมกลุ่มแบบใดที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุด เพราะเหตุใด
3. การรวมกลุ่มแบบสหกรณ์ในชุมชนของเรามีการจัดตั้งขึ้นหรือไม่ ถ้ามีเป็นสหกรณ์ประเภทใด
4. ตามความคิดของนักเรียนคิดว่าการรวมกลุ่มแบบใดดีที่สุด เพราะเหตุใด

3) ให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มรายงานสรุปผลการอภิปรายที่ได้รับมอบหมายต่อชั้นเรียน

4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแล้วให้นักเรียนจดบันทึก

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- 2) จากการตอบคำถามและการแก้ปัญหา
- 3) สังเกตจากความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าและรายงาน

บทเรียนสถานการณ์จำลอง (พิมพ์แจกดูแสดง)

ในการดำเนินการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการได้เชิญตัวแทนธุรกิจกลุ่มต่าง ๆ มาร่วมให้แนวคิด แก่ผู้สนใจที่จะดำเนินธุรกิจแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทาง ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญผู้สนใจมาร่วมประชุม

ประธาน บัดนี้ถึงเวลาแล้วขอเปิดการประชุมเสนอแนวคิดทางธุรกิจกลุ่มต่าง ๆ ขอเชิญรับ

ตัวแทนธุรกิจเอกชนคนเดียว กิจกรรมพ่อค้าคนเดียวคือธุรกิจที่คนเดียวเป็นเจ้าของ ดำเนินงานด้วยตัวเองทุกอย่าง ชาวนาจก็อยู่ในลักษณะแบบนี้ นอกจากนี้ก็มี นายหน้าการซื้อขายที่ดิน ร้านค้าปลีก ร้านค้าส่ง ข้อดีก็คือได้กำไรคนเดียว มีอิสระในการดำเนินงาน เสียตรงหาทุนมาเพิ่มยาก

ตัวแทนห้างหุ้นส่วน การดำเนินกิจการแบบห้างหุ้นส่วนมี 2 อย่าง คือ

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ ทุกคนร่วมกันดำเนินงานต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งหมด
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีหุ้นส่วน 2 ประเภท คือ ประเภทจำกัดความรับผิดชอบและไม่จำกัดความรับผิดชอบ คือ (รับผิดชอบแต่จำนวนหุ้นของตน) ข้อดี ก่อตั้งง่าย ใช้ความสามารถร่วมกัน มีกำลังเงินดีกว่าเอกชนคนเดียว ข้อเสีย ถ้าหุ้นส่วนบางคน ไม่สุจริตจะพาให้หุ้นส่วนเสียหายได้

ตัวแทนบริษัทจำกัด บริษัทจำกัดมี 2 ประเภท คือ

1. บริษัทเอกชน 2. บริษัทมหาชน การดำเนินแบบบริษัทจำกัด ต้องดำเนินงานตามขั้นตอนตามกฎหมาย ข้อดีของธุรกิจแบบนี้ก็คือ รับผิดชอบตามมูลค่าหุ้นขอ บริษัท โอนหรือขายหุ้นง่าย ขยายทุนง่าย การจัดการมีประสิทธิภาพ ข้อเสียก็คือ ค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งแพง เสียภาษีสูง

ตัวแทนสหกรณ์ สหกรณ์คือ ธุรกิจแบบหนึ่งซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีความประสงค์อย่างเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยเปิดรับสมาชิกเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ สหกรณ์มีหลายประเภท เช่น สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์การเกษตร

ตัวแทนรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานทางธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น

องค์การต่าง ๆ และโรงงาน ธนาคารและบริษัทจำกัดที่รัฐถือหุ้นมากกว่า 50% เช่น
องค์การค่าคุณูถา โรงงานยาสูบ

ประชาชน กล่าวสรุป และปิดประชุม

แผนการสอนครั้งที่ 13-14 เวลา 6 คาบ

1. เรื่อง การรวมกลุ่มและสหกรณ์

— ความหมายและประโยชน์ของสหกรณ์

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

สหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มแบบหนึ่ง เพื่อรักษาคณะประโยชน์ของสมาชิกทุกคน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายและประโยชน์ของการสหกรณ์ได้
- 2) นำหลักสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สื่อการเรียนรู้

- 1) ภาพเกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์
- 2) หนังสือคู่มือการสอนสหกรณ์ ฯ
- 3) เอกสารทางวิชาการ
- 4) แผนปณิธิ
- 5) ภาพประกอบคำบรรยายในสถานการณ์จำลอง

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงเรื่องลักษณะการรวมกลุ่มแบบต่าง ๆ
- 2) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความหมายของการสหกรณ์ โดยใช้ภาพเอกสารโฆษณาเกี่ยวกับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น สหกรณ์เพื่อการเกษตร
- 3) ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า เรื่องสหกรณ์จากหนังสือเอกสารที่ครูเตรียมไว้ให้และ/หรือจากห้องสมุดของโรงเรียน
- 4) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการสหกรณ์และประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์

ข. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง

กิจกรรมที่ 1

1) ให้นักเรียนศึกษาถึงความหมายและประโยชน์ของการสหกรณ์จากสถานการณ์จำลอง โดยใช้ภาพประกอบคำบรรยายซึ่งครูนำมาแสดงตามลำดับขั้นตอนและความสำคัญของเรื่องตามหัวข้อที่ยกมาในตอนต้น

2) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน อภิปรายถึงเรื่องความหมายและประโยชน์ของสหกรณ์ในหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสหกรณ์อย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าการรวมกลุ่มแบบใดดีที่สุด
3. ในชุมชนของนักเรียนมีสหกรณ์หรือไม่ ถ้าไม่มีควรจัดให้มีหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. นักเรียนคิดว่าสหกรณ์ให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

3) ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานผลสรุปหน้าชั้นเรียน

4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลอีกครั้ง

กิจกรรมที่ 2

1) ให้นักเรียนศึกษาจากสถานการณ์จำลองดังต่อไปนี้ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีและมีมาพบกันที่ร้านกาแฟนายอง และได้สนทนากันถึงเรื่องการทำมาหากิน ดังบทสนทนาข้างล่างนี้ (พิมพ์แจกผู้แสดง)

มี : ในฤดูเก็บเกี่ยวปีนี้นายไม่ขายข้าวเปลือกให้เจ้าแก่งหรือมี

มี : ไม่หรอกเพื่อน ในปีนี้เราจะขายให้สหกรณ์เพราะจะได้ราคาดีกว่าเจ้าแก่งนะเพื่อน นายไม่ลองขายข้าวให้สหกรณ์บ้างหรือไง

มี : เราจะขายให้เจ้าแก่งดีกว่า ถึงแม้ว่าเขาจะมีปัญหากับเรา เวลาไม่มีเงินก็ไปเอาเงินมาใช้ก่อนได้

มี : ถ้าเราเป็นสมาชิกสหกรณ์ เวลาขาดเงินเราก็มีสิทธิ์ยืมเงินมาลงทุนได้นะ

มี : เราไม่เอาด้วยหรอก เขาวางจะกู้เงินสหกรณ์ที่ก็แสนยาก ต้องมีหลักฐานนั้นหลักฐานนี้ยุ่งยากจะตายไป

มี : จะเป็นไรไปทำอะไรมันก็ต้องมียุ่งยากบ้างสิ แต่ถึงอย่างไรเราก็จะขายข้าวให้สหกรณ์นั่น ๆ

มี : ยากูนั้นกว่าสหกรณ์มันคืออะไรนะ เห็นพูดว่าพูดจากจริง ๆ นะ
 มี : สหกรณ์ช่วยให้สมาชิกต่อรองราคาและตัดปัญหาคนกลาง แถมสิ้นปียังมั่งไค้มันผลคืน
 อีกด้วย อย่างสหกรณ์การเกษตรที่ข้าเป็นสมาชิกอยู่นี้ เขาก็ให้เงินกู้เอามูบ
 ยาฆ่าแมลง เครื่องมือทำไร่ไถนามาขายในราคาถูกอีกด้วย โอยสารพัดดีจริง ๆ
 อย่าให้พูดเลย

มี : แหม นายพูดยังกะเป็นผู้จัดการสหกรณ์นะ แต่เราไม่เอาด้วยหรอก กลัวยุ่งยาก
 สู้ขายให้เถาแกงดีกว่า

2) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน อภิปรายจากการศึกษาสถานการณ์จำลองที่ได้แสดงให้นักเรียนดู จากปัญหาต่อไปนี้

1. คนในชุมชนของเราได้ประโยชน์จากสหกรณ์บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. สหกรณ์ช่วยให้เรามีความเป็นอยู่ดีขึ้นจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนคิดว่าสหกรณ์มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
4. เราควรจะมีสหกรณ์บ้างดีไหม ถ้ามีเราจะดำเนินการอย่างไร

3) ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานสรุปผลการอภิปราย แล้วครูและนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้ง

6. การวัดผลประเมินผล

- 1) สังเกตจากความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3) สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติ
- 4) สังเกตจากการทดสอบควาจำและขอเขียน

แผนการสอนครั้งที่ 15 เวลา 3 คาบ

1. เรื่อง สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

2. ความคิดรวบยอด/หลักการ

สหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มแบบหนึ่ง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของมวลสมาชิก

3. จุดประสงค์

- 1) อธิบายถึงสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้
- 2) เข้าใจและรู้จักสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้

4. สื่อการเรียน

- 1) เรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง
- 2) หนังสือคู่มือสำหรับชาวนา
- 3) เอกสารเรื่องสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ
- 4) รูปภาพกิจกรรมของสหกรณ์
- 5) ขทเรียนสถานการณ์จำลอง

5. วิธีสอนและกิจกรรม

ก. การสอนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ครูและนักเรียนสนทนากันถึงเรื่องสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์การเกษตร ฯ
- 2) แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4-5 คน ค้นคว้าเกี่ยวกับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ในงานการดำเนินงานและหน้าที่เพื่อบริการมวลสมาชิก
- 3) ให้ตัวแทนกลุ่มย่อยรายงานผลการค้นคว้าเกี่ยวกับการดำเนินการและหน้าที่ของสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการศึกษาค้นคว้าของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

ข. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง

- 1) ให้นักเรียนศึกษาจากบทบาทสมมุติเกี่ยวกับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ในการประชุมสันนิบาตสหกรณ์จะมีตัวแทนสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมเพื่อแถลงถึงนโยบายการดำเนินงาน หน้าที่และการบริการมวลสมาชิก โดยให้นักเรียนแสดงบทบาทเป็นตัวแทนสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ จากบทบาทที่ครูกำหนดให้แต่ละคน (พิมพ์แจกยูสแสดง)

- 2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน อภิปรายปัญหาและข้อคิดจากการศึกษาการแสดงบทบาทสมมุติในหัวข้อต่อไปนี้

1. สหกรณ์แห่งนี้เป็นที่ประเภทอะไรบ้าง
2. ในชุมชนที่นักเรียนอยู่มีสหกรณ์ประเภทใดบ้าง
3. ถ้านักเรียนต้องการตั้งขึ้นในชุมชน นักเรียนคิดว่าจะตั้งสหกรณ์อะไรขึ้นเป็นอันดับแรก
4. นักเรียนคิดว่าสหกรณ์จะช่วยนักเรียนได้อย่างไรบ้าง

6. การประเมินผล

- 1) สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการศึกษาค้นคว้าที่ครูมอบหมาย
- 2) สังเกตจากการรายงานและการตอบคำถาม
- 3) สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติ

บทเรียนสถานการณ์จำลองครั้งที่ 15

ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ สหกรณ์ต่าง ๆ โค้งตัวแทนและสมาชิกรวมทั้งผู้สนใจเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอผลงานและแนะนำกิจการของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ คอสมาชิกและผู้สนใจที่เข้าประชุมซึ่งได้เริ่มดำเนินการประชุมตามลำดับดังนี้

ประธาน : สวัสดีท่านผู้มีเกียรติ ตัวแทนสหกรณ์ สมาชิกและผู้สนใจทุกท่าน ข่าพเจ้ามีความมีความยินดีที่จะได้มาร่วมในการประชุมครั้งนี้ บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรแล้ว ข่าพเจ้าขอเปิดประชุม ขอเชิญตัวแทนสหกรณ์โคเสนอผลงานและแนะนำสหกรณ์ต่าง ๆ คอท่านผู้มีเกียรติและผู้สนใจที่เข้าร่วมประชุม ณ ที่นี้

ตัวแทนสหกรณ์การเกษตร : สวัสดีท่านประธานและผู้มีเกียรติ สหกรณ์การเกษตรมีหน้าที่จัดหาและให้บริการแก่สมาชิก เช่น จัดหาทุน วัสดุ เครื่องมือจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูก รวบรวมผลผลิตการแปรรูปผลผลิตออกจำหน่ายให้ไครราคาดี สหกรณ์เหล่านี้โคแก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ขายผลผลิต และสหกรณ์บำรุงที่ดิน

ตัวแทนสหกรณ์ประมง : สวัสดีท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน สหกรณ์ประมงมีหน้าที่ส่งเสริมผู้มีอาชีพประมงที่เป็นสมาชิก โดยการจัดหาทุน และอุปกรณ์มาจำหน่ายและจัดการเกี่ยวกับการตลาดเพื่อช่วยให้ขายไครราคาดีอีกด้วย

ตัวแทนสหกรณ์นิคม : สวัสดีท่านผู้มีเกียรติ สหกรณ์นิคมมีหน้าที่จัดหาและจัดสรรที่ดินให้สมาชิกในการประกอบอาชีพจัดหาทุนเครื่องมือมาจำหน่าย และจัดหาน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกด้วย เช่นสหกรณ์เช่าที่ดิน และสหกรณ์เช่าซื้อที่ดิน

ตัวแทนสหกรณ์ร้านค้า : สวัสดีท่านผู้มีเกียรติ สหกรณ์ร้านค้าเป็นสหกรณ์ผู้บริโภค จัดสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก ส่วนมากจะตั้งอยู่ในเมืองหรือย่านชุมชน

ตัวแทนสหกรณ์บริการ : สวัสดีท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน สหกรณ์บริการมีหน้าที่จัดหาและให้บริการนอกเหนือไปจากสหกรณ์อย่างอื่น เช่น บริการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น สหกรณ์เคหสถาน และสหกรณ์บริการเงินรดแท้ก็

ตัวแทนสหกรณ์ออมทรัพย์ : สวัสดิ์ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ สหกรณ์ออมทรัพย์รับฝากเงินและ
จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปใช้จ่ายในเวลาจำเป็น ส่วนมาก
จะจัดอยู่ในหมู่ผู้มีรายได้ประจำ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
ตำรวจ ข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

ภาคผนวก ง. แบบทดสอบ

ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต "หน่วยการทำมาหากิน"
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำสั่ง จงกาเครื่องหมาย (+) ทับลงบนข้อ ก. ข. ค. หรือ ง. ซึ่งเป็นข้อที่ถูก

1. ในการดำรงชีวิตข้อใดจำเป็นมากที่สุด

- ก. ยารักษาโรค
- ข. การพักผ่อน
- ค. การป้องกันโรค
- ง. การออกกำลังกาย

2. สิ่งใดมีประโยชน์ต่อร่างกายมากที่สุด

- ก. เนื้อสัตว์
- ข. ผงชูรส
- ค. น้ำมันพืช
- ง. ถั่วเหลือง

3. นักเรียนคิดว่า ควรซื้อสิ่งของในข้อใดซึ่งจำเป็น

- ก. เสื้อผ้า
- ข. ลูกบอล
- ค. ลูกกวาด
- ง. ดินสอ

4. ทำไมจึงต้องมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันและกัน

- ก. มีของเหลือมากมาย
- ข. การซื้อขายช่วยให้มีเงินใช้
- ค. คนทุกคนทำงานด้วยตนเองทุกอย่างไม่ได้
- ง. การซื้อขายช่วยอำนวยความสะดวกทั้งสองฝ่าย

5. ลักษณะใดเป็นการซื้อขาย

- ก. ชาวนานำข้าวไปแลกผ้าจากช่างทอผ้า
- ข. จ่ายเงินแล้วไปรับของที่ต้องการมา
- ค. นำธนบัตรไปแลกเป็นเงินเหรียญ
- ง. ชาวสวนนำผลไม้ไปให้ชาวนา ชาวนาให้ชาวนา

6. ในการซื้อขายสินค้าใช้อะไรเป็นสื่อกลาง

- ก. สินค้า
- ข. พอค
- ค. เงินตรา
- ง. ธนาคาร

7. ในการซื้อขายสินค้า ทำให้เกิดอะไรขึ้นเป็นครั้งแรก

- ก. ตลาด
- ข. เงินตรา
- ค. ธนาคาร
- ง. การไปรษณีย์

8. ตลาดเป็นสถานที่อย่างไร

- ก. รวบรวมและจำหน่ายสินค้า
- ข. ผูกอบรมคนให้มีความรู้ทางการค้า
- ค. เป็นที่อยู่อาศัยของคนทุกอาชีพ
- ง. เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้า

นายแดงเลี้ยงไก่ แล้วนำไข่ไปขายเจ้าแกเอง 13. อาชีพใดต้องเลี้ยงต่อการขาดทุน
เจ้าแกเองนำไปขายนายมานายมี พ่อค้าคนกลาง
ใดแก่ผู้ใด

- ก. นายมา
- ข. เจ้าแกเอง

- ค. นายมาและนายมี
- ง. นายแดงและเจ้าแกเอง

นายคิไปซื้อสินค้าจากร้านขายส่งในเมืองแล้วนำ
ไปขายลูกค้า นายคิทำหน้าที่อะไร

- ก. พ่อค้าคนกลาง

- ข. พ่อค้าขายส่ง

- ค. พ่อค้าขายปลีก

- ง. พ่อค้าขายส่ง-ปลีก

ใครช่วยอำนวยความสะดวกในการซื้อขายสินค้า

- ก. ผู้ผลิต

- ข. คนกลาง

- ค. ผู้บริโภค

- ง. คนมีเงิน

ในสภาพปัจจุบัน พ่อค้าคนกลางมักได้เปรียบใน
เรื่องใด

- ก. ความรู้

- ข. ไหวพริบ

- ค. การเงิน

- ง. การกำหนดราคา

- ก. กรรมกร

- ข. พ่อค้า-แม่ค้า

- ค. ช่างตัดผม

- ง. ช่างทาสี

14. การแก้ไขการเสียเปรียบพ่อค้าคนกลางด้วยวิธีใดดีที่สุด

- ก. ตั้งชมรมผู้บริโภค

- ข. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า

- ค. ขอร้องให้ทางราชการช่วย

- ง. ช่วยกันต่อต้านพ่อค้าคนกลาง

15. การกักตุนสินค้าเกิดผลเสียหายข้อใดมากที่สุด

- ก. ประชาชนยากจน

- ข. สิ่งของราคาแพงขึ้น

- ค. ไม่มีการแลกเปลี่ยน

- ง. รัฐบาลรายได้จากการเก็บภาษี

16. พ่อค้าควรมีคุณสมบัติในข้อใดมากที่สุด

- ก. เมตตา กรุณา

- ข. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

- ค. มีความคิดริเริ่ม

- ง. ความซื่อสัตย์สุจริต

17. นายคิเป็นพ่อค้าที่ลูกค้าเรียกว่า พ่อค้าหน้าเลือดเขา
เป็นบุคคลเช่นไร

- ก. ฉลาดมีไหวพริบ

- ข. ขาดความเอื้อเฟื้อ

- ค. คากำไรเกินควร

- ง. กดราคาซื้อโก่งราคาขาย

- การนำสินค้าจากผู้ผลิตไปยังพ่อค้าหรือจากพ่อค้าไปยังผู้บริโภคอาศัยอะไรมากที่สุด
- ก. การสื่อสาร
 - ข. การขนส่ง
 - ค. การธนาคาร
 - ง. การไปรษณีย์
- ในการลงทุนจำนวนมาก เพื่อกิจการที่เราต้องอาศัยทุนจากแหล่งใด
- ก. ธนาคาร
 - ข. เศรษฐีเงินกู้
 - ค. เพื่อนฝูงคนใกล้ชิด
 - ง. ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ในการสั่งหรือเสนอขายสินค้าที่สะดวกรวดเร็ว ต้องอาศัยสิ่งใด
- ก. โทรเลข
 - ข. โทรศัพท์
 - ค. จดหมาย
 - ง. ไปด้วยตนเอง
- ในการขนส่งผลิตภัณฑ์จากหมู่บ้านไปยังตลาด สิ่งใดให้ความสะดวกที่สุด
- ก. รถยนต์
 - ข. รถไฟ
 - ค. รถประจำทาง
 - ง. เรือโดยสาร
22. ธนาคารเป็นสถานที่อย่างไร
- ก. รับซื้อผลผลิต
 - ข. ประกันราคาขาย
 - ค. รับฝากเงิน
 - ง. ควบคุมการค้าขาย
23. ข้อใดตรงกับลักษณะของการบริการ
- ก. นายค้าสละเงินให้โรงพยาบาล
 - ข. นายสุขให้ความช่วยเหลือผู้มาติดต่อ
 - ค. นายแสงแสดงความเสียใจต่อเพื่อน
 - ง. นายแดงตั้งใจทำงานเพื่อความก้าวหน้า
24. ในตอนกลางคืน ชโมยขึ้นบ้านของนักเรียน นักเรียนจะไปขอความช่วยเหลือจากใคร
- ก. ยาม
 - ข. กรรมกร
 - ค. ภารโรง
 - ง. ผู้ดูแลรักษาความสะอาด
25. ถ้านักเรียนต้องการแจ้งข่าวถึงญาติที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนจะไปใช้บริการของใคร
- ก. ผู้ใหญ่บ้าน
 - ข. คนประชาสัมพันธ์
 - ค. คนขับรถโดยสาร
 - ง. ไปรษณีย์

4. ที่ตลาดมีผู้นำสิ่งของจากสวนมาขาย มีพ่อค้าแม่ค้า 30. นายแห่งต้องการโทรเลขถึงภรรยา เขาจะไปรับบริการมาซื้อของจำนวนมาก ทั้งผู้ชายและผู้ชาย ต้องการ ๗ ที่ใด
บริการจากใครมากที่สุด
- ก. ยาม
ข. ตำรวจ
ค. คนชนของ
ง. คนเก็บขยะ
5. นักเรียนต้องการเครื่องแบบนักเรียน 1 ชุด นักเรียนจะไปรับบริการจากใคร
- ก. ช่างทอผ้า
ข. ช่างเย็บหนัง
ค. ช่างออกแบบ
ง. ช่างตัดเสื้อผ้า
6. ในชุมชนแห่งหนึ่งมีคนอาศัยอยู่จำนวนมาก เวลาเจ็บป่วยต้องเดินทางไปรักษาในเมืองนักเรียนคิดว่า ควรจัดบริการด้านใดในชุมชนนั้น
- ก. การรักษาความปลอดภัย
ข. การรักษาสุขภาพอนามัย
ค. การสื่อสารและส่งข่าวสาร
ง. การเดินทางที่สะดวกสบาย
7. ถ้านักเรียนต้องการไปเยี่ยมญาติต่างจังหวัดนักเรียนจะได้รับบริการจากใคร
- ก. ตำรวจ
ข. คนขับรถ
ค. บุรุษไปรษณีย์
ง. นายอำเภอ
31. ในการก่อสร้างโรงเรียนแห่งหนึ่ง ผู้ทำงานก่อสร้างได้แก่ผู้ใด
- ก. ยาม
ข. กรรมกร
ค. ภารโรง
ง. ชาวไร่
32. ผู้ให้บริการเกี่ยวกับความปลอดภัยแก่เราได้แก่ใคร
- ก. ตำรวจ
ข. คนขับรถ
ค. นายอำเภอ
ง. บุรุษไปรษณีย์
33. ผู้บริการรักษาความสะอาดร่างกาย และเสริมแต่งบุคคลิกภาพ ได้แก่ขอใด
- ก. ช่างตัดผม
ข. ช่างตัดเสื้อ
ค. ช่างออกแบบ
ง. ช่างทำรองเท้า

- ถ้าพนักงานเก็บขยะไม่ปฏิบัติหน้าที่ อะไรจะเกิดขึ้นแก่ชุมชน
- ก. ชุมชนสกปรก
ข. ชุมชนขาดแรงงาน
ค. ชุมชนไม่ได้รับความปลอดภัย
ง. ชุมชนไม่ได้รับความสะดวก
- ข้าราชการอำเภอหนึ่งมาทำงานไม่ตรงเวลา ถ้าประชาชนไปติดต่องานจะเป็นอย่างไร
- ก. ไม่ได้รับความปลอดภัย
ข. ไม่ได้รับความสะดวก
ค. ไม่ได้รับการคุ้มครอง
ง. ไม่ได้รับการต้อนรับที่ดี
- นักเรียนคิดว่า กระเป๋ารถเมล์ไม่ควรทำในข้อใด
- ก. เร่งให้ผู้โดยสารลงโดยเร็ว
ข. คุยกับผู้โดยสารทั้งขึ้น-ลง
ค. ให้คนขับออกรถเมื่อคนขึ้นเรียบร้อยแล้ว
ง. พูดกับผู้โดยสารควยวาจาสุภาพ
- ผู้ให้บริการที่ดีควรปฏิบัติเช่นไร
- ก. อำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม
ข. วางเฉย เมื่อมีคนถามจึงจะตอบ
ค. ช่วยเหลือคนที่รู้จักกันมาก่อน
ง. พูดคุยกับผู้รับบริการที่คุ้นเคยกัน
- ลักษณะการรวมกลุ่มตามแนวทางของสหกรณ์ ได้แก่
- ก. ข้อของที่ตลาด
ข. ภูมัพยงค์
ค. พังการอภิปราย
ง. ลงแขกเกี่ยวข้าว
39. การรวมกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือกันในหมู่สมาชิก ได้แก่ข้อใด
- ก. สหกรณ์
ข. ห้างหุ้นส่วน
ค. บริษัทจำกัด
ง. องค์การวิสาหกิจ
40. การรวมกลุ่มสหกรณ์ถือหลักสำคัญข้อใด
- ก. การรวมคน
ข. การรวมทุน
ค. การรวมผลิตภัณฑ์
ง. การรวมผู้บริหาร
41. สินค้าต่าง ๆ ที่ขาดแคลนและมีราคาแพงขึ้น มีสาเหตุจากอะไรมากที่สุด
- ก. ผู้บริโภค
ข. ผู้ผลิต
ค. คนกลาง
ง. พ่อค้าขายปลีก
42. การรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาคนกลาง นักเรียนคิดว่าแบบใดดีที่สุด
- ก. แบบห้างหุ้นส่วน
ข. แบบสหกรณ์
ค. บริษัทจำกัด
ง. รัฐวิสาหกิจ

ลักษณะการรวมกลุ่มแบบสหกรณ์จะสำเร็จไถ่กันขึ้น47. ข้อใดเป็นลักษณะของสหกรณ์
อยู่กับข้อใดมากที่สุด

- ก. ความรู้
- ข. การรวมทุน
- ค. ความสามัคคี
- ง. การบริการ

- ก. หน้าที่ใครใครทำ
- ข. รวมกันเราอยู่
- ค. บานเราเราอยู่
- ง. ทุกคนต้องทำงาน

การรวมกลุ่มทางธุรกิจในประเทศอุตสาหกรรม
มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ข้อใดข้อใด

- ก. หางหุ้นส่วน
- ข. บริษัทจำกัด
- ค. สหกรณ์
- ง. รัฐวิสาหกิจ

- ก. ผู้ผลิต
- ข. ผู้บริโภค
- ค. คนทั่วไป
- ง. สมาชิกทุกคน

48. การดำเนินการแบบสหกรณ์ให้ประโยชน์แก่ผู้ใดมากที่สุด

49. สหกรณ์ร้านค้าให้บริการด้านใด

- ก. ใหญ่เงิน
- ข. จัดสรรที่ดิน
- ค. ขายของกินของใช้
- ง. ส่งเสริมการเกษตร

เป้าหมายสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อนผลประโยชน์
ข้อใดมากที่สุด

- ก. เพื่อขายของให้ได้ราคาดี
- ข. เพื่อขายของให้ได้ปริมาณมาก
- ค. เพื่อขจัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง
- ง. เพื่อทำให้มีสินค้าขายมากขึ้น

50. สหกรณ์ที่ดำเนินการจัดหาทุนรวบรวมพืชผลและจักจำหน่าย
ให้สมาชิก ข้อใดข้อใด

- ก. สหกรณ์ร้านค้า
- ข. สหกรณ์บริการ
- ค. สหกรณ์การเกษตร
- ง. สหกรณ์ออมทรัพย์

การรวมกลุ่มแบบสหกรณ์ ข้อใดมีความสำคัญที่สุด

- ก. ช่วยเหลือสมาชิกทุกคน
- ข. ช่วยจัดปัญหาการผลิต
- ค. ช่วยแก้ปัญหาของราคาแพง
- ง. ช่วยพ่อค้าให้มีกำไรการขาย

แบบสอบถามวัดทัศนคติค่านิยมสัมพันธ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำอธิบายในการทำแบบสอบถาม

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เป็นสถานการณ์สมมติเหล่านี้ แล้วคิดเทียบกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนเองว่ารู้สึกอย่างไร โดยให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่นักเรียนมีความรู้สึกหรือเคยปฏิบัติมากน้อยเพียงใด เช่น เกือบตลอดเวลา บ่อย ๆ บางครั้งบางครั้งว นาน ๆ ครั้ง เกือบไม่เคยเลย

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เกือบตลอดเวลา	บางครั้งบางครั้งว	นาน ๆ ครั้ง	เกือบไม่เคยเลย
0	คอยช่วยทำงานบ้าน เช่น รดน้ำต้นไม้ ถูบ้าน เลี้ยงน้อง เพื่อแบ่งเบาภาระของคุณแม่ นักเรียนคิดว่าถ้ามีเวลาว่าง นักเรียนจะปฏิบัติเช่นคอยในลักษณะอย่างไร				

2. หากมีใครสงสัยยกมือถามครูก่อนที่จะลงมือทำ ขอให้นักเรียนเขียนชื่อบนหัวกระดาษให้เรียบร้อย

3. เราจะทำข้อสอบ 43 ข้อนี้ในเวลา 60 นาที

ขอให้ทุกคนโชคดีและทำข้อสอบด้วยความจริงใจและตั้งใจมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อย ๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
1.	เมตตาเป็นเพื่อนที่ทุกคนมักมาหาเมื่อยาม ต้องการความช่วยเหลือ เพราะเมตตาไม่ เคยปฏิเสธที่จะช่วยเหลือเพื่อนเลย บางครั้ง แม้จะไม่ชอบรอง ถ้าเมตตาทราบก็จะรีบ ช่วยเหลือ ถ้านักเรียนมีโอกาสนักเรียน จะปฏิบัติเช่นเดียวกับเมตตาบ้างไหม					
2.	นักเรียนชั้นหนึ่งได้รับมอบหมายให้ช่วยพัฒนา สนามของโรงเรียนในวันอาทิตย์ แต่วิชัยไม่ มาร่วมทำงาน เพราะว่ามีงานจำเป็น อย่างเร่งด่วนที่ต้องทำรายงานที่รับผิดชอบ อยู่ส่งครู จึงไม่มีช่วยพัฒนาโรงเรียน นักเรียนเคยทำอย่างวิชัยบ้างไหม					
3.	อ่านอาจเชื่อความคิดของตนเองมาก ดังนั้น เขาไม่ค่อยปรึกษาหารือใคร ๆ หรือขอให้ ใครช่วยเหลือเขา เพราะไม่มีใครทำอะไร ได้ถูกใจเท่าตัวเขา นักเรียนมีลักษณะอย่าง อ่านอาจบ้างไหม					
4.	จุ่มชอบกระชั้นกระຍอให้เพื่อนทำอะไร ๆ ให้ เธอเสมอ วันนี้จุ่มจะแะไปซื้อของให้คุณแม่ ในตอนเย็น จุ่มชวนตี๋ไป ตี๋ไม่อยากไป เพราะอยากกลับบ้านไปทำการบ้าน แต่จุ่ม ก็รบเร้าจนตี๋ต้องไปเป็นเพื่อนจุ่ม ถ้านักเรียน มีกระอย่างจุ่ม นักเรียนจะทำอย่างจุ่ม บ้างไหม					

ข้อ	ข้อความ	เลือก ตลอด เวลา	บ่อย ๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
5.	ในโรงเรียนแห่งหนึ่งนักเรียนมีการแตกแยกเป็นสองกลุ่มและขัดแย้งกันอย่างรุนแรงกิตติจึงสืบหาข้อเท็จจริงจากนักเรียนทั้งสองฝ่าย ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างกิตติหรือไม่					
6.	กุสิดทำกระดูกของห้องเรียนแตกโดยไม่มีผู้ใดทราบ กุสิดจึงไปซื้อกระดูกมาใส่แทน เพื่อนบางคนทราบเรื่องภายหลังก็คิดว่ากุสิดโกง ถ้าหากว่าเป็นนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างกุสิดหรือไม่					
7.	เวลาเกิดปัญหาขึ้นศรีจิตต์มักนำมาปรึกษาหารือกับเพื่อน ๆ เสมอ เพราะศรีจิตต์เชื่อว่า จะช่วยแก้ปัญหาตามลำพังคนเดียว เมื่อนักเรียนมีปัญหาต้องคิดนักเรียนจะทำอย่างศรีจิตต์ไหม					
8.	หลังจากที่สมัครเรียนวิชาเลขคณิตผ่านไปแล้ว ครูให้การบ้านเลข 5 ข้อ นักเรียนส่วนใหญ่ทำเลขเสร็จ แต่สมัครทำได้เพียง 2 ข้อ สมัครจึงขอให้ครูเฉลยในชั่วโมงหน้า แล้วจึงทำต่อ ให้เสร็จ นักเรียนเคยทำอย่างสมัครบ้างไหม					
9.	เวลากลุ่มทำงานด้วยกัน สมัครก็มักเป็นผู้นำเสมอ เขาจะเป็นผู้ตัดสินใจแต่คนเดียว เพราะสมัครก็เชื่อความคิดของเขาเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อน ๆ ก็เกรงใจเขามาก ถ้านักเรียน					

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อย ๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
10.	อยู่ในฐานะอย่างสมศักดิ์ นักเรียนจะปฏิบัติ อย่างสมศักดิ์บ้างไหม อินทนิเป็นคนเกรงใจเพื่อน เธอไม่เคยกล้า นิคสัญญาหรือทำให้เพื่อนรอเขานานเลย วันนี้ อินทนิจะไปเที่ยวกับเพื่อนที่สวนสาธารณะ เวลา 10.00 น. บังเอิญนิ หักทำให้เสีย เวลาจนเกือบถึงเวลานักก็ยังไม่ถึงที่นัดพบ ดังนั้นอินทนิจึงยอมเสียเงินขึ้นรถแท็กซี่ไป ให้ทันนัดกับพวกเพื่อน ๆ นักเรียนเคยรู้สึกว่ จะต้องทำอะไร ๆ ให้ส่วนรวมสบายใจไม่ นิคหวังเพราะเราเองอย่างอินทนิบ้างไหม					
11.	ครูประจำชั้นมอบหมายให้ ชิค ชอบ ชม และ แซม ทำรายงานร่วมกับเพื่อนนำมารายงาน หน้าชั้น พวกเขาทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากครูด้วยวิธีวางแผนและทำงานร่วมกัน ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างบุคคลนี้ หรือไม่					
12.	เมื่อแข่งขันกีฬาแพ้ อดทนกับมันอย่างพอใจว่า "คะแนนของกลุ่มเรารัฐของกลุ่มอื่นไม่ได้"					

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อย ๆ	บางครั้ง บางคราว	นาน ๆ ครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
	อนึ่งจึงไม่ค่อยชอบแข่งขัน เวลาแข่งขัน กับนักเรียนเคยรู้สึกอย่างอนงคับบางไหม 13. เวลาชนะการแข่งขัน พวงผกามักชอบแสดง ความดีใจออกมานอกหน้า บางครั้งคุยโอ้อวด จนเพื่อน ๆ ที่แพ้รู้สึกไม่พอใจ เมื่อนักเรียน ชนะผู้อื่น นักเรียนเคยแสดงอย่างพวงผกาไหม 14. คำและเพื่อน ๆ ช่วยกันทำแปลงปลูกผักไว้ ที่โรงเรียน เกิดปัญหาน้ำท่วมแปลงผัก คำจึง ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะหาอย่าง คำหรือไม่ 15. อัมพาไม่ชอบเล่นกับเพื่อนที่แต่งตัวสกปรก รุงรังและเรียนอ่อน ถูกครูคุ้ยบ่อย ๆ เธอ เห็นเขาเป็นเด็กไม่ดี ถ้านักเรียนมีเพื่อน อย่างนั้น นักเรียนจะรู้สึกต่อเพื่อนเหมือน อย่างอัมพาไหม 16. ในการทำงานร่วมกันครั้งหนึ่ง สมศรีเป็น ผู้นำที่ใคร่ปรายเสนอแนวทางในการดำเนิน งานครั้งนั้นด้วย แต่ความคิดของสมศรีไม่ตรง 17. กิจจารักครูณมุลเพราะครูณมุลให้ความสนใจ นักเรียนทุกคนเท่ากันหมด แม้เวลาทำผิดก็ลง โทษโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง นักเรียนรักครูของ นักเรียนที่มีลักษณะเหมือนครูณมุลอย่าง กิจจา รักครูของเขาไหม					

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อย ๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นานๆครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
18.	สมหมายเป็นเพื่อน เพื่อนมาชวนเขาไปดื่ม และอ่านหนังสือ ศักดิ์สิทธิ์ตามข่าวหนังสือพิมพ์ ถ้านักเรียนเป็นสมหมาย นักเรียนจะไปกับ เพื่อนหรือไม่					
19.	ในการทำงานร่วมกัน ขอความช่วยเหลือทำงานทุก ครั้ง แต่มักวางตนเฉย ๆ ไม่สนใจในการ แสดงความคิดเห็น นักเรียนเคยปฏิบัติอย่าง ขอความช่วยเหลือไหม					
20.	สุชาดาหวังดีต่อเพื่อน เธอมีวิธีผูกมัดเพื่อนโดย ไม่ทำให้ผู้อื่นโกรธและเชื่อฟังเป็นอย่างดี ถ้า นักเรียนอยากผูกมัดเพื่อน นักเรียน จะผูกมัดสุชาดาได้อย่างไร					
21.	สุรเดชขึ้นรถเมล์ เขามักจะลุกขึ้นให้ผู้หญิง เด็ก หรือคนชราเสมอ นักเรียนเคยทำอย่าง สุรเดชบ้างหรือไม่					
22.	ครูมอบหมายให้มีการจัดป้ายนิเทศ ศักดิ์สิทธิ์ ความสามารถทางศิลปะ เขาช่วยในการจัด ป้ายนิเทศครั้งนี้เป็นอย่างดี หมายความว่า ศักดิ์สิทธิ์ต้องทุ่มเทเวลามากกว่าคนอื่น ๆ นักเรียน ยอมปฏิบัติอย่างศักดิ์สิทธิ์ไหม					

ข้อ	ข้อความ	เกือบตลอดเวลา	บ่อยๆ	บางครั้ง บางคราว	นานๆครั้ง	เกือบไม่เคยเลย
23.	ในการทำงานเป็นหมู่คณะ มีเพื่อนร่วมงาน 5 คน โดยมีสมเดชเป็นผู้นำนางานด้วยคนหนึ่ง การทำงานของกลุ่มมักไม่ค่อยราบรื่น เพราะมีสมาชิก 2 คน คอยหลบหลีกงานเป็นประจำ สมเดชจึงไปพูดคุยกับสมาชิก 2 คนนั้น และสอบถามสาเหตุที่ไม่ทำงาน เพื่อหาทางแก้ไขให้มีความสามัคคีกันในกลุ่ม ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะทำอย่าง สมเดชหรือไม่					
24.	อาทิตย์หน้าสมมติจะไปพักแรมที่ค่ายแห่งหนึ่ง สมบัติวางแผนว่าจะเตรียมของใช้อะไรไปบ้างแล้วจดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระเป๋าเดินทาง ถ้านักเรียนเตรียมตัวทำสิ่งใด นักเรียนคิดว่าจะวางแผนอย่างสมบัติบ้างไหม					
25.	นางนุชไม่ชอบการทะเลาะวิวาท เมื่อนางนุชเห็นเพื่อนจะชกต่อยกัน เธอมักจะเซาหาคนปรามให้เจรจากันโดยใช้เหตุผล ถ้านักเรียนพบเพื่อนโกรธกัน นักเรียนจะทำหน้าที่ทำนองเดียวกันกับนางนุชบ้างไหม					

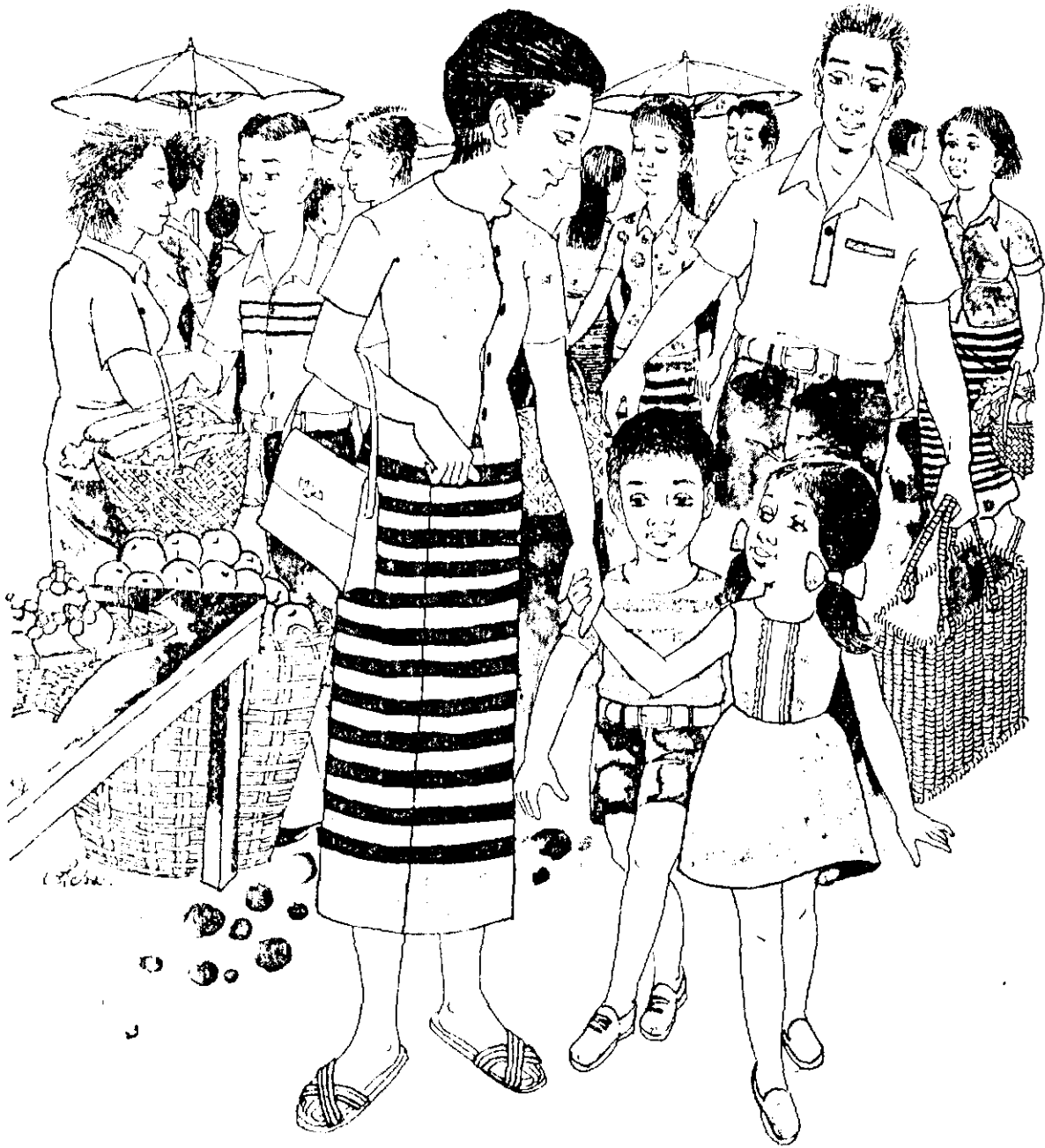
ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อยๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นานๆครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
26.	วิชาไม่ชอบไปตลาดกับคุณป้า เพราะคุณป้าไม่ค่อยคิดล่วงหน้าว่าจะทำอาหารอะไร ควรซื้ออะไรบ้าง จึงเหินวนเวียนอยู่เป็นเวลานานกว่าจะไ้ของครบตามที่ต้องการ ข้อ ถ้านักเรียนเป็นวิชา ได้รับมอบหมายให้ซื้อกับข้าว นักเรียนจะทำอย่างคุณป้าของวิชาบ้างไหม					
27.	เวลากอบเก็บทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ กอบเก็บมักจะเสนอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันออกความคิดเห็นว่าควรจะเริ่มต้นทำอะไรก่อน ทำอะไรหลัง ถ้านักเรียนทำงานรวมกลุ่มกัน นักเรียนจะเสนอให้กลุ่มวางแผนในการทำงานอย่างใด กอบเก็บเสนอหรือไม่					
28.	เวลาอรอนงค์นำของเล่นใหม่ ๆ มาให้เล่นเกม เล่นควย เกมต้องพยายามให้คุณแม่ซื้อให้บ้าง เกมที่ชอบมีทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนผู้อื่นหรือมากกว่าผู้อื่นเสมอ นักเรียนเคยรู้ลึกอย่างเกมบางไหม					
29.	เวลาคุยกับเพื่อน ๆ หรือผู้อื่น วิลจะให้ความสนใจและตั้งใจฟังเป็นอย่างดีเสมอ วิลแสดงเช่นนี้กับทุก ๆ คน นักเรียนคิดว่าจะสามารถทำอย่างวิลบ้างได้ไหม					

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อยๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นานๆครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
30.	เวลาสมพิศโกรธเพื่อน สมพิศไม่กล้าแสดงความรู้สึกให้ใครรู้ เพื่อน ๆ จึงพากันคิดว่าสมพิศเป็นคนโกรธคนไม่เป็น และเป็นคนอารมณ์เย็น ถ้านักเรียนโกรธเพื่อน ๆ นักเรียนสามารถทำอย่างสมพิศได้เพียงไร					
31.	เวลาตุนั่งฟังผู้อื่นพูด ตุนั่งไม่สามารถจดจ่อฟังผู้อื่นพูด เธอมักแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งออกมาก่อนที่ผู้อื่นจะพูดจบ นักเรียนเป็นอย่างตุนั่งบ้างไหม					
32.	เมื่อนิพนธ์รับงานจากครูมาแล้ว นิพนธ์ก็นำไปให้คุณแม่ช่วยทำให้ที่บ้าน และคุณแม่ก็มักจะช่วยทำให้เสมอ นิพนธ์ก็ใจเพราะไม่ต้องทำงานด้วยตนเอง พี่น้องในครอบครัวของนักเรียนเคยปฏิบัติอย่างนิพนธ์บ้างไหม					
33.	สุชาติรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ออกไปพูดหรือแสดงกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เมื่อใดมีโอกาสสุชาติก็ออกไปแสดงอยู่เสมอ นักเรียนทำเช่นเดียวกับสุชาติบ้างไหม					
34.	จินตนาชอบแอมเล่นในขณะที่ครูสอน บางครั้งก็เหม่อลอย จึงมักฟังครูไม่รู้เรื่อง นักเรียนเป็นอย่างจินตนาบ่อยหรือไม่					

ข้อ	ข้อความ	เกือบ ตลอด เวลา	บ่อยๆ	บางครั้ง บางครั้ง	นานๆครั้ง	เกือบไม่ เคยเลย
35.	เวลาฟังคำสั่งต่าง ๆ หรือฟังกติกาก่อนในการ เล่นเกม สมภพมักต้องให้อธิบายให้ฟัง เพิ่มเติมอยู่เสมอ นักเรียนต้องให้ใครอธิบาย ให้ฟังอย่างสมภพบ้างไหม					
36.	ในการไปพักผ่อนของลูกเสือ ทุกคนในค่ายทำ หน้าที่เพื่อส่วนรวม เช่น ทำกับข้าว ซักผ้า เก็บฟืน ก่อกองไฟ ฯลฯ นักเรียน คิดว่าควรนำวิธีแบ่งงานของลูกเสือมาใช้ใน บ้านของเราบ้างไหม					
37.	เวลากลับไปถึงบ้านศิษย์มักไม่มั่นใจในการ ทำงานที่ครูสั่งหรือการบ้านที่ครูให้ทำ เพราะ ไม่ค่อยเข้าใจคำสั่งที่เขียนในสมุดจดการบ้าน นักเรียนเคยเป็นอย่างศิษย์บ้างไหม					
38.	ในการรายงานผลหน้าชั้นสุรพลรายงาน นิคพลาต โสรัฐและเพื่อน ๆ พวกกันโกรธ สุรพลอย่างมาก ถ้านักเรียนมีเพื่อนร่วม งานอย่างสุรพล นักเรียนจะรู้สึกต่อเขาเช่น เดียวกับโสรัฐและเพื่อน ๆ บ้างไหม					
39.	เมื่อโสรัฐและเพื่อน ๆ รู้ว่าสุรพลรายงานนิคพลาต เพราะมีความเข้าใจผิด เนื่องจากระหว่าง เรียนสุรพลไม่สบายหยุดเรียนบ่อย ทุกคนพากัน เห็นใจและให้อภัย ถ้านักเรียนมีเพื่อนที่ทำผิด เพราะมีความจำเป็น นักเรียนจะให้อภัย เขาได้เพียงไร					

ข้อ	ข้อความ	เกือบตลอดเวลา	บ่อยๆ	บางครั้ง บางคราว	นานๆ ครั้ง	เกือบไม่เคยเลย
40.	การเดินทางไกลสิ่งหนึ่ง นิคมเดินทางเป็น เวลาหลายชั่วโมงด้วยความเข้มแข็งอดทน ไม่บ่นคร่ำครวญอย่างเพื่อนบางคน ไม่ว่า จะทำอะไรนิคมจะทำด้วยความอดทนเช่นนี้ เสมอ หากนักเรียนต้องทำสิ่งที่ยากลำบาก นักเรียนต้องแสดงความอดทนเช่นนิคมได้ มากน้อยเพียงไร		/			
41.	สรพงษ์เป็นคนมีมารยาทดี เขาไม่ชอบ รบกวนหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญใจ เพื่อน ๆ จึงรักสรพงษ์มาก นักเรียนทำตัว เหมือนสรพงษ์ได้มากน้อยเพียงไร					
42.	เวลานุชเพื่อนของนิคไม่สบายใจ นิคพยายาม หาทางถามจรรยาว่านุชเป็นอะไร เพื่อจะ ได้ช่วยทำให้นุชสบายใจขึ้น เวล่านักเรียน พบเพื่อนของนักเรียนไม่สบายใจ นักเรียน ปฏิบัติต่อเพื่อนเช่นเดียวกับนิคทำกับเพื่อน ของเธอหรือไม่					
43.	โกศลได้รับมอบหมายให้ซ่อมหนังสือห้องสมุด ของโรงเรียน ซึ่งต้องใช้เวลามากน้อย อย่างน้อยถึง 5 วัน เต็มจึงจะเสร็จ เมื่อญ เพื่อนรักมาชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด ซึ่ง เขาไม่เคยไป เขาอยากไปมาก แต่เขา ไม่ไป และบอกเพื่อนให้ทราบว่าตนมีงาน ที่ต้องทำ ถ้าหากว่าเป็นนักเรียน นักเรียน จะทำอย่างโกศลไหม					

ภาคผนวก จ. รูปภาพเกี่ยวกับการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

ในวันหยุด สุดสัปดาห์ พวกกันไป
เดินเที่ยวใน ตลาดนัด แออดยิ่ง

เลือกซื้อของ ต่างต่าง ช่างมากจริง
 มีทุกสิ่ง ครบถ้วน ล้วนงามงาม

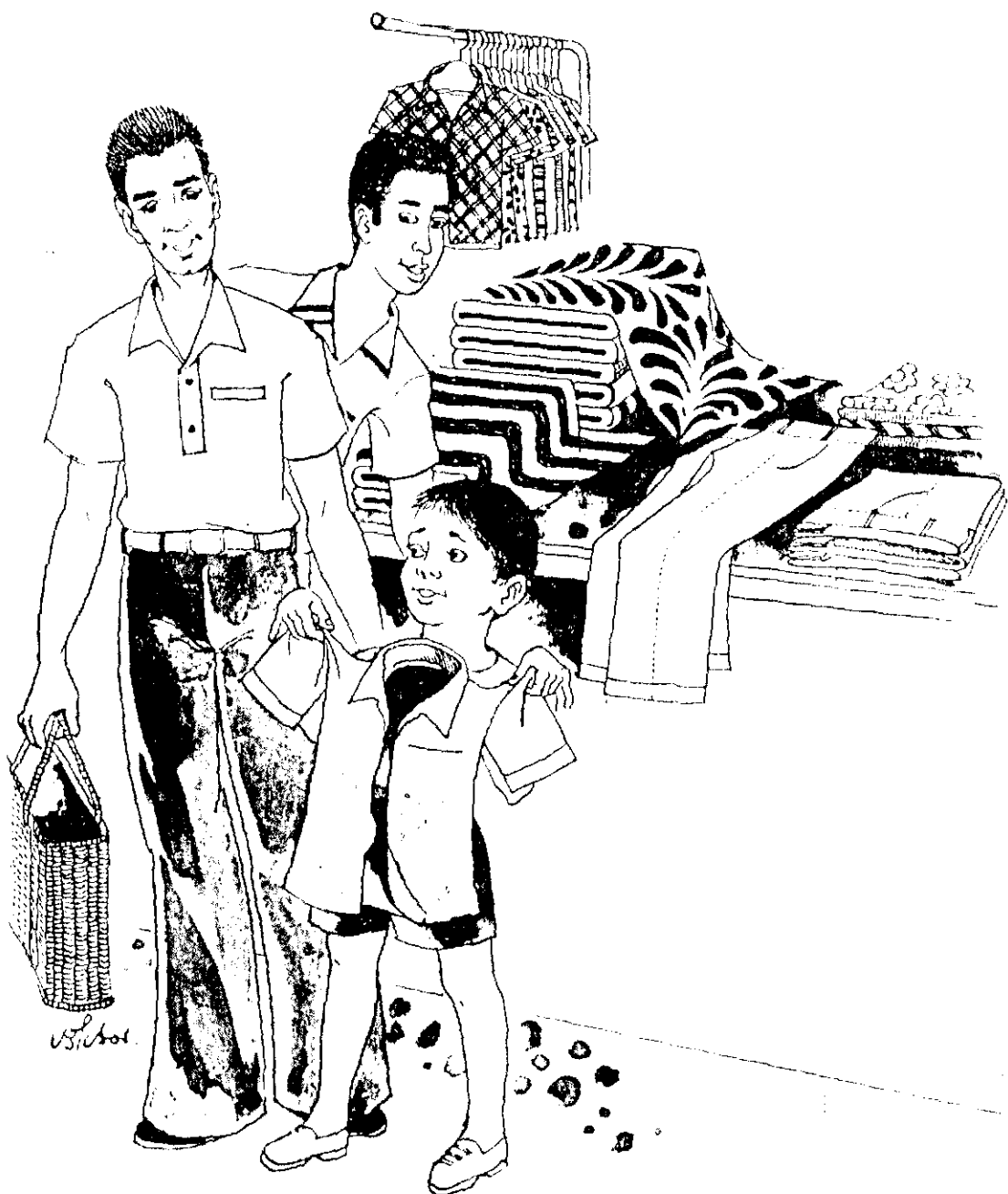

สองข้างทาง มีระเบียบ เรียบเป็นแนว
 มองดูแล้ว แสบเพลिन เชิญให้ชม

มานะเห็น เสื้อผ้า น่าสวมใส่
 เร่เข้าไป ชมเปาะ “เหมเหมาะสม”

พ่อจึงว่า “มานะ นี่ตากม”
พ่อชื่นชม ซื่อให้ลูก เพราะถูกใจ

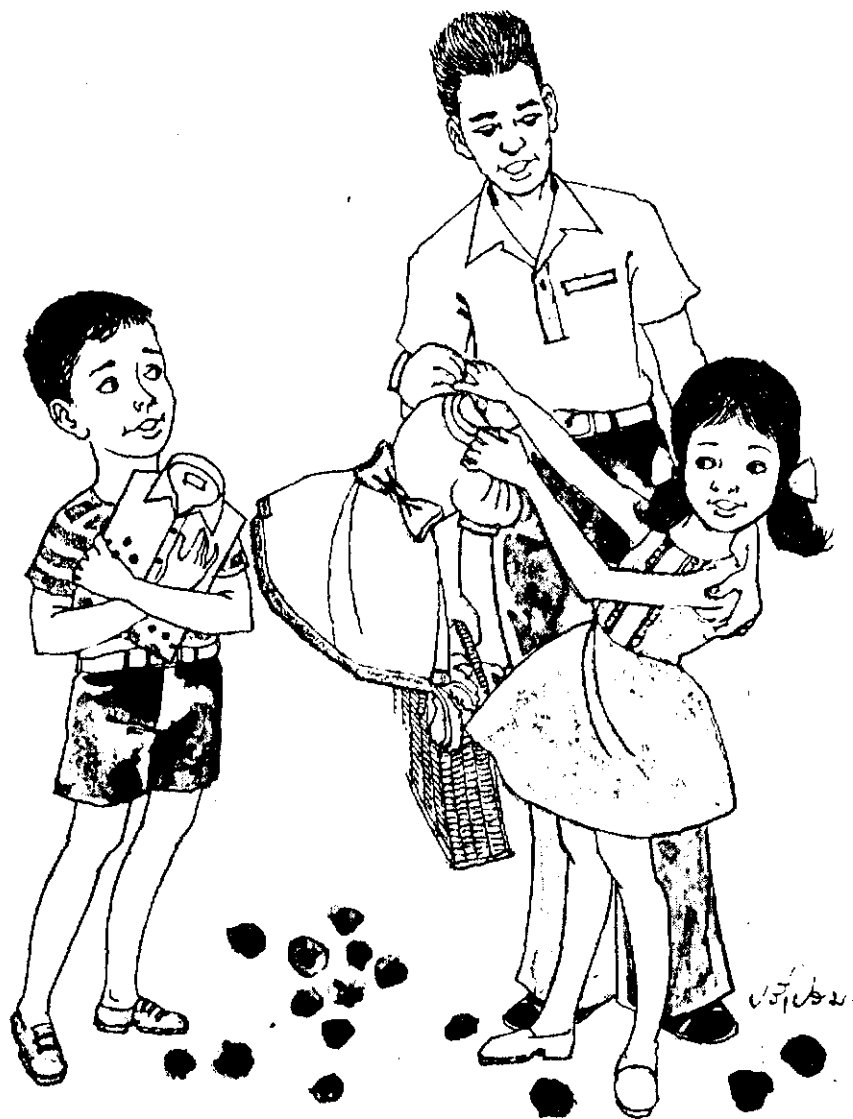

“มานี้ละ
ของต่างๆ

ชอบใจ
สวยหรู

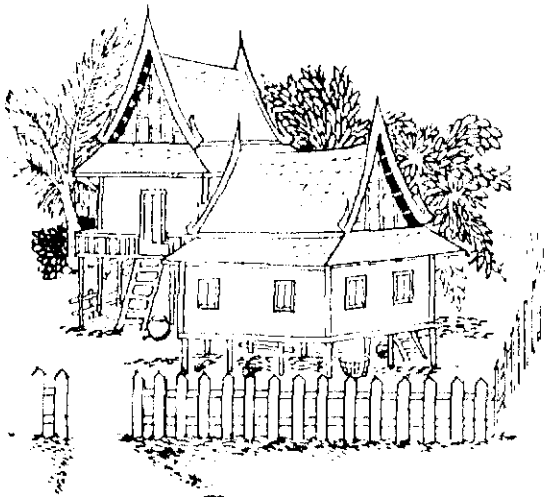
อะไรบ้าง
ดูสดใส”

มาเห็นว่า “กระโปรงนี้ ดีกระไร
 ลูกอยากให้ พ่อซื้อ ให้มานี้”
 พ่อซื้อเสื้อ กระโปรง ให้ลูกรัก

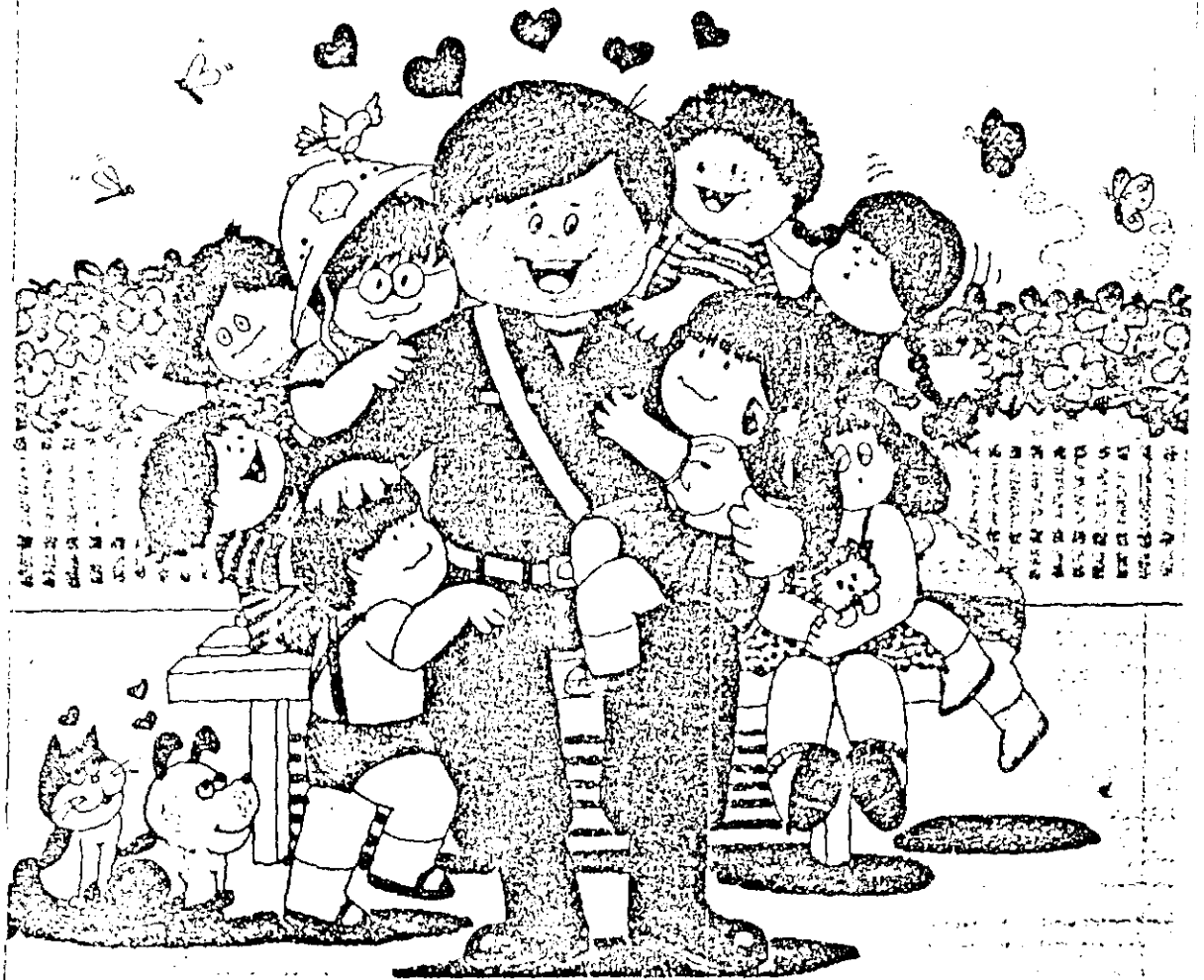

แม่ซื้อผัก ผลไม้ ได้เต็มที่

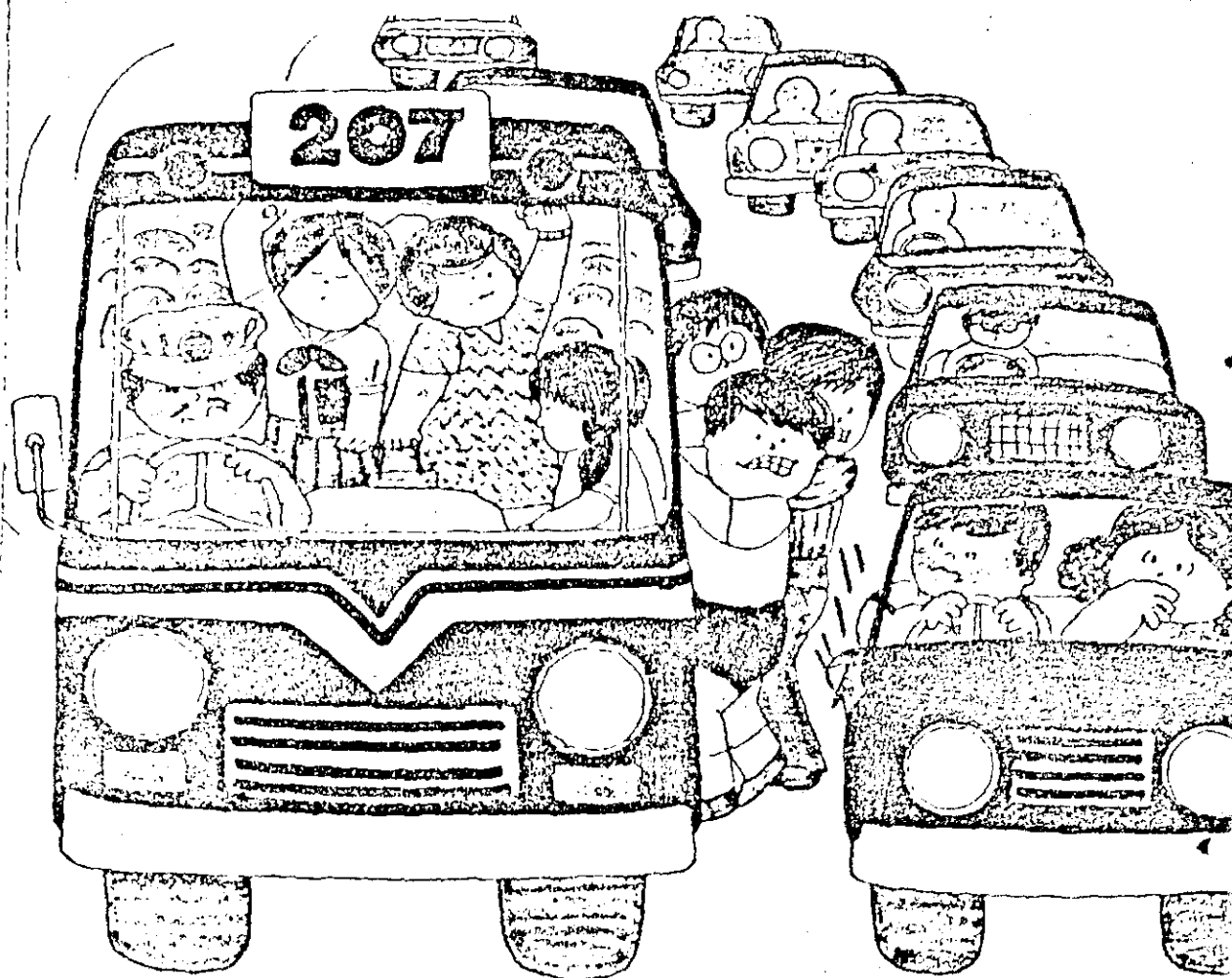

ต่างพอใจ ได้เวลา กลับพอดี
ไม่ร้อรี กลับบ้าน สำราญเอย

ตำรวจ เป็นหน้าที่จับโจรผู้ร้าย และดูแลให้ความปลอดภัยกับ
รักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน

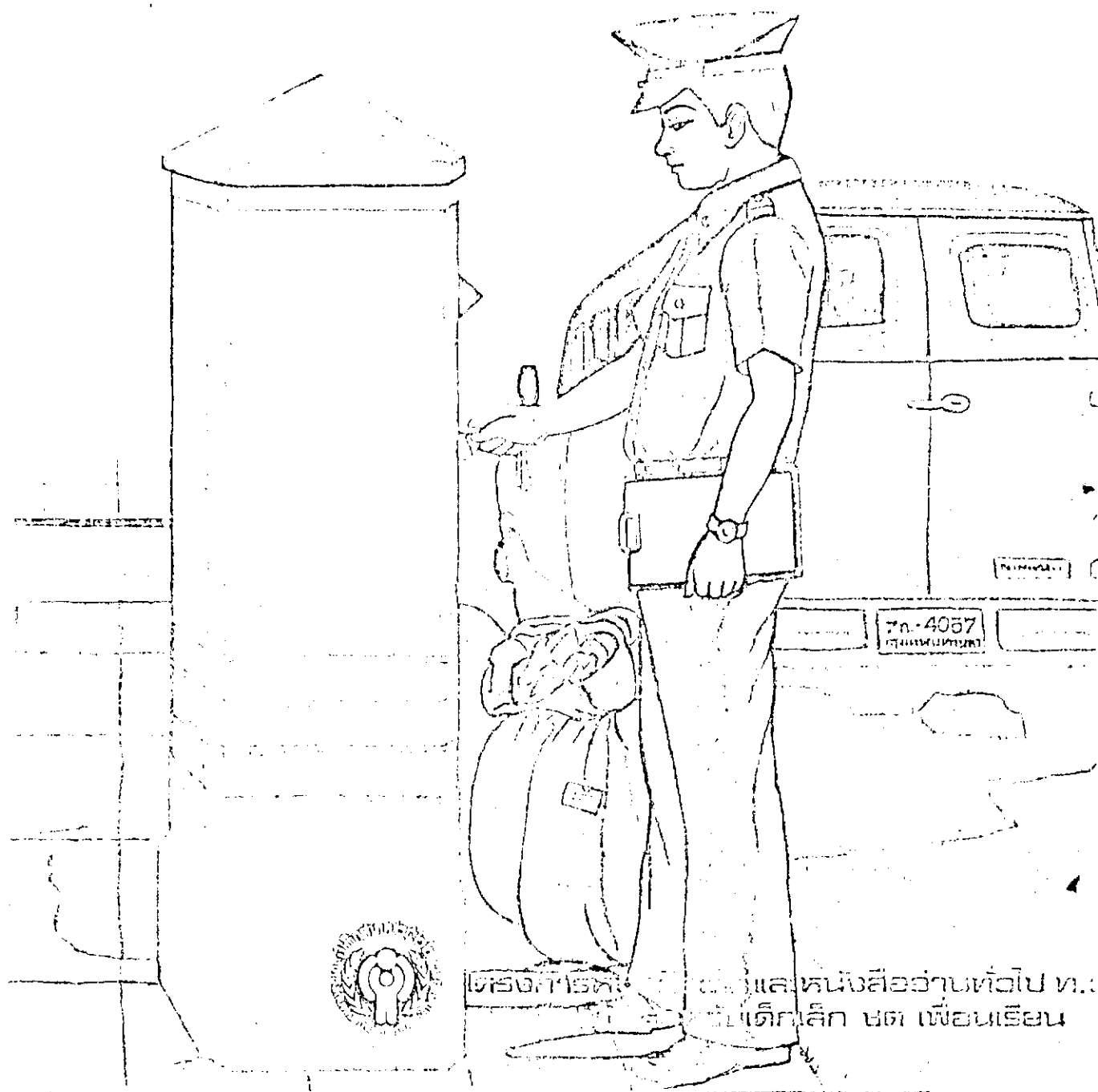
คนขับรถโดยสาร มีหน้าที่ให้บริการประชาชนในการเดินทางไปมา
ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

นางเสวิมล มีหน้าที่คอย ทาผมให้นางอิง

หมอ เป็นหน้าที่ตรวจรักษาโรคแก่ผู้ที่เจ็บป่วย

บุรุษไปรษณีย์ มีหน้าที่ส่งจดหมายและสิ่งของต่าง ๆ
แก่คนในชุมชน

๑๖. พี่สาวให้ดอกไม้ และพี่ชายให้ขนมเป็นของขวัญ
 ปีฉัตรความรุ่ง

แผนที่ 11

ให้ทุกเรือพ้นจากพวงแล้วอ่านกำหนด
ความร่วมมือของโคเผือกโคดำ

มีโคดำโคเผือกเชือกผูกคอก

ถึงเลรอดอยู่ระหว่างกองฟางสอง

เข้าโคดำลาหน้าเข้าหากอง ฟางแต่ต้องสะดุ้งเฮือกเพราะเผือกตั้ง

ลากกันไปใส่กันมาเป็นสามรอบ ต่างไม่อาจกระเดือกตนเข้ากันถึง

เรียวแรงลดตกลงนอนอ่อนใจกะนั้น โฉนจึงจะได้ฟางทางกองตน
เข้าดำจึงเอ๋ยเออนเพื่อนเผือกเอ๋ย อย่าช้าเลยมาร่วมกันแบ่งปันผล
มากินทางกองเราก่อนอย่าร้อร่น หมดแล้ววไปกองสหายคงได้การ

ทั้งสองโคโซทำเหมือนคำว่า อัมหนักหนาเพราะร่วมรักสมัครสมาน

แต่จะจนเปลืองเสียสละสำเร็จสรวน ก็เพราะการ “สทกรณ” อาทรรอย

(จากเอกสารการสทกรณ ฉบับที่ ๑)

สหกรณ์คืออะไร

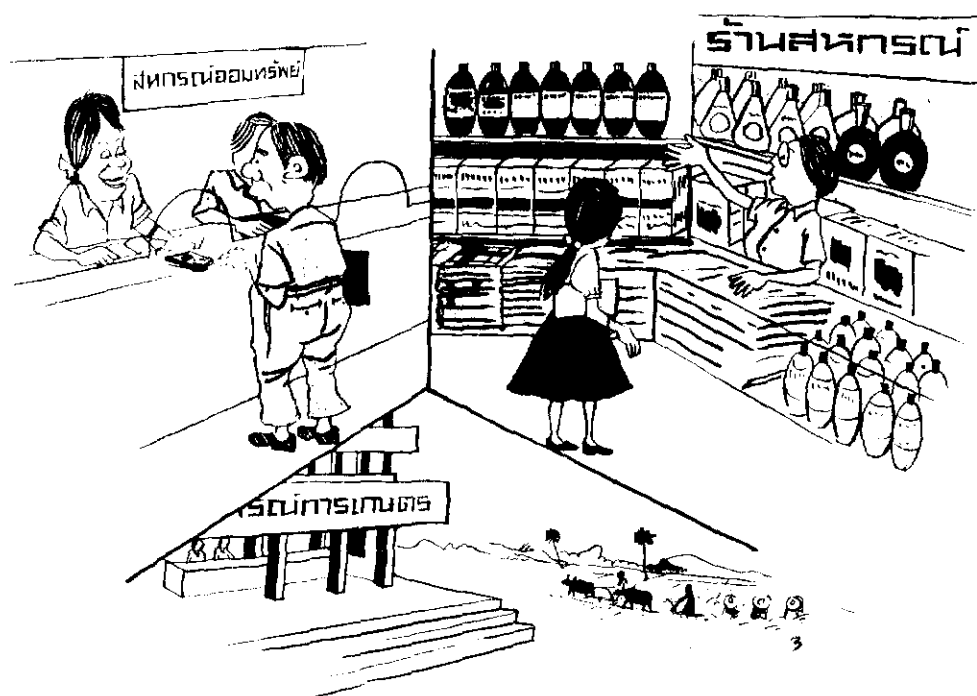

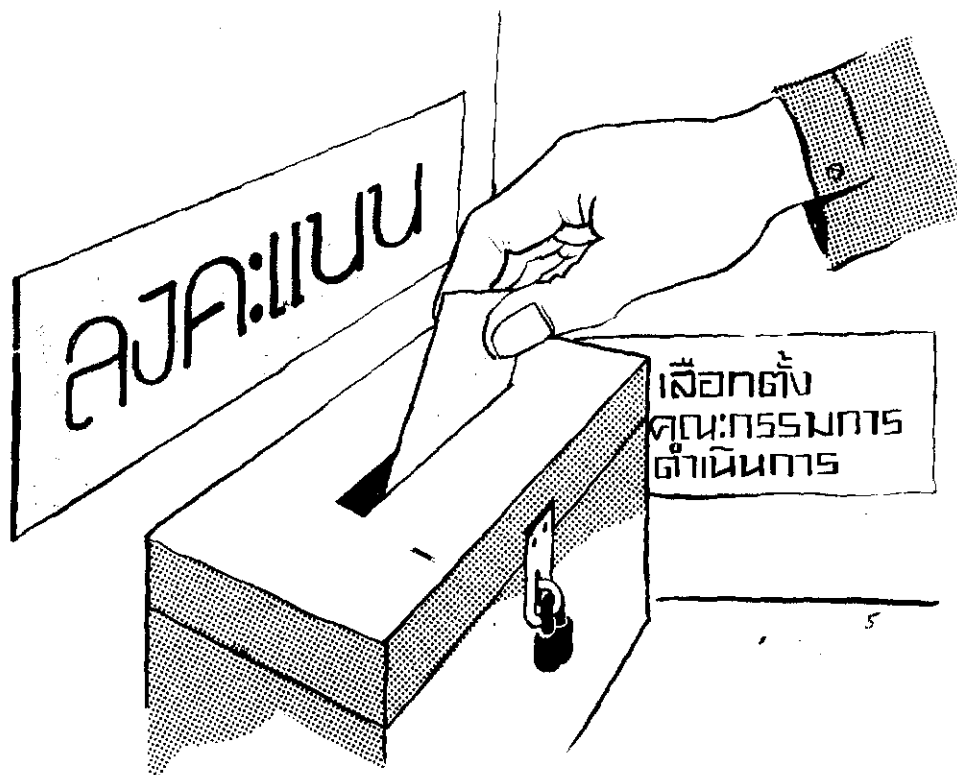
สหกรณ์คือการรวมคน เพื่อทำงานร่วมกัน

สหกรณ์เปิดรับสมัครทั่วไปตามความสมัครใจ

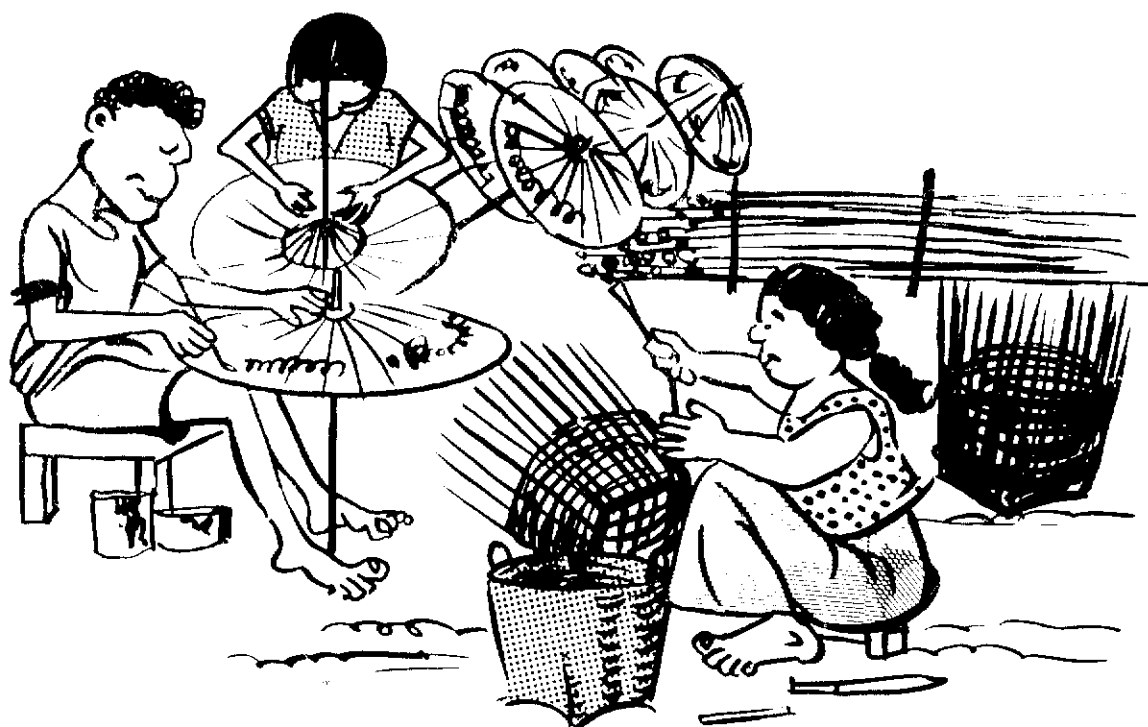
สหกรณ์มีหลายประเภท

สหกรณ์ดำเนินการตามหลักประชาธิปไตย

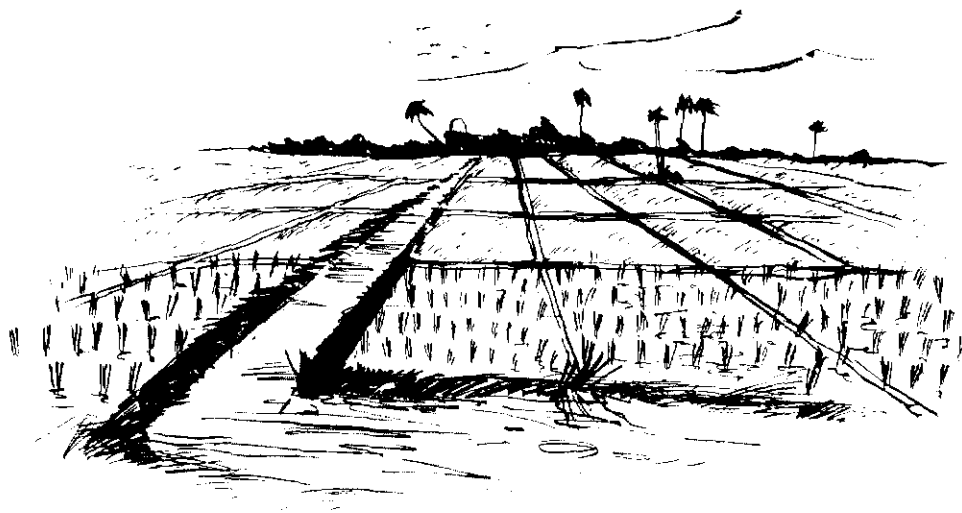
สหกรณ์จัดหาของกินของใช้มาจำหน่าย

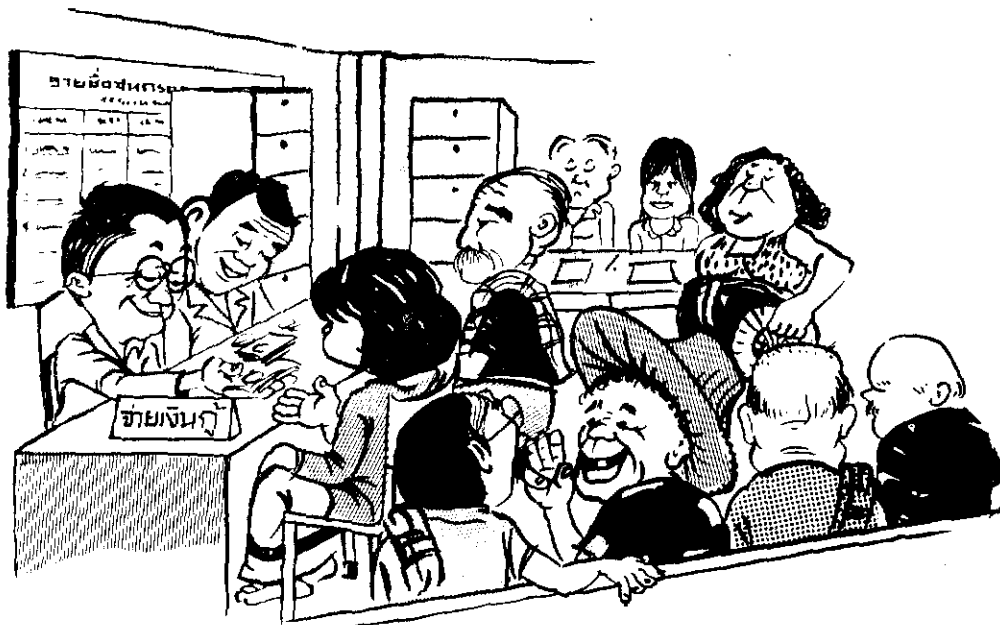
สาหรณ์ดั่งมอริมนะนาอาชีพ

สหกรณ์ช่วยขายผลิตผล

สหกรณ์ช่วยปรับปรุงบำรุงที่ดิน

สหกรณ์ให้เงินกู้

สหกรณ์จ่ายเงินปันผล

สหกรณ์ให้การศึกษามอบ

การเปรียบเทียบผลการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย
"การทำนาหาคิน" ทักษะการสอนแบบใช้
และไม้ใช้สถานการณ์จำลอง

บทคัดย่อ

ของ

สมบูรณ์ เสนียงค์ ณ อุษยา

เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พุทธทศวรรษ 2525

การศึกษาค้นคว้าวิธีการทดลองสอนครั้งนี้โดยใช้การสอนแบบสถานการณ์จำลอง ในการสอนหน่วย "การทำมาหากิน" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียน และทัศนคติค่านิยมของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนวัดใหม่คลองลม และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 136 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 68 คน และกลุ่มควบคุม 68 คน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่โรงเรียนวัดใหม่คลองลมนักเรียนกลุ่มละ 34 คน และโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์มีนักเรียนกลุ่มละ 34 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 อย่าง ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น ใช้เวลาในการทดลอง 45 คาบ ๆ ละ 20 นาที แบบแผนการวิจัยใช้

Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วย "การทำมาหากิน" (ความเชื่อมั่น .7681) และแบบสอบถามวัดทัศนคติค่านิยมของนักเรียน (ความเชื่อมั่น .7474)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมของนักเรียน กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .01

A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT OF FOURTH GRADE
STUDENTS IN LIFE EXPERIENCE SUBJECT ON THE TOPIC
OF OCCUPATION TAUGHT BY SIMULATION AND
OTHER TEACHING METHOD

AN ABSTRACT

BY

SOMBOON SENEAWONGSA NA AYUDHYA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

February 1982

This is a comparative study of achievements and attitudes towards human relations of Fourth Grade Students on the topic of "Occupation" taught by Simulation and other teaching method.

The subjects were 136 Fourth Grade students from Watmaichonglom school and Pibuluptum school Khet Huai Kwang Bangkok Metropolis., during the academic year 1981. Sixty-eight students were randomly selected as the experimental group, and sixty-eight, the rest, were in the Controlled group. Each school had both experimental group and controlled group. By this, the 34 students from Watmaichonglom school and 34 students from Pibuluptum school were assigned to each group. The experimental group was taught by the simulation method, where as the controlled group was taught by other teaching method. Both groups spent 45 periods of 20 minutes each. The research design used was the randomized controlled group Pretest - Posttest.

The tools used for collecting data constructed by the researcher were the Achievement test on the topic "Occupation" (reliability = .7681) and the Attitude Questionnaire Human Relations (reliability = .7474).

Through the analysis of covariance the results were as followed: achievements and attitudes of students in the experimental group in both schools were significantly higher than the controlled group in both schools at the Level .01 and .01 respectively.